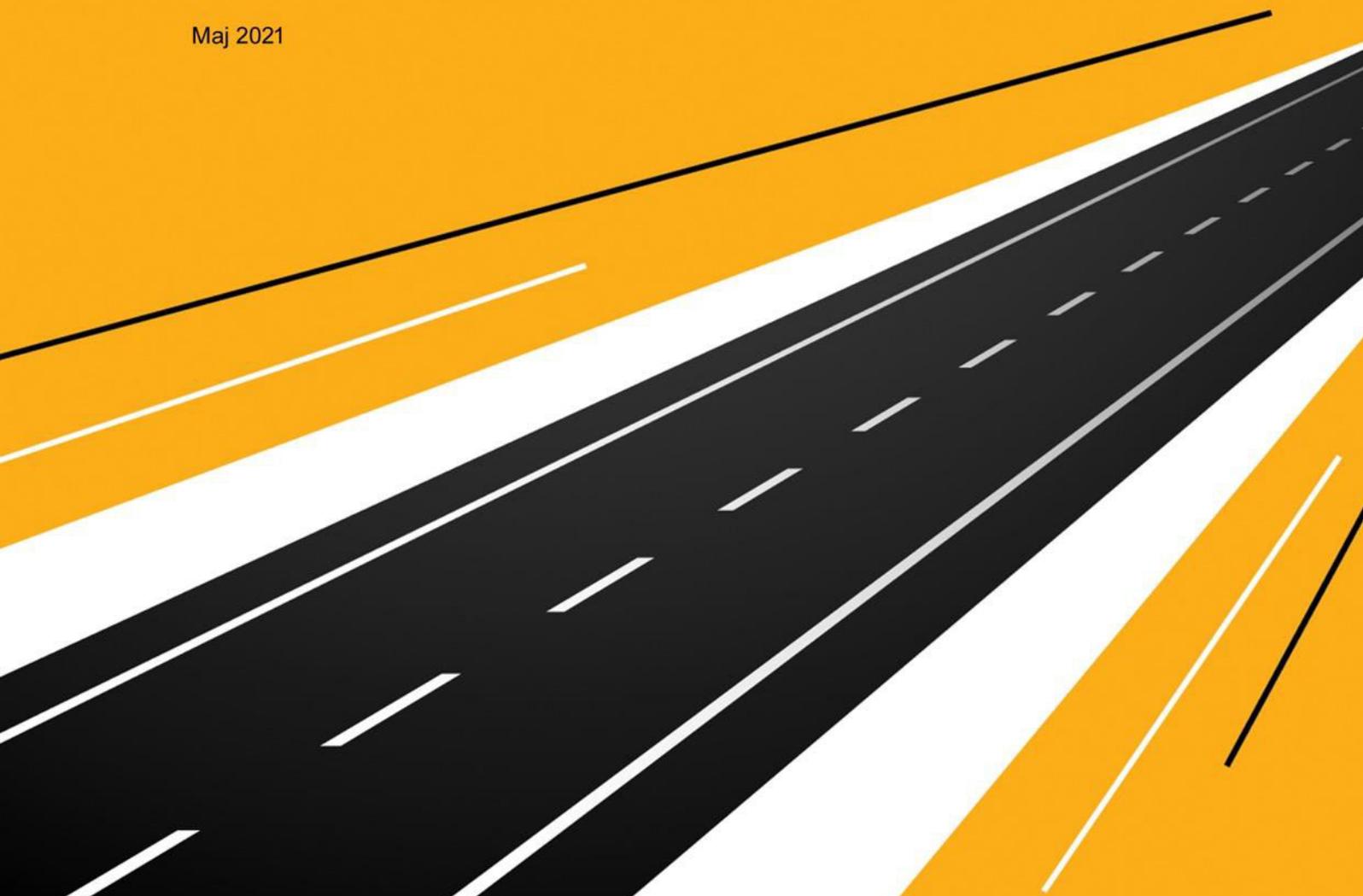

PROJEKAT A KATEGORIJE
Bosna i Hercegovina Koridor Vc u FBiH
Autocesta Mostar

KNJIGA 7:
Okvir za otkup zemljišta i preseljenje
za dionicu Mostar Sjever-Mostar Jug

Maj 2021

Sadržaj

1	UVOD	7
1.1	Opis i sadržaj projekta	7
1.2	Cilj i opseg Okvira za otkup zemljišta i preseljenje (OOZP)	8
1.3	Status aktivnosti otkupa zemljišta	8
2	OPIS DIONICE MOSTAR SJEVER–MOSTAR JUG	9
2.1	Opis dionice.....	9
2.2	Projektne komponente.....	10
2.3	Aktivnosti preduzete radi smanjenja preseljenja	11
3	PRELIMINARNI OPSEG OTKUPA ZEMLJIŠTA I LOKACIJA POGOĐENIH PARCELA	12
4	PREGLED PRAVNOG OKVIRA I ANALIZA RAZLIKA	20
4.1	Zakon o eksproprijaciji FBiH	20
4.2	Postupak eksproprijacije	21
4.3	Drugi važni zakoni u FBiH	22
4.4	Politika EBRD-a	23
4.5	Analiza razlika i rješenja.....	25
5	PROCJENA PRELIMINARNIH UTJECAJA PROJEKTA	29
5.1	Metodologija korištena za procjenu preliminarnih utjecaja projekta	29
5.2	Pregled preliminarnih utjecaja na cijelu dionicu	30
5.3	Opis privatnih parcela.....	31
5.4	Opis parcela u državnom vlasništvu	35
5.5	Pitanja vlasništva nad zemljištem.....	35
5.6	Rezultati socio-ekonomskog anketiranja za domaćinstva	36
5.7	Rezultati socio-ekonomskog anketiranja za vlasnike/korisnike zemljišta (bez kuća)	37
5.8	Rezultati socio-ekonomskog anketiranja za biznise	40
6	KLJUČNI PRINCIPI OTKUPA ZEMLJIŠTA	43
7	PRINCIPI PROCJENE VRIJEDNOSTI IMOVINE	45
7.1	Uvod.....	45
7.2	Naknada za različite kategorije imovine.....	45
8	PRAVA NA NAKNADU	48
9	PRUŽANJE POMOĆI RANJIVIM OSOBAMA	52
10	OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA I KONSULTACIJE S JAVNOŠĆU	54
10.1	Pravni zahtjevi	54
10.2	Dostupni komunikacijski alati i resursi	54
10.3	Planirano objavljivanje informacija i konsultacije	54
11	PRIMJENA POZP-a	57
11.1	Odgovornosti vezane za primjenu	57
11.2	Troškovi i budžet	58
11.3	Indikativan vremenski raspored za sprovođenje POZP-a.....	58
11.4	Praćenje, evaluacija i izvještavanje	58
12	UPRAVLJANJE MEHANIZMOM ZA ŽALBE	60
12.1	Mehanizam za žalbe	60
12.2	Žalbeni postupak u FBiH.....	61
PRILOZI	62	
A.	Projektni obrazac za pritužbe.....	63
B.	Prijedlog teksta za Letak o pritužbama	64
C.	Minimalan sadržaj POZP-a za dionicu autoputa Mostar Sjever-Mostar Jug.....	65
D.	Obavještenje o socio-ekonomskom anketiranju koje je korišteno za informisanje OPP-a o anketiranju....	66
E.	Obavještenje o socio-ekonomskom anketiranju koje će biti korišteno tokom izrade POZP-a.....	67

F. Upitnici za socio-ekonomsko anketiranje	68
G. Sažetak baze podataka cenzusa	76
H. Fotografije imovine pod utjecajem projekta	89

Popis slika

<i>Slika 1: LOT-ovi Koridora Vc u Bosni i Hercegovini</i>	<i>7</i>
<i>Slika 2: Dionica autoceste od Mostara Sjever do Mostara Jug na Koridoru Vc</i>	<i>9</i>
<i>Slika 3: Petlja Mostar Sjever i naplatna stanica.....</i>	<i>10</i>
<i>Slika 4: Trasa tunela T6 koji prolazi ispod naselja Opine i Kočine</i>	<i>11</i>
<i>Slika 5: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele koje se nalaze na početku dionice u Kutilivaču.....</i>	<i>12</i>
<i>Slika 6: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele koje se nalaze kod naplatne stanice u Kutilivaču.....</i>	<i>13</i>
<i>Slika 7: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele koje se nalaze na petlji Mostar Sjever u Kutilivaču.....</i>	<i>13</i>
<i>Slika 8: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele kod tunela T1 u Kutilivaču</i>	<i>14</i>
<i>Slika 9: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele između izlaza iz tunela T1 i ulaza u tunel T2 u Vrapčićima.....</i>	<i>14</i>
<i>Slika 10: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele koje se nalaze prije ulaza u tunel T2 u Vrapčićima.....</i>	<i>15</i>
<i>Slika 11: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele na lokaciji vijadukta M1 i M2 i tunela T3, prije ulaza u tunel T4.....</i>	<i>15</i>
<i>Slika 12: Mapa prikazuje zahvaćene zemljišne parcele u katastarskim općinama Mostar I, Opine Gornje i Opine Donje.....</i>	<i>16</i>
<i>Slika 13: Mapa koja prikazuje pogođene zemljišne parcele na lokaciji vijadukta M5 i M6 i ulaza u tunel T6 u Opinama.....</i>	<i>17</i>
<i>Slika 14: Mapa prikazuje zemljišne parcele smještene iznad tunela T6 u Opinama</i>	<i>17</i>
<i>Slika 15: Mapa prikazuje zemljišne parcele smještene iznad tunela T6 u Kočinama.....</i>	<i>18</i>
<i>Slika 16: Mapa prikazuje naseljene zemljišne parcele smještene iznad tunela T6 u Kočinama</i>	<i>19</i>
<i>Slika 17: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele koje se nalaze na završetku dionice puta u Gnojnicama.....</i>	<i>19</i>
<i>Slika 18: Zemljišne parcele preduzeća za proizvodnju PVC-a i zemljište pod koncesijom od strane farme za uzgoj koza.....</i>	<i>42</i>
<i>Slika 19: Zemljišne parcele preduzeća za proizvodnju vina.....</i>	<i>42</i>
<i>Slika 20: Obavijest o socio-ekonomskom anketiranju postavljena na vidljiva mjesta</i>	<i>66</i>
<i>Slika 21: Kuće pod utjecajem projekta u Kutilivaču</i>	<i>88</i>
<i>Slika 22: Primjer parcela pod utjecajem projekta u Kutilivaču</i>	<i>88</i>
<i>Slika 23: Primjer parcela pod utjecajem projekta u Vrapčićima.....</i>	<i>88</i>
<i>Slika 24: Primjer parcela pod utjecajem projekta u Opinama</i>	<i>89</i>
<i>Slika 25: Parcele sa košnicama i rezervoarom pod utjecajem projekta u Gnojnicama.....</i>	<i>89</i>
<i>Slika 26: Parcele sa kućom i poljoprivrednim zemljištem pod utjecajem projekta u Gnojnicama.....</i>	<i>89</i>

Popis tabela

<i>Tabela 1: Razlike i rješenja</i>	25
<i>Tabela 2: Sakupljeni i pregledani projektni dokumenti</i>	29
<i>Tabela 3: Ukupan broj pogođenih zemljišnih parcel po katastarskoj općini</i>	31
<i>Tabela 4: Preliminarni utjecaji projekta na cijelu dionicu</i>	31
<i>Tabela 5: Uticaj na preduzeća</i>	40
<i>Tabela 6: Ključni rezultati socio-ekonomskog anketiranja za 2 istražena preduzeća</i>	41
<i>Tabela 7: Matrica prava</i>	49
<i>Tabela 8: Broj identifikovanih ranjivih osoba</i>	52
<i>Tabela 9: Organizacione odgovornosti i aranžmani</i>	57

Skraćenice

BiH	Bosna i Hercegovina
EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
JPAC	Autoceste Federacije Bosne i Hercegovine
OOZP	Okvir za otkup zemljišta i preseljenje
POZP	Plan za otkup zemljišta i preseljenje
MZ	Mjesna zajednica
OPP	Osobe pogođene projektom
JIP	Jedinica za implementaciju projekta
PZ	Provedbeni zahtjev

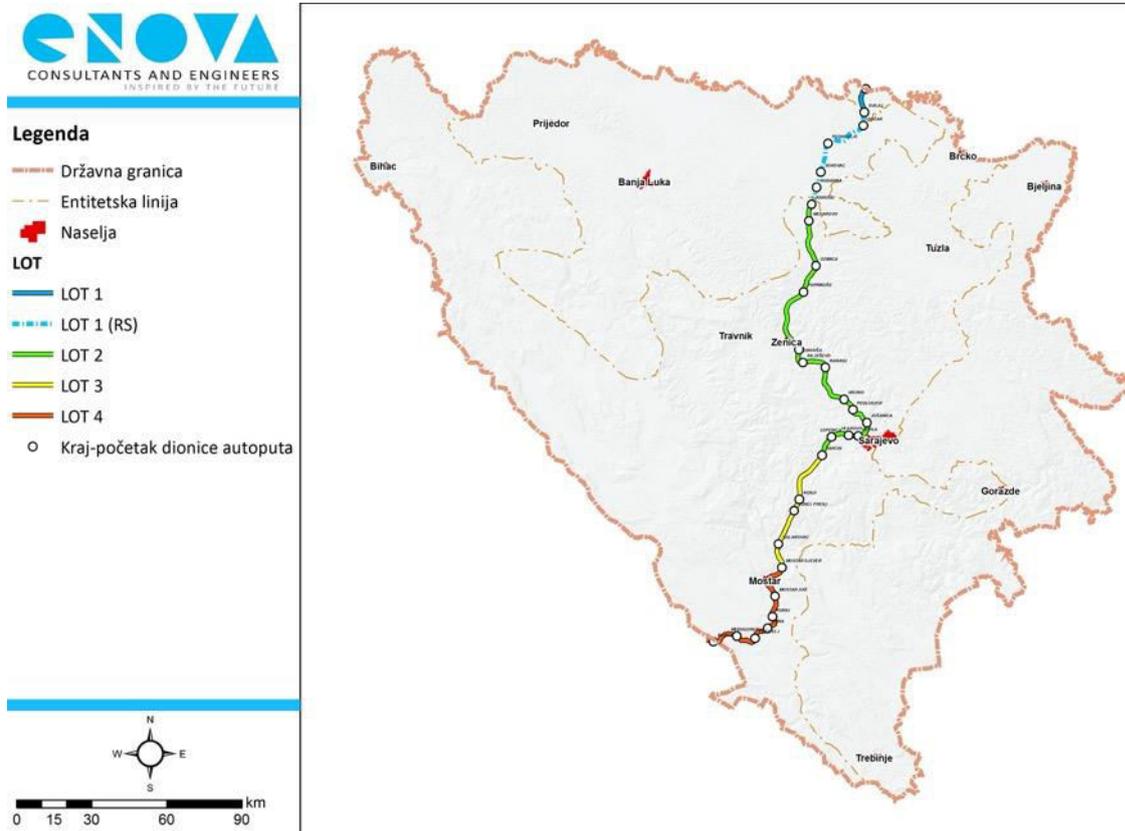
Lista definicija termina koji su korišteni u ovom dokumentu

CENZUS I SOCIO-EKONOMSKO ANKETIRANJE	Cenzus je proces sastavljanja 100%-nog uzorka pojedinaca, domaćinstava i preduzeća (bilo formalnih ili neformalnih) koji će biti predmet fizičkog i/ili ekonomskog preseljenja zbog projekta. Socio-ekonomska anketa se koristi da se utvrde i analiziraju socio-ekonomski uvjeti pojedinaca, domaćinstava i preduzeća (bilo formalnih ili neformalnih) koji će biti predmet fizičkog i/ili ekonomskog preseljenja zbog projekta (<i>pogledati definicije fizičkog i ekonomskog preseljenja dolje</i>).
GRANIČNI (KRAJNI) DATUM	Datum nakon kojeg osobe koje se nastane na području projekta nemaju pravo na naknadu i/ili pomoć.
EKONOMSKO PRESELJENJE	Gubitak imovine (uključujući zemljište) ili pristupa imovini koje dovodi do gubitka prihoda ili izvora izdržavanja kao rezultat projekta. Osobe ili preduzeća koji se ne sele fizički, mogu doživjeti ekonomsko preseljenje.
PRAVO NA NAKNADE	Naknada i pomoć koju imaju pravo primiti osobe pogođene projektom tokom preseljenja (<i>vidjeti definiciju preseljenja dolje</i>). Prava na naknade se utvrđuju za svaki pojedinačni projekt i navode se u obliku Matrice naknada, tj. tabele koja sadrži informacije o tome ko ima pravo na koju vrstu naknade i/ili pomoći.
PONOVNA USPOSTAVA IZVORA IZDRŽAVANJA	Mjere koje se preduzimaju da se ublaže uticaji ekonomskog preseljenja – tj. da se poboljšaju izvori izdržavanja i standardi života osoba pod uticajem projekta ili da se u najmanju ruku ponovo uspostave na istom nivou koji su bili prije preseljenja .
TRŽIŠNA VRIJEDNOST	Vrijednost izračunata na osnovu cijena imovine na području na kojem se određena imovina stiće, a koja se može postići za određenu nekretninu na tržištu, ovisno o ponudi i potražnji u tom trenutku određivanja cijene.
NAKNADA ZA TROŠKOVE SELIDBE	Naknada u novcu za troškove koji su neposredno vezani za preseljenje/premještanje domaćinstva ili preduzeća.
FIZIČKO PRESELJENJE	Gubitak kuće/stana ili skloništa kao rezultat otkupa imovine za potrebe projekta a koji iziskuje selidbu osobe na drugu lokaciju.
OSOBE POGOĐENE PROJEKTOM (OPP)	Osobe koje zbog otkupa imovine potrebnog za provedbu projekta izgube pravo vlasništva, korištenja ili druge koristi od izgrađenog objekta, zemljišta, jednogodišnjih ili višegodišnjih kultura i stabala, ili neke druge nepokretne i pokretne imovine, u cijelosti ili djelimično, na privremenoj ili trajnoj osnovi.
ZAMJENSKA VRIJEDNOST	Vrijednost koja se izračunava na osnovu cijena imovine, plus troškovi transakcije kao što su porezi, taksene markice, troškovi advokata, notarske obrade, troškovi registracije, putni troškovi i bilo kakvi slični troškovi koji mogu nastati kao posljedica transakcije ili prenosa vlasništva. Naknada u punoj vrijednosti zamjene je dovoljna da osoba na koju je projekat uticao zamijeni zemlju na koju je projekat uticao, objekte i ostalu imovinu koja će biti istog ili boljeg standarda na drugoj lokaciji.
OKVIR ZA OTKUP ZEMLJIŠTA/PRESELJENJE	Dokument koji se priprema kada zbog faze razvoja projekta nije poznata tačna priroda ili opseg otkupa zemljišta ili ograničenja korištenja zemljišta u vezi sa projektom a sa potencijalom da izazove fizičko i/ili ekonomsko preseljenje. Svrha okvira je opisati vjerovatne uticaje u vezi s otkupom zemljišta i navesti principe kojim će se rukovoditi kako bi se uticaji rješavali. Kada se definišu pojedinačne komponente projekta i postanu dostupne potrebne informacije, okvir služi kao osnova za izradu detaljnog plana (<i>pogledati definiciju Plana za otkup zemljišta i preseljenje dolje</i>).
PLAN ZA OTKUP ZEMLJIŠTA I PRESELJENJE	Dokument u kojem klijent utvrđuje procedure koje će slijediti i radnje koje će preduzeti u cilju ublažavanja negativnih uticaja, naknade gubitaka i osiguranja razvojne koristi za osobe i zajednice pod uticajem određenog investicijskog projekta. Svrha plana je da se predstavi svim interesnim grupama, uključujući osobama pod uticajem projekta, ko će tačno biti pogođen otkupom imovine, kako će se otkup imovine sprovesti i od strane koga, kao i u kojem periodu i kojim resursima.
PRESELJENJE	Fizičko preseljenje (premještanje ili gubitak doma) ili ekonomsko preseljenje (gubitak imovine ili resursa, i/ili gubitak pristupa imovini ili resursima što dovodi do gubitka prihoda, odnosno izvora izdržavanja) kao rezultat otkupa imovine za projekt, odnosno ograničenja na upotrebu zemljišta.
ZAINTERESIRANE STRANE	Svi pojedinci, grupe, organizacije i institucije koje su zainteresovane za projekt i koje potencijalno mogu biti pogođene projektom ili imaju mogućnost da utiču na projekt.
RANJIVE GRUPE	Ove grupe uključuju osobe koje, na osnovu pola, etničke pripadnosti, starosne dobi, fizičkog ili mentalnog invaliditeta, ekonomske situacije ili socijalnog statusa mogu biti ugroženiji preseljenjem od drugih i koji mogu biti ograničeni u svojoj sposobnosti da iskoriste pomoć za preseljenje i povezane razvojne koristi. Ranjive grupe u kontekstu otkupa imovine uključuju i osobe koje žive ispod granice siromaštva, osobe bez zemlje, starije osobe, porodice u kojima su glava porodice žene ili djeca, etničke manjine, zajednice koje zavise od prirodnih resursa ili druga lica koja možda nisu zaštićena domaćim propisima o naknadi ili vlasništvu nad zemljištem.

1 UVOD

1.1 Opis i sadržaj projekta

JP Autoceste Federacije Bosne i Hercegovina („JPAC“), društvo sa ograničenom odgovornošću koje je u potpunosti u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH), radi na izgradnji autoceste, koja je dio Tranevropskog koridora Vc koji povezuje Budimpeštu (Mađarska) i luku Ploče (Hrvatska). Ukupna dužina Koridora Vc u FBiH je otprilike 335 km, od kojih je otprilike 100 km već izgrađeno i pušteno u promet.

Slika 1: LOT-ovi Koridora Vc u Bosni i Hercegovini

Evropska banka za obnovu i razvoj („EBRD“) razmatra osiguranje finansijskih sredstava koja će koristiti JPAC za izgradnju nove **dionice autoceste, duge 14,2 km¹ od Mostara Sjever do Mostara Jug** na Koridoru Vc (LOT 4).

Projekt uključuje otkup zemljišta i preseljenje, međutim tačan opseg još uvijek nije poznat, jer je u januaru 2020. godine pripremljen samo Preliminarni elaborat o eksproprijaciji.

Ovaj Okvir za otkup zemljišta i preseljenje (OOZP) je izrađen za dionicu Mostar Sjever-Mostar Jug.

¹ Iako je u Projektnom zadatku navedeno da je dionica dugačka 15,4 km, tokom sastanka održanog s predstavnicima JPAC-a, potvrđeno je da je službena dužina ove dionice 14,2 km.

1.2 Cilj i opseg Okvira za otkup zemljišta i preseljenje (OOZP)

Očekuje se da JPAC kao provedbena agencija implementira projekat u skladu sa Provedbenim zahtjevima ("PZ") EBRD-a, koji se odnose na ključna pitanja ekoloških i društvenih uticaja. Ovi Provedbeni zahtjevi sastavni su dio Okolišnom i društvenom politikom EBRD-a (2014)² i njihova je svrha promocija ekološkog i održivog razvoja.

Ovaj OOZP za dionicu Mostar Sjever-Mostar Jug definiše opće principe, postupke i prava s obzirom na potencijalne uticaje otkupa zemljišta i preseljenja u svrhu implementacije projekta, u skladu s važećim zakonodavstvom u FBiH, kao i zahtjevima EBRD-a iz PZ 5: *Otkup zemljišta, nedobrovoljno preseljenje i ekonomsko preseljenje.*

Okvir za otkup zemljišta i preseljenje za cijeli Koridor Vc³ pripremio je i objavio JPAC početkom 2017. godine, a poslužio je kao osnova za razvoj ovog specifičnog OOZP-a za dionicu Mostar Sjever-Mostar Jug. Ovaj OOZP izrađen je u skladu s Preliminarnim elaboratom o eksproprijaciji, izrađenim u januaru 2020. godine i na osnovu trase autoputa usvojene Prostornim planom područja posebnih obilježja od značaja za FBiH "Autocesta na Koridoru Vc".

Ovaj OOZP također je osnova za izradu detaljnog Plana otkupa zemljišta i preseljenja (POZP) za ovu dionicu autoceste koji će se izraditi nakon što se sazna tačna priroda i opseg otkupa zemljišta ili ograničenja korištenja zemljišta u vezi sa projektima (tj. nakon izrade Finalnog elaborata o eksproprijaciji za ovu dionicu na osnovu projektne dokumentacije). Tijekom pripreme POZP-a, sproved će se socio-ekonomsko anketiranje. POZP će se izraditi na osnovu pouzdanih i ažuriranih informacija i uključivat će preciznije detalje o osobama pod uticajem Projekta (OPP) i pogođenim imovinama, uticajima na projekat, kao i pravima svih kategorija osoba na koje projekt utiče. POZP će također sadržavati detaljan budžet i vremenski okvir.

Prilog C ovog dokumenta sadrži minimalni sadržaj POZP-a, Prilog F sadrži primjer upitnika koji će se koristiti tokom socio-ekonomskog anketiranja, a Prilog E sadrži primjer obavijesti o socio-ekonomskom anketiranju.

1.3 Status aktivnosti otkupa zemljišta

JPAC je korisnik eksproprijacije i aktivnosti za otkup zemljišta će sprovesti JPAC-ova Služba za imovinsko-pravne poslove i eksproprijaciju u Mostaru. Grad Mostar je tijelo zaduženo da vodi postupak eksproprijacije svih zemljišnih parcela koje su zahvaćene istom.

Preliminarni elaborat o eksproprijaciji izrađen je u januaru 2020. godine za potrebe utvrđivanja javnog interesa, a u skladu sa trasom iz Prostornog plana područja posebnih obilježja od značaja za FBiH "Autocesta na Koridoru Vc" koji je 2017. godine usvojio Parlament FBiH.

Vlada FBiH proglasila je dionicu Mostar Sjever-Mostar Jug od javnog interesa u julu 2020. godine.

Aktivnosti otkupa zemljišta još nisu započete, jer do danas nije izrađena projektna dokumentacija niti Finalni elaborat o eksproprijaciji. Zbog toga, tačan opseg otkupa zemljišta nije poznat, dok je preliminarni opseg naveden u okviru gore navedenog Preliminarnog elaborata o eksproprijaciji.

² Cjelokupan tekst EBRD politike na engleskom i službenim jezicima koji se koriste u BiH dostupan je na:

<http://www.ebrd.com/news/publications/policies/environmental-and-social-policy-esp.html>

³ Dostupno na: <https://www.jpautoceste.ba/wp-content/uploads/2018/12/Okvir-za-otkup-i-preseljenje-zemlji%a1ta-za-Koridor-5c.pdf>

2 OPIS DIONICE MOSTAR SJEVER–MOSTAR JUG

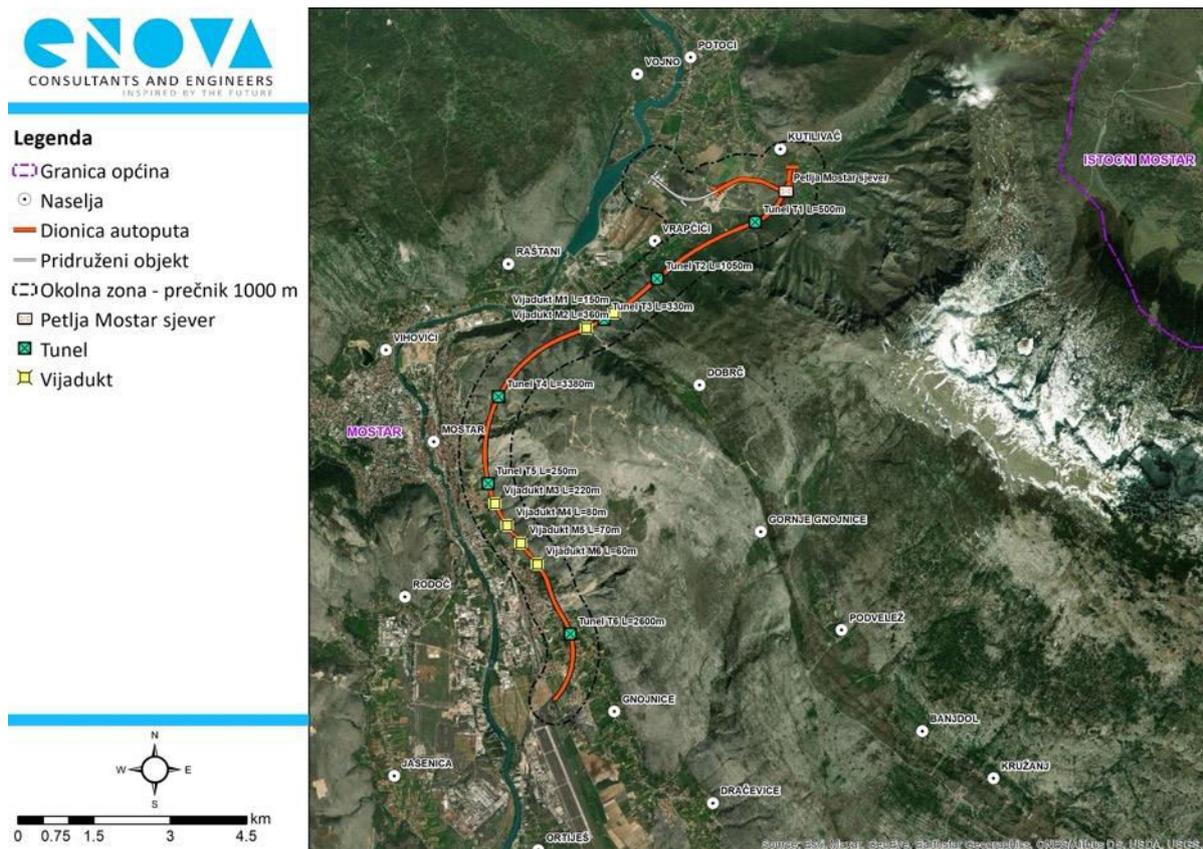
2.1 Opis dionice

Dionica autoceste Mostar Sjever-Mostar Jug, dužine 14,2 km⁴, počinje 500 m prije petlje Mostar sjever u naselju Kutilivač, istočno od Vrapčića, a završava neposredno prije petlje Mostar Jug⁵ u blizini aerodroma Mostar. Nakon petlje Mostar Sjever, trasa se pruža prema naselju Suhi Do gdje je pomaknuta prema istoku („u brdo“), kako bi se izbjegle kuće.

Nakon Suhog Dola, dionica ulazi u najduži tunel ove dionice, Oštri Rat (L=3.380 m) kojim skreće na jug zaobilazeći sam grad Mostar. U predjelu istočno od naselja Luke izlazi iz tunela i obroncima iznad naselja pruža se na jug. Dosta izborani reljef u dijelu između Oštrog rata i Gnojnica prolazi se sa više manjih vijadukata i tunela. Područje naselja Kočine prolazi kroz tunel (L=2600 m) te nakon tunela Kočine trasa se spušta prema petlji Mostar jug.

Dionica završava neposredno prije petlje Mostar jug, kojom se veže na cestu M6.1 istočno od Aerodroma Mostar. Ova lokacija omogućuje direktnu vezu grada Mostara, aerodroma i zapadne Hercegovine preko planirane južne obilaznice grada na autocestu na Koridoru Vc.

Na ovoj dionici ukupna dužina tunela je 8.110 m, a vijadukata 940 m. Trasa na dionici prolazi uglavnom brdovitim i planinskim terenom sa značajnim prostornim ograničenjima, pa se duž trase izmjenjuju usjeci i nasipi sa većim brojem objekata. Slika 2 ispod prikazuje dionicu autoceste.

Slika 2: Dionica autoceste od Mostara Sjever do Mostara Jug na Koridoru Vc

⁴ Iako je u Projektnom zadatku navedeno da je dionica dugačka 15,4 km, tokom sastanka održanog s predstavnicima JPAC-a, potvrđeno je da je službena dužina ove dionice 14,2 km.

⁵ Petlja Mostar Jug je dio poddionice Koridora Vc Mostar Jug-Tunel Kvanj

2.2 Projektne komponente

Glavne komponente projekta su prikazane u tekstu koji slijedi:

<p><i>Petlja i naplatna stanica "Mostar Sjever"</i></p>	<p>Dionica Mostar Sjever-Mostar Jug započinje 500 m prije petlje Mostar Sjever u Kutilivaču. Ova petlja položena je na nasip i u obliku je trube. Sjeverna petlja Mostar projektovana je sa naplatnom stanicom. Naplatna stanica Mostar Sjever sastoji se od 8 naplatnih kabina i 9 saobraćajnih traka i ima prizemnu konstrukciju – naplatnu kontrolnu zgradz i prolaz za izuzetno velika vozila, natkriveni parking za zaposlenike i objekat za napajanje električnom energijom. (Slika 3)</p> <p style="text-align: center;"><i>Slika 3: Petlja Mostar Sjever i naplatna stanica</i></p>
<p><i>Tunel T1</i></p>	<p>Dvocijevni tunel T1, sa dvije kolovozne trake, ukupne dužine svake cijevi L = 500m. Planirano je da tunel počinje na stacionaži 1 + 190,00, a završava se na stacionaži 1 + 690,00. Metoda otvorenog iskopa (cut&cover metod) predlaže se kao način gradnje ovog tunela.</p>
<p><i>Tunel T2</i></p>	<p>Dvocijevni tunel T2, sa dvije kolovozne trake, ima ukupnu dužinu svake cijevi L = 1.050 m. Planirano je da tunel počinje na stacionaži 3 + 165,00, a završava se na stacionaži 4 + 215,00. Predviđeno je izvođenje pomoću tunelskog iskopa (podzemni iskop).</p>
<p><i>Vijadukt M1</i></p>	<p>Projektovana dužina vijadukta M1 je 150 m. Vijadukt prolazi preko padine koja se naginje u pravcu sjever-sjeverozapad. Početak vijadukta planiran je na stacionaži 4+675,00. a kraj na stacionaži 4+825,00.</p>
<p><i>Tunel T3</i></p>	<p>Dvocijevni tunel T3, sa dvije kolovozne trake, ima ukupnu dužinu svake cijevi L = 330 m. Planirano je da tunel počinje na stacionaži 4 + 850,00, a završava se na stacionaži 5 + 180,00. Predviđeno je izvođenje pomoću tunelskog iskopa (podzemni iskop).</p>
<p><i>Vijadukt M2</i></p>	<p>Projektovana dužina vijadukta M2 je 360 m. Početak vijadukta planiran je na stacionaži 5+180,00. a kraj na stacionaži 5+540,00.</p>
<p><i>Tunel T4</i></p>	<p>Dvocijevni tunel T4, sa dvije kolovozne trake, nalazi se na ovoj dionici sa ukupnom dužinom svake cijevi L = 3.380 m. Planirano je da tunel počinje na stacionaži 5 + 560,00, a završava se na stacionaži 8 + 940,00. Predviđeno je izvođenje pomoću tunelskog iskopa (podzemni iskop).</p>
<p><i>Tunel T5</i></p>	<p>Dvocijevni tunel T5, sa dvije kolovozne trake nalazi se na ovoj dionici. Ukupna dužina svake cijevi je L = 250 m. Početak tunela planiran je na stacionaži 9 + 300,00, a završava se na stacionaži 9 + 550,00. Predviđeno je izvođenje pomoću tunelskog iskopa (podzemni iskop).</p>
<p><i>Vijadukt M3</i></p>	<p>Projektovana dužina vijadukta M3 je 220 m. Početak vijadukta planiran je na stacionaži 9+710,00. a kraj na stacionaži 9+930,00.</p>
<p><i>Vijadukt M4</i></p>	<p>Projektovana dužina vijadukta M4 je 80 m. Početak vijadukta planiran je na stacionaži 10+280,00. a kraj na stacionaži 10+360,00.</p>
<p><i>Vijadukt M5</i></p>	<p>Projektovana dužina vijadukta M5 je 70 m. Početak vijadukta planiran je na stacionaži 10+730,00. a kraj na stacionaži 10+800,00.</p>
<p><i>Vijadukt M6</i></p>	<p>Projektovana dužina vijadukta M6 je 60 m. Početak vijadukta planiran je na stacionaži 11+270,00. a kraj na stacionaži 11+330,00.</p>
<p><i>Tunel T6</i></p>	<p>Dvocijevni tunel T6, sa dvije kolovozne trake, nalazi se na ovoj dionici. Ukupna dužina svake cijevi je L = 2.600 m. Planirano je da tunel počinje na stacionaži 11 + 610,00, a završava se na stacionaži 14 + 210,00. Izvođenje pomoću tunelskog iskopa (podzemni iskop) planirano je na dužini od 2.048 m. Započinje na stacionaži 11 + 622,00, a završava na stacionaži 13 + 670,00. Preostalih 540 m tunela za obje cijevi bit će izvedeno metodom otvorenog iskopa (cut&cover metod).</p>

2.3 Aktivnosti preduzete radi smanjenja preseljenja

Prema opisu trase ove dionice, planira se izgradnja 6 tunela. Tunel T6 L = 2.600 prolazi ispod naselja Opine i Kočine u mjesnim zajednicama Luka II i Gnojnice (Slika 4). Kao što je već opisano u prethodnom dijelu, izvođenje pomoću tunelskog iskopa (podzemni iskop) planira se na dužini od 2.048 m, dok će preostalih 540 m tunela biti izvedeno metodom otvorenog iskopa (*cut&cover* metod). Izgradnjom ovog tunela smanjit će se preseljenje u ovom naseljenom području.

Slika 4: Trasa tunela T6 koji prolazi ispod naselja Opine i Kočine

Za ovu dionicu autoceste izrađen je Preliminarni elaborat o eksproprijaciji u skladu sa trasom autoputa iz Prostornog plana područja posebnih obilježja od značaja za FBiH "Autocesta na Koridoru Vc" (2017). Preliminarni elaborat o eksproprijaciji izrađen je u svrhu utvrđivanja javnog interesa za izgradnju ove dionice autoceste. Prema Preliminarnom elaboratu o eksproprijaciji (koji definira preliminarni opseg otkupa zemljišta), ukupan broj pogođenih zemljišnih parcela u 6 katastarskih općina iznosi 327.

Od ukupno 327 zemljišnih parcela, 112 se nalaze iznad ovog tunela i pokrivaju ukupnu površinu od 95.714,93 m² u okviru linije preliminarne eksproprijacije definirane Preliminarnim elaboratom o eksproprijaciji. Pored toga, od ukupno 35 kuća smještenih na 327 zemljišnih parcela, 29 se nalazi iznad planiranog tunela T6. Prema predstavnicima JPAC-a, moguće je da ove zemljišne parcele i kuće neće biti zahvaćene eksproprijacijom, a potrebno je izvršiti dodatne procjene kako bi se utvrdilo hoće li biti otkupljene. Tačan opseg otkupa zemljišta pružit će se u Finalnom elaboratu o eksproprijaciji, koji će se izraditi nakon izrade projektne dokumentacije (idejni i glavni projekat).

Pored toga, moguće manje izmjene na dionici mogu se planirati tokom izrade projektne dokumentacije, s mogućnošću daljeg smanjenja broja zahvaćenih zemljišnih parcela definiranih u Preliminarnom elaboratu o eksproprijaciji (kako je definirano Prostornim planom područja posebnih obilježja od značaja za FBiH "Autocesta na Koridoru Vc").

3 PRELIMINARNI OPSEG OTKUPA ZEMLJIŠTA I LOKACIJA POGOĐENIH PARCELA

Pregled

Prema Preliminarnom elaboratu o eksproprijaciji, pogođene zemljišne parcele (327) nalaze se u 6 katastarskih općina: Kutilivač I, Vrapčići, Mostar I, Opine Gornje, Opine Donje, Gnojnice Donje. Od ukupnih 327 zemljišnih parcela, 112 parcela se nalaze iznad tunela T6. Prema podacima dobivenim od strane predstavnika JPAC-a moguće je da ove parcele neće biti pogođene otkupom zemljišta.

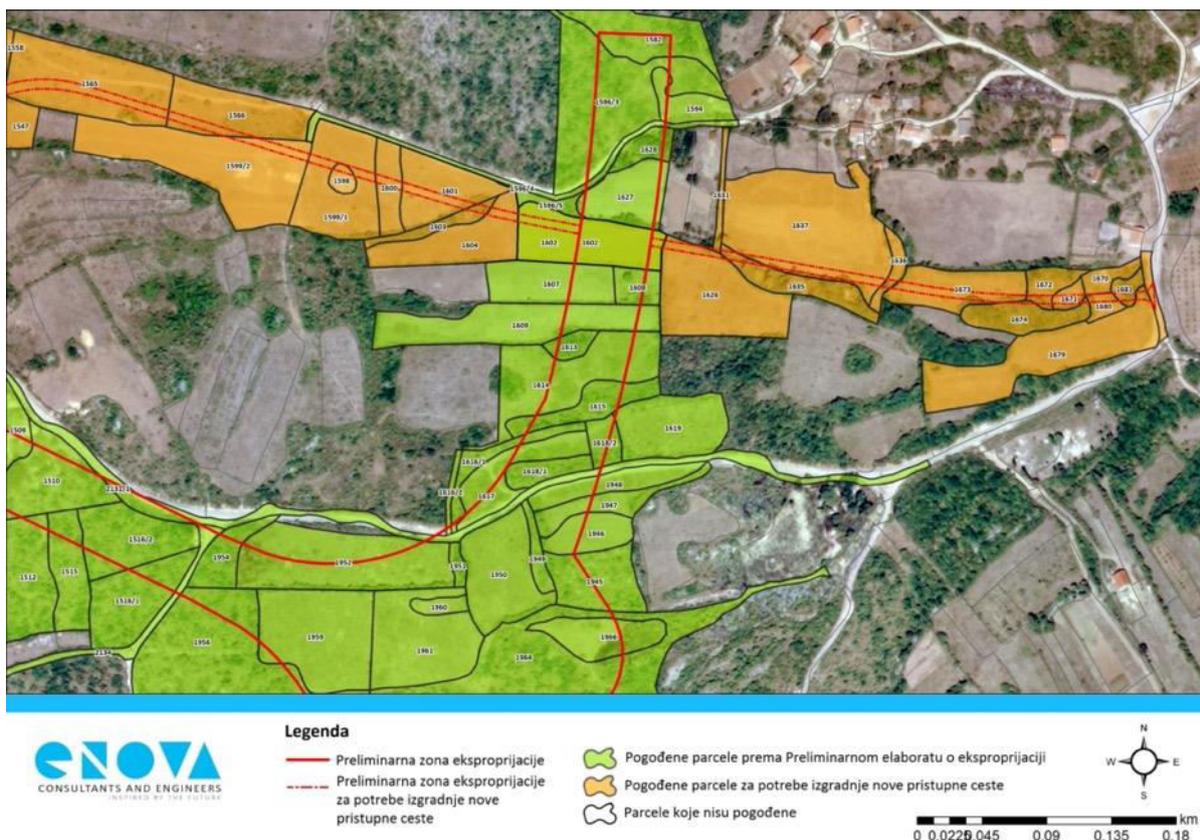
Pored toga, planira se otkup 31 zemljišne parcele za izgradnju lokalnog pristupnog puta u Kutima (katastarska općina Kutilivač I).

Detaljnije objašnjenje ovih lokacija na mapama je dato u tekstu koji slijedi.

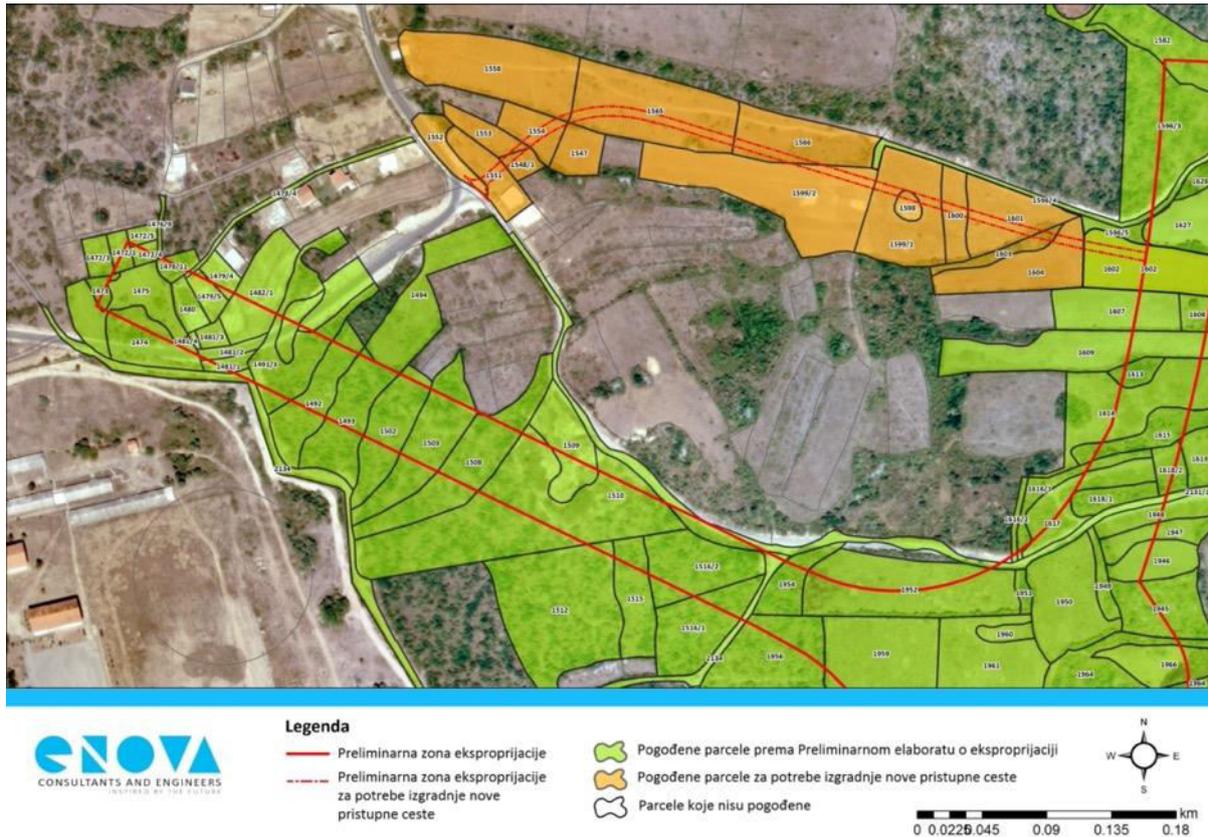
Pogođene zemljišne parcele koje se nalaze na početku dionice Kutilivač I

Slike koje slijede pokazuju pogođene zemljišne parcele koje se nalaze na početku dionice tj. 500 m prije petlje Mostar Sjever u naselju Kutilivač, uključujući pogođene zemljišne parcele za izgradnju novog lokalnog pristupnog puta. Zemljišne parcele su označene zelenom i narandžastom:

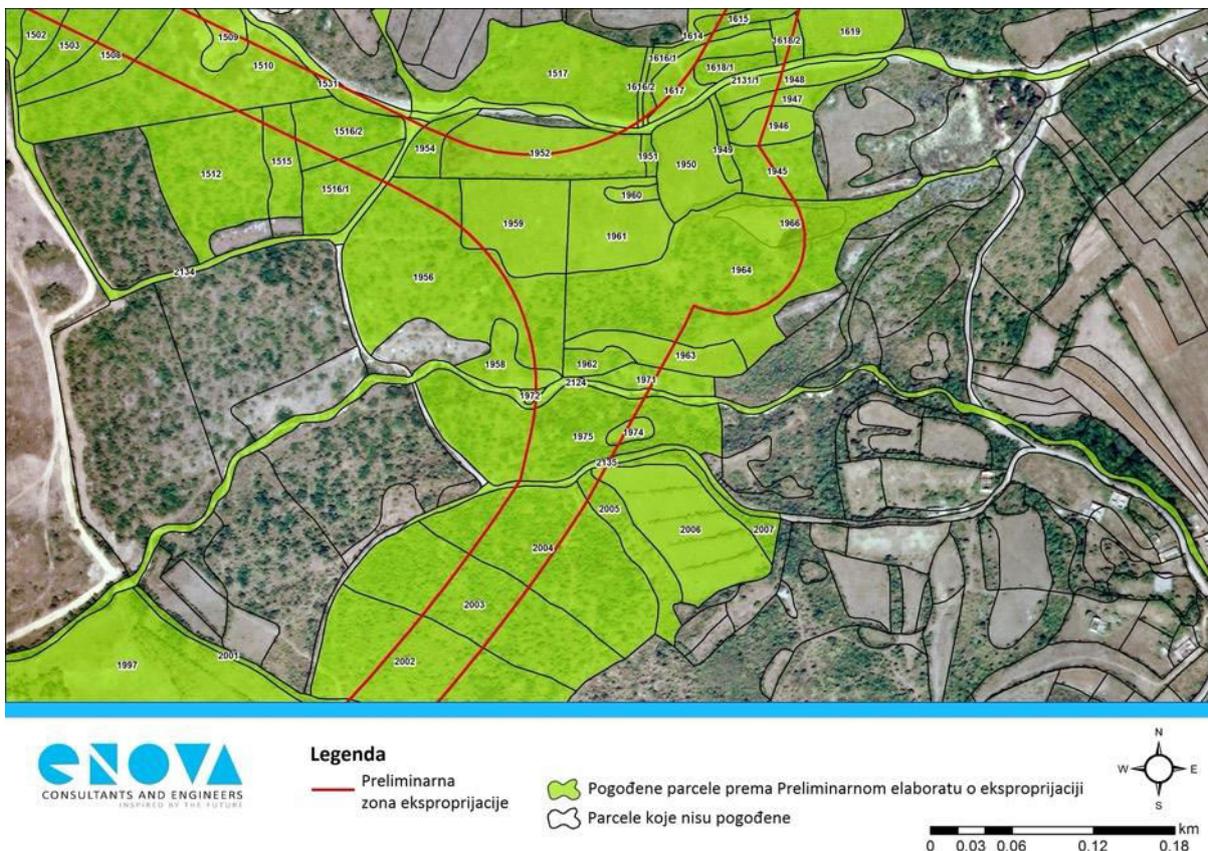
- **Zelena:** zemljišne parcele identifikovane u Preliminarnom elaboratu o eksproprijaciji,
- **Narandžasta:** zemljišne parcele identifikovane za izgradnju lokalnog pristupnog puta u Kutima.

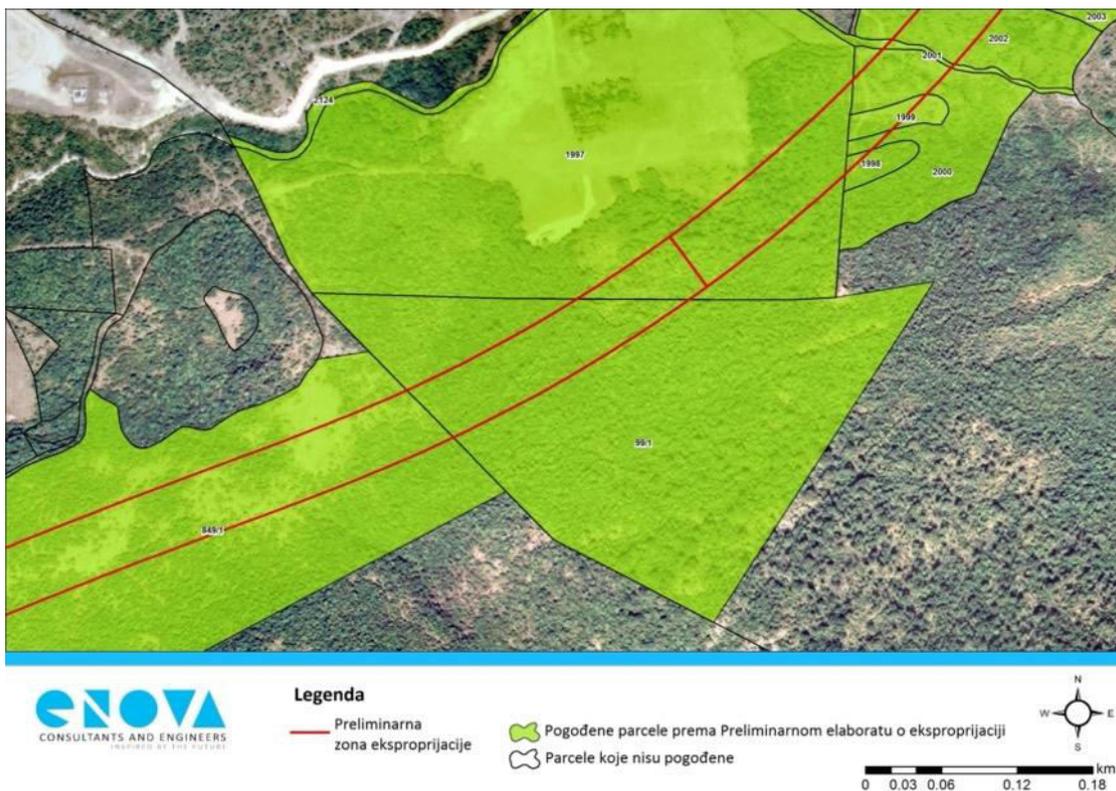
Slika 5: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele koje se nalaze na početku dionice u Kutilivaču

Slika 6: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele koje se nalaze kod naplatne stanice u Kutilivaču

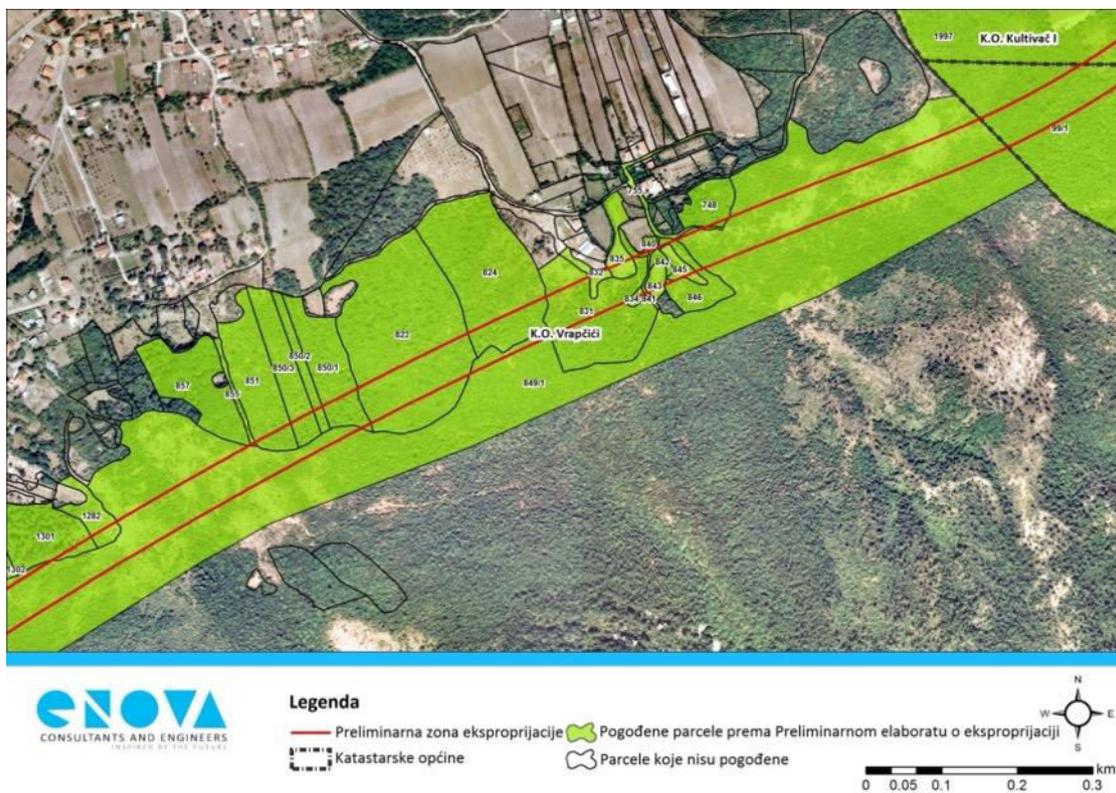
Slika 7: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele koje se nalaze na petlji Mostar Sjever u Kutilivaču

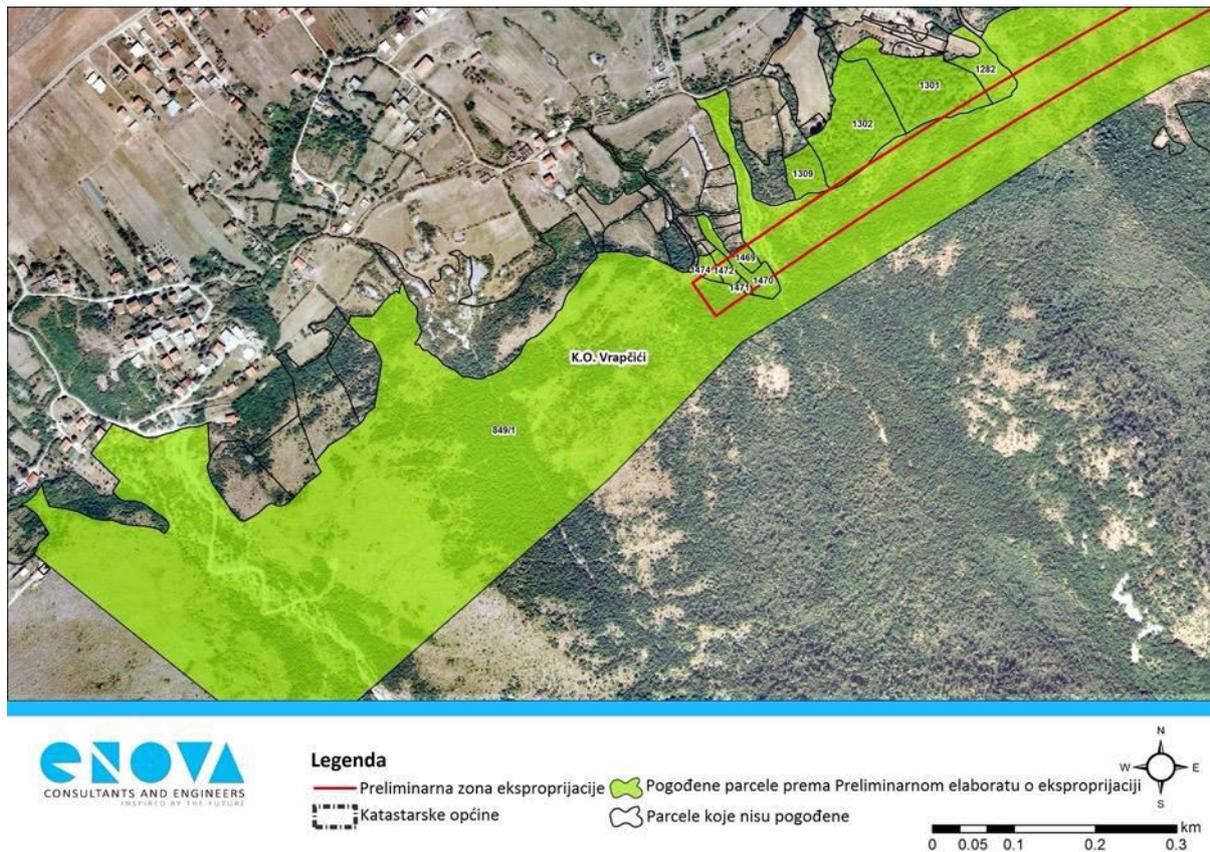
Slika 8: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele kod tunela T1 u Kutilivaču

Pogođene zemljišne parcele u katastarskoj općini Vrapčići

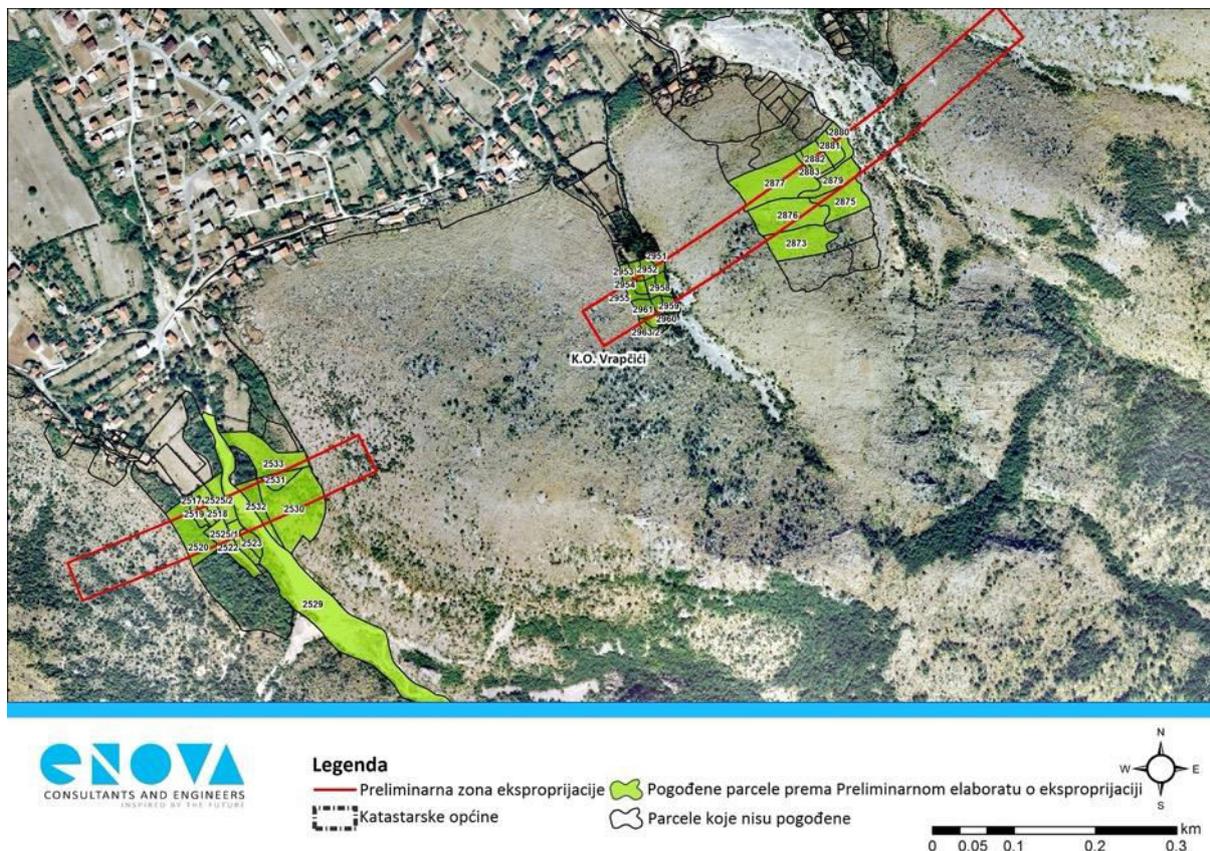
Zemljišne parcele predviđene za izgradnju dijela dionice ceste koja se proteže prema Vrapčićima i Suhom Dolu, gdje se trasa pomjera prema istoku kako bi se izbjegle kuće, na donjim su slikama označene zelenom bojom.

Slika 9: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele između izlaza iz tunela T1 i ulaza u tunel T2 u Vrapčićima

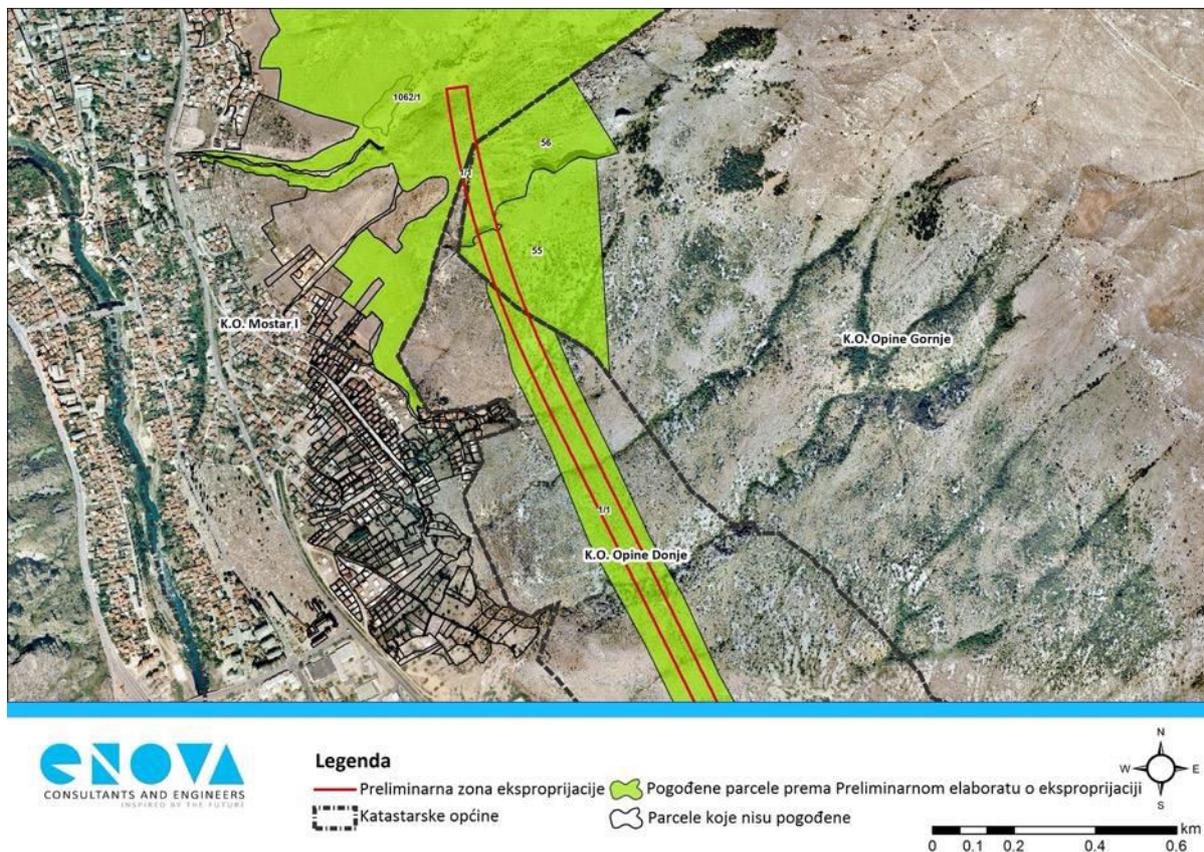
Slika 10: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele koje se nalaze prije ulaza u tunel T2 u Vrapčičima

Slika 11: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele na lokaciji vijadukta M1 i M2 i tunela T3, prije ulaza u tunel T4

Pogođene zemljišne parcele koje se nalaze u katastarskim općinama Mostar I, Opine Gornje i Opine Donje

Zemljišne parcele planirane za izlaz iz tunela Oštri Rat (tunel T4 L = 3.380 m), na području istočno od naselja Luke, te za dio dionice puta koji prolazi kroz tunel T5 i vijadukte M3 i M4 u Opinama Donjim, označene su zelenom bojom na donjoj slici.

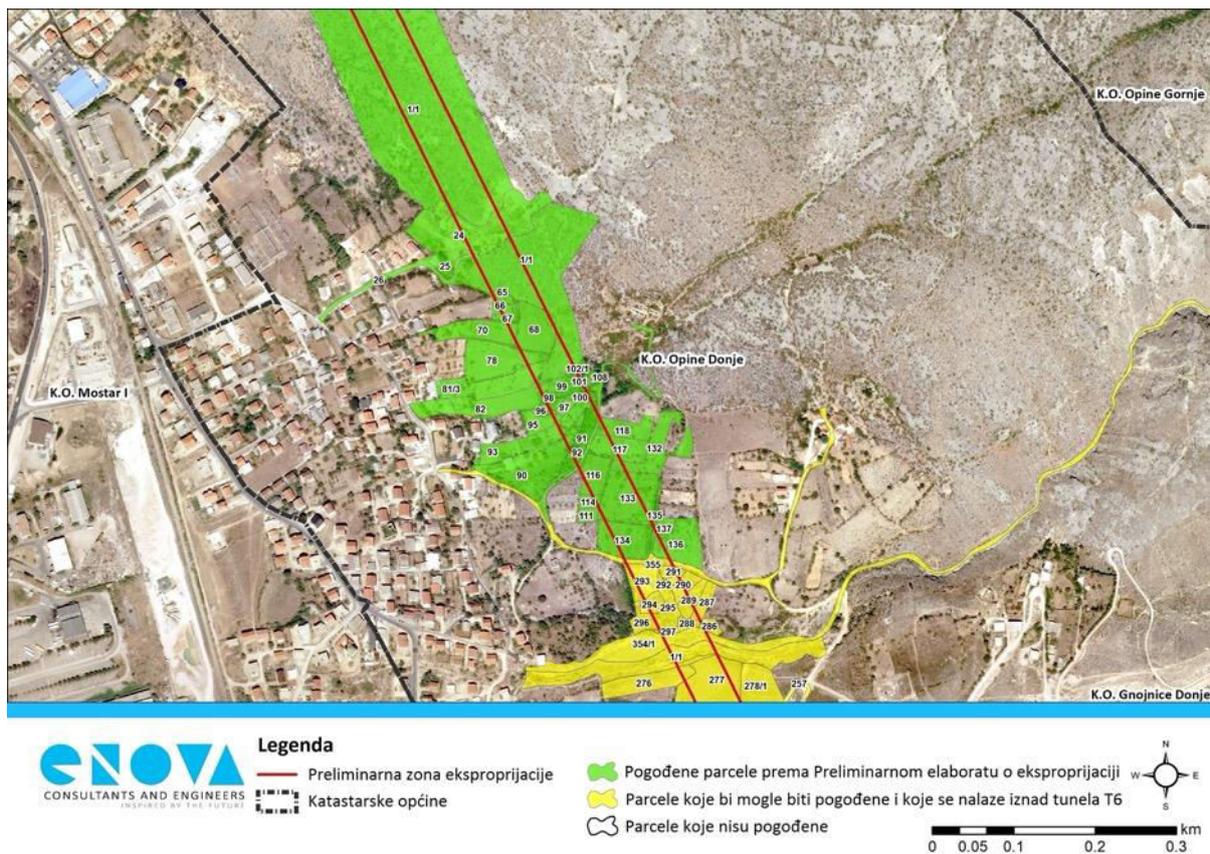

Slika 12: Mapa prikazuje zahvaćene zemljišne parcele u katastarskim općinama Mostar I, Opine Gornje i Opine Donje

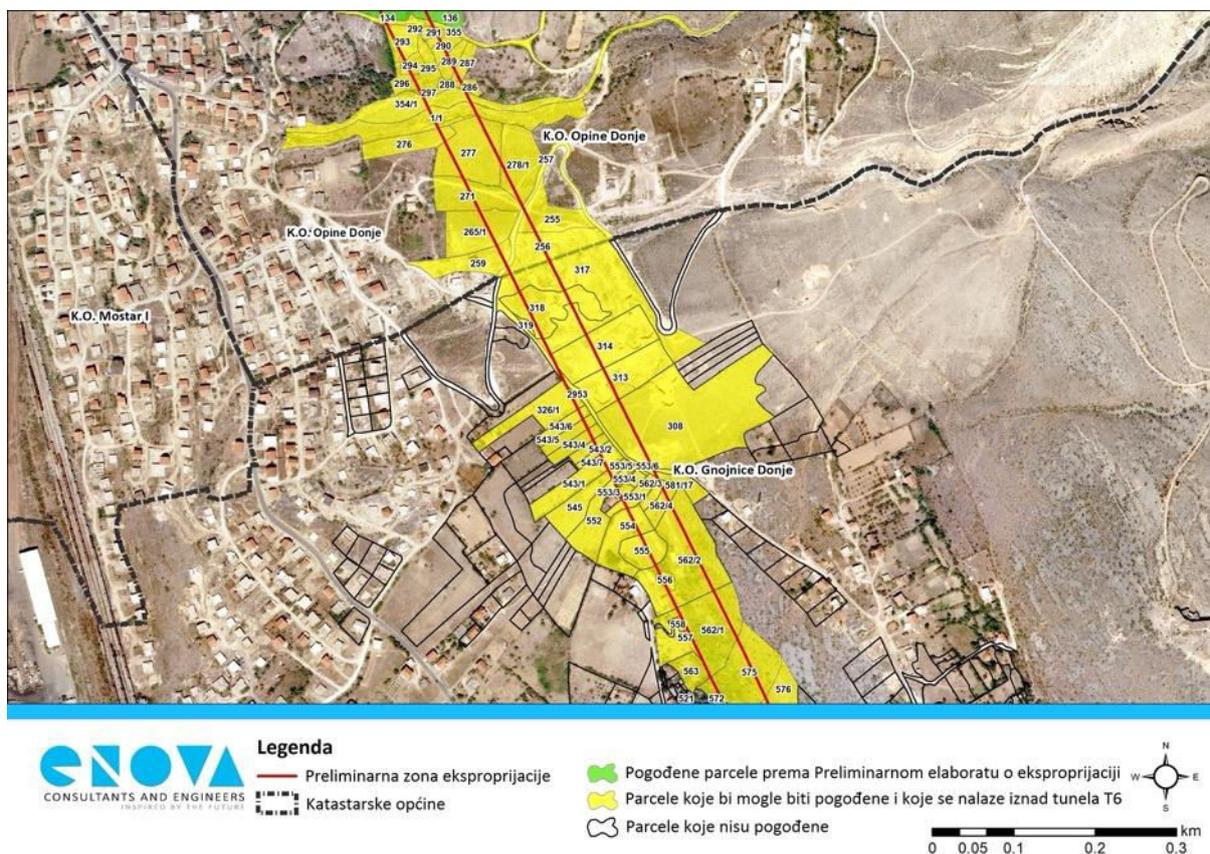
Pogođene zemljišne parcele u katastarskoj općini Opine Donje

Zemljišne parcele predviđene za izgradnju dijela dionice autoputa koja prolazi padinama iznad naselja Opine i proteže se prema jugu ulazeći i prolazeći kroz tunel T6 (L = 2.600 m), prikazane su na donjim slikama. Pogođene zemljišne parcele označene su zelenom i žutom bojom:

- **Zelena:** zemljišne parcele identifikovane u Preliminarnom elaboratu o eksproprijaciji,
- **Žuta:** zemljišne parcele identifikovane u Preliminarnom elaboratu o eksproprijaciji i smještene iznad planiranog tunela T6 za koje je potrebno izvršiti dodatne procjene kako bi se utvrdilo da li će biti otkupljene.

Slika 13: Mapa koja prikazuje pogođene zemljišne parcele na lokaciji vijadukta M5 i M6 i ulaza u tunel T6 u Opinama

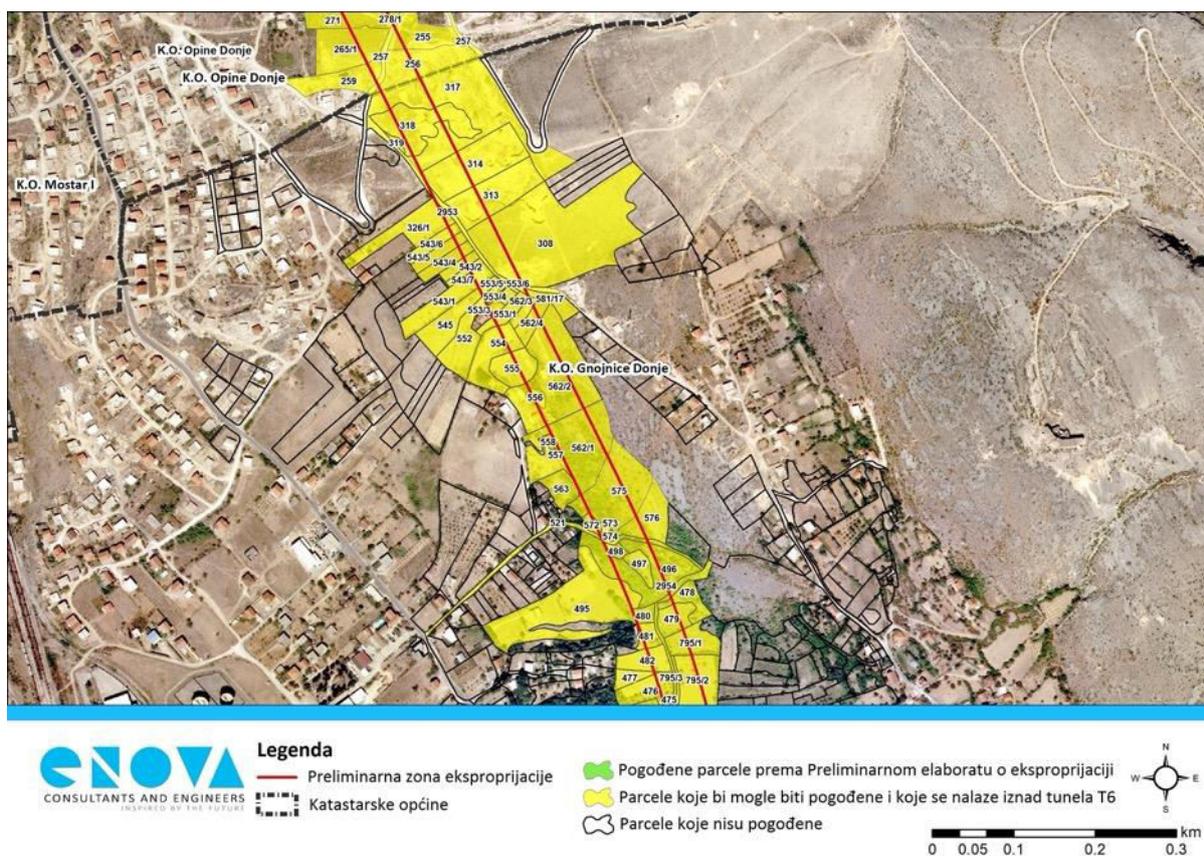

Slika 14: Mapa prikazuje zemljišne parcele smještene iznad tunela T6 u Opinama

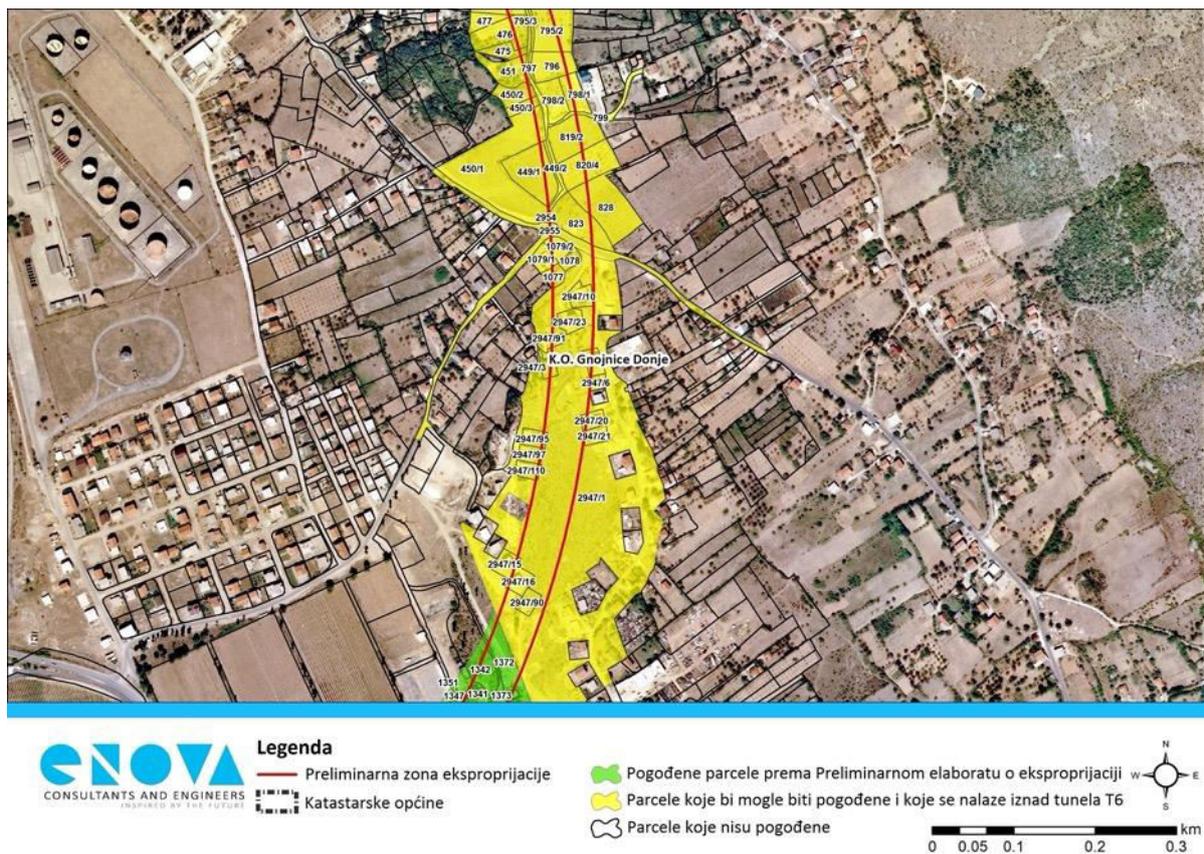
Pogođene zemljišne parcele u katastarskoj općini Gnojnice Donje

Zemljišne parcele predviđene za izgradnju tunela T6 (L = 2.600 m) u Kočinama i završetak dionice puta u Gnojnicama, prikazane su na donjim slikama. Pogođene zemljišne parcele označene su žutom i zelenom bojom:

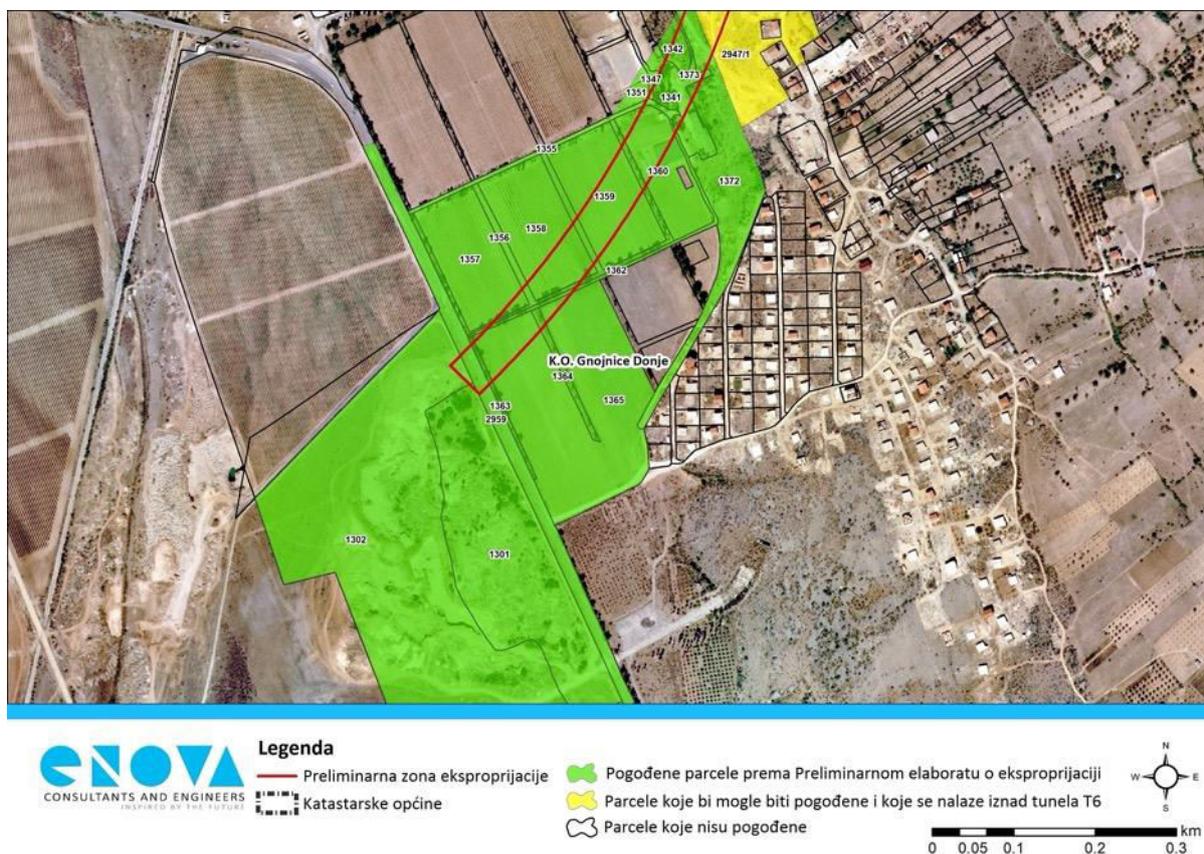
- **Žuta:** zemljišne parcele identifikovane u Preliminarnom elaboratu o eksproprijaciji i smještene iznad planiranog tunela T6, za koje je potrebno izvršiti dodatne procjene kako bi se utvrdilo da li će biti otkupljene,
- **Zelena:** zemljišne parcele identifikovane u Preliminarnom elaboratu o eksproprijaciji i pokrivaju preostalih 540 m tunela koji će biti izvedeni metodom otvorenog iskopa (cut&cover metod)

Slika 15: Mapa prikazuje zemljišne parcele smještene iznad tunela T6 u Kočinama

Slika 16: Mapa prikazuje naseljene zemljišne parcele smještene iznad tunela T6 u Kočinama

Slika 17: Mapa prikazuje pogođene zemljišne parcele koje se nalaze na završetku dionice puta u Gnojnicama

4 PREGLED PRAVNOG OKVIRA I ANALIZA RAZLIKA

4.1 Zakon o eksproprijaciji FBiH

Zakon o eksproprijaciji FBiH⁶ reguliše sva pitanja vezana za otkup zemljišta u FBiH.

Ključne odredbe Zakona se mogu sažeti na sljedeći način:

<i>Javni interes</i>	Eksproprijacija nekretnine se može izvršiti samo nakon što se utvrdi javni interes za projekat. U Zakonu se navodi nekoliko objekata čije građenje opravdava eksproprijaciju (što uključuje i projekte za puteve). Javni interes se utvrđuje posebnim ukazom, zakonom ili prostornim/urbanističkim planom.
<i>Preduslovi za početak sprovođenja procesa eksproprijacije</i>	Proces eksproprijacije se može započeti tek nakon što se osiguraju potrebna sredstva i polože u banku, u visini približno potrebnoj za davanje naknade za nekretnine predložene za eksproprijaciju i troškove postupka eksproprijacije, ili ako se dostavi dokaz o osiguranoj drugoj odgovarajućoj nekretnini.
<i>Vrste eksproprijacije</i>	Eksproprijacija može biti potpuna ili nepotpuna: <ul style="list-style-type: none"> → Potpuna eksproprijacija omogućava korisniku eksproprijacije sticanje prava vlasništva nad eksproprianom nekretninom, dok prava ranijeg vlasnika kao i druga prava nad tom nekretninom prestaju da postoje. → Nepotpuna eksproprijacija ne povlači za sobom promjenu vlasništva zemljišta. Omogućava korisniku služnost na zemljištu i objektima, kao i zakup na zemljištu na određeno vrijeme. Nakon isteka zakupa, služnost na zemljištu se vraća ranijem vlasniku.
<i>Pravo na zahtijevanje eksproprijacije preostale neodržive zemljišta</i>	Vlasnici zemljišta na koje je uticao djelimični gubitak njihove imovine imaju pravo da traže potpunu eksproprijaciju i odgovarajuću naknadu, u slučaju ako bi nepotpuna eksproprijacija pogoršala ekonomsko stanje stvarnog vlasnika imovine ili načinila preostali dio imovine beskorisnim ili težim za korištenje. Vlasnici moraju biti informisani o tom pravu od strane opštinske/gradske uprave. Taj zahtjev se može predati dok se ne objavi Rješenje o eksproprijaciji u prvostepenom postupku kao i tokom postupka žalbe, ako vlasnik zahvaćene imovine nije obaviješten o tom pravu.
<i>Privremeno zauzimanje zemljišta</i>	Zakon također reguliše privremeno zauzimanje zemljišta za potrebe gradnje. Privremeno zauzimanje se mora zatražiti prijedlogom u kojem se moraju naznačiti svrha zbog koje se predlaže privremeno zauzimanje zemljišta, nekretnina koja će se privremeno zauzeti, vlasnik te nekretnine kao i vrijeme trajanja privremenog zauzimanja. Rješenje o određivanju privremenog zauzimanja donosi općinska služba za upravu. Mora se pružiti naknada u visini zakupnine koja se postiže na tržištu..
<i>Pregovori</i>	Zakon jasno potiče sporazumna rješenja, te na taj način omogućujući korisniku eksproprijacije i vlasniku imovine da se dogovore o prenosu vlasništva i naknadi tokom trajanja procesa.
<i>Rok isplaćivanja naknade</i>	Naknada se mora obezbijediti prije zvaničnog prenosa prava vlasništva.
<i>Poželjna vrsta naknade</i>	U pravilu, zakonski je poželjna odgovarajuća zamjenska nekretnina. Definisana je kao nekretnina u istoj općini ili gradu koji odgovara nekretnini nad kojom je izvršena eksproprijacija, u visini tržišne vrijednosti i koja nudi približno iste uslove korištenja koji su postojali prije eksproprijacije. U slučaju da vlasnik nekretnine odbije tu zamjensku nekretninu, ili se zamjenska nekretnina ne može osigurati, naknada se isplaćuje u visini tržišne vrijednosti nekretnine. Tržišna vrijednost je izražena u cijeni na području gdje se vrši eksproprijacija, a koja se za određenu nekretninu može postići na tržištu i koja zavisi o odnosu ponude i potražnje u vrijeme njezinog utvrđivanja. Zakon također definiše metode određivanja naknade za voćnjake, šume i poljoprivredna zemljišta, itd.
<i>Dodatna naknada</i>	Vlasnici nekretnina također imaju pravo na: <ul style="list-style-type: none"> → uvećanu visinu utvrđene naknade po osnovu korektiva „ličnih i porodičnih prilika” koje se uzimaju u obzir ako su te prilike od bitne važnosti za materijalnu egzistenciju ranijeg vlasnika, a naročito u slučaju ako je zbog eksproprijacije većeg dijela ili čitavog zemljišta ili poslovne prostorije u kojoj je raniji vlasnik obavljao dozvoljenu poslovnu djelatnost ugrožena njegova materijalna egzistencija, kao i u slučaju kad se zbog eksproprijacije članovi poljoprivrednog domaćinstva moraju seliti iz područja gdje su prebivali ili boravili. → izgubljena dobit: raniji vlasnici imaju pravo i na naknadu izgubljene dobiti koju bi ostvario dotadašnjim načinom iskorištavanja eksproprianse nekretnine. Izgubljena dobit se računa od dana kad je vlasnik

⁶ Službene novine FBiH, br. 70/07, 36/10, 25/12, 34/16

	<p>izgubio/la posjed nad nekretninom do dana prijema naknade.</p> <p>Obje vrste prava se cijene u svakom konkretnom slučaju.</p>
<i>Podobnost za naknadu</i>	<p>U pravilu, vlasnici objekata i zemljišta koji su registrovani u zemljišne knjige, takozvano formalno vlasništvo, imaju pravo da primaju naknadu po tržišnoj vrijednosti nekretnine koja se ekspropriše.</p> <p>Graditelji bespravno izgrađenih objekata nemaju pravo na naknadu; međutim, bespravni graditelj može porušiti objekat i odnijeti materijal u vremenskom roku koji odredi nadležna služba za upravu; u suprotnom će objekat biti uklonjen o trošku bespravnog graditelja. Iznimka od navedenog pravila je u slučaju bespravno izgrađenih stambenih objekata koji su jedina stambena jedinica graditelja i članova njegove uže porodice (pravo na dom) i njegovih pravnih sljednika, kada im pripada pravo na naknadu u visini građevinske vrijednosti objekta. Uslovi za priznavanje prava na naknadu vlasniku bespravno izgrađenog objekta, pored ovog, uključuju:</p> <ul style="list-style-type: none"> → da nadležni organ nije donio pravomoćno rješenje o uklanjanju objekta; → da je bespravno izgrađeni objekat evidentiran na službenom orto-foto snimku teritorije Federacije Bosne i Hercegovine; → da je bespravno izgrađeni objekat jedini dom bespravnom graditelju i članovima njegove najbliže porodice ili njegovih nasljednika.
<i>Pristup vlasništvu</i>	<p>Iz razloga hitnosti i otklanjanja znatnije štete, korisnik eksproprijacije može da stupi u posjed ekspropriisane nekretnine, čak i prije nego Rješenje o eksproprijaciji postane pravosnažno i prije isplate naknade, ali isključivo na osnovu rješenja Vlade FBiH.</p> <p>Prije podnošenja zahtjeva za prijevremeni ulazak u posjed nekretnine, korisnik eksproprijacije mora vlasniku predložiti razloge za hitnost i ponuditi sporazumno rješavanje pitanja predaje nekretnine u posjed.</p> <p>Zahtjev za prijevremeni ulazak u posjed nekretnine se podnosi Administrativnoj komisiji Vlade FBiH, a Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove vrši pripremu i prijedlog rješenja.</p> <p>Ako slučaj uključuje eksproprijaciju stambenog ili poslovnog objekta, korisnik eksproprijacije ne može podnijeti zahtjev za prijevremeni ulazak u posjed nekretnine, dok se ne osigura druga odgovarajuća nekretnina.</p> <p>Tužbom se može pokrenuti upravni spor protiv rješenja Vlade FBiH koja omogućava prijevremeni ulazak u posjed. Spor ne odlaže prijevremeni ulazak u posjed nekretnine.</p>

4.2 Postupak eksproprijacije

Ključni koraci u postupku eksproprijacije su:

1. Korisnik eksproprijacije mora objaviti javni poziv vlasnicima nekretnina da se pokuša doći do **sporazumnog rješenja**. Zatim strane zaključuju notarski kuporprodajni ugovor o prenosu vlasništva.
2. U slučaju da se nije došlo do sporazumnog rješenja, korisnik eksproprijacije podnosi **prijedlog za eksproprijaciju** nadležnoj općini. Čak i poslije ovakvog koraka, sporazumno rješenje se još uvijek može postići.
3. Nakon što primi prijedlog, općina mora **obavijestiti vlasnike** da je započeo postupak eksproprijacije zajedno sa upozorenjem za vlasnike da neće imati pravo na naknadu troškova ulaganja u zemljište ili građevine koje su napravili nakon što su primili pisano obavještenje da je počeo postupak eksproprijacije (osim troškova redovnog održavanja) – **krajnji (granični datum)**.
4. Općina zatim mora da se **sastane sa vlasnicima** kako bi razgovarali o eksproprijaciji i također da ih obavijesti da imaju pravo da podnesu zahtjev za eksproprijaciju preostalog neiskoristivog dijela nekretnine.

5. Ako se podaci iz zemljišnih knjiga ne podudaraju sa stvarnim stanjem koje se tiče vlasništva (što je često slučaj zbog zastarjelih podataka u zemljišnim knjigama⁷), općina mora **riješiti pitanja vlasništva** prije nego što nastavi sa sljedećim koracima.
6. Općina izdaje **Rješenje o eksproprijaciji**. Osobe pogođene projektom (OPP) mogu uložiti žalbu protiv ovog Rješenja Federalnoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove. Ako su i dalje nezadovoljni, OPP mogu da pokrenu upravni spor ispred kantonalnog suda.
7. Kad Rješenje o eksproprijaciji postane pravomoćno, općina **mora da pozove OPP da se dogovore o iznosu naknade**. Ako se strane dogovore, potpisuje se zvanični ugovor.
8. Ako se ne postigne dogovor o naknadi u roku od 2 mjeseca, općinska služba šalje predmet općinskom sudu kako bi se odredila naknada. OPP mogu da ulože žalbu na odluku suda i pošalju predmet na kantonalni sud (čije se rješenje smatra konačnim, ali se opet može osporavati na vrhovnom sudu).
9. Zvanični prenos vlasništva u zemljišnim knjigama se vrši na osnovu punovažnog rješenja i dokaza o plaćanju naknade ili dokaza da je prethodni vlasnik stekao vlasništvo nad drugom odgovarajućom nekretninom.

4.3 Drugi važni zakoni u FBiH

- *Zakonom o stvarnim pravima*⁸ uređuju se sticanje, korištenje, raspolaganje, zaštita i prestanak prava vlasništva i drugih stvarnih prava i posjeda što uključuje i ograničavanje navedenih prava, pravo služnosti, prava suvlasništva i zajedničkog vlasništva, postupak sticanja prava vlasništva nad zemljištem i/ili objektima koji su podignuti na tuđoj zemlji. U zakonu se navodi da se pravo vlasništva i druga stvarna prava mogu oduzeti ili ograničiti protiv volje vlasnika samo u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom u skladu sa principima međunarodnog prava.

Značajna odredba ovog zakona jeste da posjednici nekretnine stiču pravo vlasništva protekom 10 godina neprekidnog posjedovanja, ako mu je posjed zakonit i savjestan ili protekom 20 godina neprekidnog posjedovanja ako mu je posjed savjestan.

Pored toga, zakonom se predviđa da savjestan graditelj objekta na zemljištu koje posjeduje druga osoba ima pravo da stekne tu zemlju, ako se vlasnik zemljišta nije protivio tom građenju. Vlasnik zemljišta u ovom slučaju ima pravo da zahtijeva naknadu u visini tržišne vrijednosti zemljišta.

- *Zakon o poljoprivrednom zemljištu FBiH*⁹ sadrži osnovne definicije i načela za upravljanje, korištenje, planiranje i evidenciju poljoprivrednog zemljišta. Zakonom se predviđa da se pravo prvenstva prolaza može utvrditi na poljoprivrednom zemljištu, kako odluči gradsko ili općinsko vijeće. Vlasnici tog zemljišta imaju pravo na naknadu u skladu sa Zakonom o eksproprijaciji.
- *Zakon o građevinskom zemljištu FBiH*¹⁰ dopušta legalizaciju bespravno izgrađenih objekata na građevinskom zemljištu u državnom vlasništvu, na kojem je izgrađen objekat. Ovaj zakon omogućava naknadno izdavanje građevinske dozvole od strane općinskog vijeća i u skladu sa Zakonom o prostornom planiranju. Legalizacija bespravno izgrađenih objekata je dalje regulisana rješenjima na kantonalnom nivou, a sprovodi se na općinskom nivou.
- *Zakon o upravnom postupku FBiH*¹¹ se primjenjuje u postupku eksproprijacije supsidijarno u odnosu na *Zakon o eksproprijaciji*. Reguliše način postupanja organa uprave kada odlučuju o pravima i obavezama građana. Stranke imaju pravo da podnose žalbe protiv provstepenih odluka. Zakon daje

⁷ Npr. osoba koja je registrovana u zemljišnim knjigama nije ista kao stvarni vlasnik/korisnik koji može biti nasljednik, osoba koja je kupila nekretninu, ali nije prijavila prenos vlasništva itd.

⁸ Službene novine FBiH, br. 66/13, 100/13

⁹ Službene novine FBiH, br. 52/09

¹⁰ Službene novine FBiH, br. 67/05

¹¹ Službene novine FBiH, br. 2/98, 48/99

mogućnost postavljanja privremenog zastupnika ukoliko je, npr. boravište vlasnika nekretnine koja se ekspropriše, nepoznato. Privremenog zastupnika imenuje organ koji vodi postupak, ako to traži hitnost predmeta. Ako je privremeni zastupnik imenovan da djeluje u ime osobe čije je boravište nepoznato, organ koji vodi postupak dužan je objaviti svoj zaključak na oglasnoj tabli ili na drugi uobičajeni način (putem novina ili drugih medija).

- *Zakon o zemljišnim knjigama FBiH¹²* uređuje vođenje, održavanje i uspostavljanje zemljišnih knjiga, kao i upis nekretnina i prava na nekretninama u zemljišnim knjigama. Pravo vlasništva i druga stvarna prava se stiču upisom u zemljišne knjige. U postupku eksproprijacije, pravosnažno rješenje o eksproprijaciji sa dokazom o izvršenoj uplati predstavlja osnov za uknjižbu korisnika eksproprijacije kao vlasnika.
- *Zakonom o vanparničnom postupku FBiH¹³* se utvrđuju pravila po kojima sudovi postupaju i odlučuju o ličnim, porodičnim, imovinskim i drugim pravima i pravnim interesima, koji se po zakonu rješavaju u vanparničnom postupku. Sudovi utvrđuju iznos naknade za eksproprijaciju imovinu u vanparničnom postupku. Sudionici mogu zaključiti sporazum o vrsti i obimu naknade, tj. visini naknade, a sud donosi odluku koja se temelji na njihovom sporazumu, ukoliko nađe da sporazum nije u suprotnosti sa propisima kojima su uređeni vlasnički odnosi na nekretninama.
- *Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica s djecom¹⁴* uređuje socijalnu zaštitu i ima za cilj osiguranje socijalne zaštite svojih građana i njihovih porodica koji su u stanju socijalne potrebe. Osobe ili porodice koje su u stanju socijalne potrebe imaju prava na privremenu, jednokratnu i drugu novčanu pomoć, kao i druge vrste pomoći. Pravo na takvu pomoć ostvaruje se kod nadležnog tijela općine na čijem području osoba i porodica imaju prebivalište.
- *Zakon o zabrani diskriminacije¹⁵*, donesenim na državnom nivou utvrđuju se odgovornosti i obaveze zakonodavne, sudske i izvršne vlasti u BiH, kao i pravnih lica i pojedinaca koji vrše javna ovlaštenja, da svojim djelovanjem omoguće zaštitu, promoviranje i stvaranje uslova za jednako postupanje prema svim građanima, a naročito po pitanju: zaposlenja, članstva u profesionalnim organizacijama, obrazovanja, obuke, stanovanja, zdravstva, socijalne zaštite, dobara i usluga namijenjenih javnosti i javnim mjestima, te obavljanja privrednih aktivnosti i javnih usluga.

4.4 Politika EBRD-a

Pri izradi ovog OZP-a, primijenjeni su principi i odredbe iz Okolišne i društvene politike EBRD-a iz 2014. godine. EBRD-ova *Politika (2014)* sadrži 10 Provedbenih zahtjeva. PZ 5 se odnosi na *otkup zemljišta, nedobrovoljno preseljenje i ekonomsko preseljenje*. Primjena ovog PZ u skladu je sa univerzalnim poštivanjem i ostvarivanjem ljudskih prava i sloboda, a konkretno prava na adekvatan stambeni prostor i kontinuirano unapređenje uslova života.

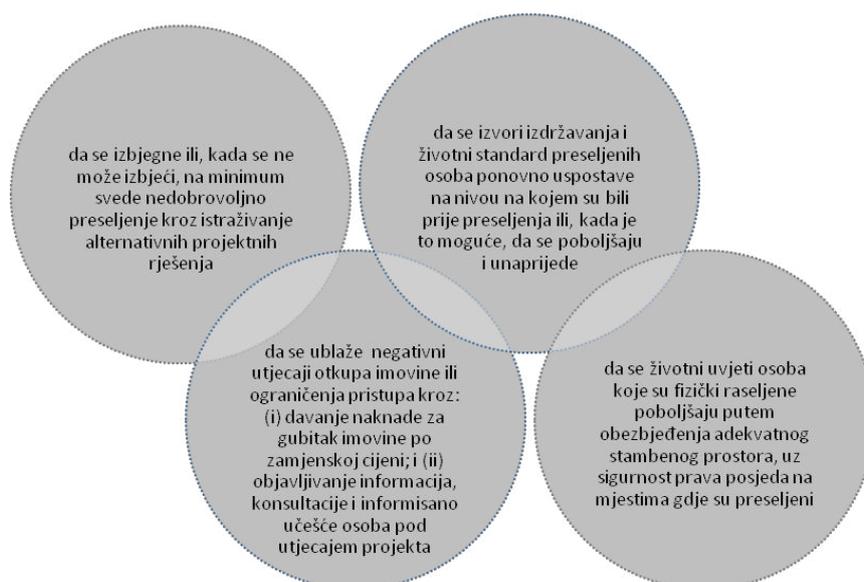
Ciljevi PZ 5 su:

¹² Službene novine FBiH, br. 19/03, 54/04

¹³ Službene novine FBiH, br. 39/04, 73/05

¹⁴ Službene novine FBiH, br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18

¹⁵ Službene novine BiH, br. 50/09, 66/16

Ključni Provedbeni zahtjevi PZ 5 su sljedeći:

- Podstiču se sporazumni prijenosi vlasništva u cilju izbjegavanja eksproprijacije;
- Svi izvodivi alternativni idejni projekti treba da se razmotre kako bi se izbjeglo ili bar maksimalno umanjilo fizičko i/ili ekonomsko preseljenje, dok se uravnotežuju ekološki, socijalni i ekonomski troškovi i koristi;
- Osobe pogođene projektom moraju da se konsultuju i budu uključene od prvih faza i kroz sve aktivnosti preseljenja kako bi se olakšalo njihovo učešće na početku i učešće gdje su informisani, a koje se odnosi na proces donošenja odluka koje se tiču preseljenja;
- Za svaki projekat se mora sprovesti socio-ekonomsko anketiranje za OPP, što uključuje procjenu uticaja na otkup zemljišta i ograničenog korištenja zemljišta i detaljan cenzus (inventar);
- Svim preseljenim osobama i zajednicama će biti ponuđena naknada za gubitak imovine u punoj cijeni koja se odnosi na zamjenu i druga pomoć koja je namijenjena da se obnove i po mogućnosti poboljšaju njihovi životni standari i/ili izvori zarade do stepena na kojem su bili prije preseljenja;
- Efikasan mehanizam za žalbe treba da se uspostavi u najranijoj mogućoj fazi procesa kako bi se blagovremeno pozabavilo konkretnim problemima u pogledu naknade i preseljenja koje raseljene osobe pokrenu.

4.5 Analiza razlika i rješenja

Dolje navedena tabela predstavlja analizirane razlike između EBRD-ovog PZ 5 i *Zakona o eksproprijaciji* sa rješenjima kako da se premoste te razlike kako bi se obezbijedila usklađenost ovog OOZP-a sa zahtjevima EBRD-a.

Tabela 1: Razlike i rješenja

<i>Tema</i>	<i>EBRD zahtjev</i>	<i>Razlika između EBRD zahtjeva i domaće legislative</i>	<i>Mjere za prevazilaženje razlike</i>
Izbjegavanje nedobrovoljnog preseljenja	<p>Nedobrovoljno preseljenje u kontekstu PZ 5 jeste:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kada se provodi eksproprijacija zasnovana na zakonu i pravu države da na osnovu javnog interesa za izgradnju objekata izvrši oduzimanje ili ograničenje prava vlasništva fizičkih i pravnih lica; - u slučajevima sporazumnog preseljenja kod kojeg klijent može pribjeći eksproprijaciji ili nametnuti pravna ograničenja ukoliko pregovori sa pogođenom osobom ne uspiju. <p>Od klijenata se po PZ 5 očekuje da razmotre sve izvodljive alternativne mogućnosti projekta radi izbjegavanja ili svođenja na minimum fizičkog i ekonomskog preseljenja ljudi. Nadalje, od klijenata se očekuje da pokušaju steći nekretnine putem sporazumnog prijenosa i to pružanjem pravične i odgovarajuće naknade, čak i kada imaju zakonsku mogućnost da putem instituta eksproprijacije osiguraju uvođenje u posjed.</p> <p>Sugeriše se da nedobrovoljno preseljenje treba izbjeći, te navodi da u slučaju kada je ono neizbježno, preseljenje treba svesti na minimum uz provođenje odgovarajućih mjera radi ublažavanja negativnih uticaja na zahvaćene osobe.</p>	<p>Dok <i>Zakon o eksproprijaciji</i> ne sadrži konkretne odredbe o izbjegavanju eksproprijacije, procesi izrade projektnih rješenja obično u praksi nastoje da izbjegnju ili maksimalno smanje preseljenje u nastojanju da se smanje troškovi.</p> <p>Nadalje, pokušaj sporazumnog prijenosa vlasništva nekretnina je zakonska obaveza JPAC-a kao korisnika eksproprijacije. Naveden aktivnosti u praksi vodi JPAC u skladu sa članom 23. <i>Zakona o eksproprijaciji</i>. Ova odredba Zakona upućuje na zaključivanje ugovora o kupoprodaji čime se izbjegava postupak eksproprijacije i upućuju ugovorne strane da u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima međusobno regulišu odnose u pogledu kupoprodaje nekretnine.</p> <p>Upravo se prilikom pokušaja sporazumnog prijenosa prava vlasništva otvara mogućnost da se prema preseljenim licima koncipira ponuda za kupoprodaju u skladu sa zahtjevima PZ 5.</p>	<p>Uložit će se maksimalni naponi da se potpišu sporazumi sa osobama pod uticajem projekta kako bi se izbjegla eksproprijacija, a takvi naponi će se dokumentovati, kako je definisano u poglavlju „Ključni principi“ ovog Okvira.</p> <p>Pored toga, razmotriće se moguće manje izmjene dionice, tokom izrade projektne dokumentacije (idejni i glavni projekt).</p>
Sporazumna rješenja	<p>Od klijenata se očekuje da nastoje da steknu nekretninu kroz sporazumna rješenja, tako što će obezbijediti poštenu i odgovarajuću naknadu, čak i ako imaju pravna sredstva da dobiju pristup zemljištu kroz postupak eksproprijacije.</p>	<p>Od korisnika eksproprijacije se zakonski traži da nastoje da postignu sporazumne prijenose prava vlasništva. Zakon navodi ugovor o kupoprodaji kao način da se izbjegne eksproprijacija. (Pogledati stavku iznad)</p>	<p>Uložit će se maksimalni naponi da se potpišu sporazumi sa osobama pod uticajem projekta kako bi se izbjegla eksproprijacija, a takvi naponi će se dokumentovati, kako je definisano u poglavlju „Ključni principi“ ovog Okvira.</p>
Planiranje i primjena preseljenja I	<p>PZ 5 zahtijeva da klijent sprovede socio-ekonomsko anketiranje OPP, kako bi se identifikovali uticaji u vezi s otkupom zemljišta i ograničenja prava vlasništva, te kako bi se mogle razviti odgovarajuće aktivnosti radi ublažavanja posljedica preseljenja.</p> <p>PZ 5 također zahtijeva pripremu i implementaciju detaljnih Planova za otkup zemljišta.</p>	<p>Zakon ne navodi izričite zahtjeve za provedbu socio-ekonomskih anketiranja ili izradu Planova otkupa zemljišta i preseljenja.</p> <p>Međutim, s obzirom na olakšavanje eksproprijacije u ranoj fazi, zakon zahtijeva izradu elaborata o eksproprijaciji što uključuje geodetsko-katastarski plan područja eksproprijacije, listu vlasnika i nekretnina na koje je projekat uticao, procjenu vrijednosti imovine i druge srodne informacije.</p>	<p>Kako je definisano u poglavlju „Ključna principi“ ovog Okvira, detaljan Plan za otkup zemljišta i preseljenje (POZP) će se izraditi za ovaj projekt koji zahtijeva otkup imovine. Tokom izrade Plana će se vršiti socio-ekonomsko anketiranje i pripremiti census (inventar) koji će obuhvatiti kako formalne, tako i neformalne korisnike zemljišta/nekretnina, kao i ranjive osobe/domaćinstva.</p>

Tema	EBRD zahtjev	Razlika između EBRD zahtjeva i domaće legislativne	Mjere za prevazilaženje razlike												
Krajnji (granični) datum	PZ 5 zahtijeva da klijent odredi krajnji (granični) datum za ispunjavanje uvjeta i da se taj datum objavi u cijelom projektnom području.	<p>Međutim, opseg elaborata eksproprijacije nije identičan procjeni nultog socio-ekonomskog stanja koju zahtijeva PZ 5.</p> <p>Nema razlika u pogledu određivanja krajnjeg datuma (datuma nakon kojeg osobe koje se nastane na području projekta nemaju pravo na naknadu i/ili pomoć) između PZ 5 i domaćih propisa.</p> <p>Međutim, u domaćoj legislativi ne postoji obaveza objavljivanja krajnjeg datuma u cijelom projektnom području.</p>	Krajnji datum za uspostavljanje ispunjavanja uvjeta za ovu dionicu je datum kad grad Mostar obavijesti OPP da je JPAC predao prijedlog za eksproprijaciju. Kad su u pitanju objekti koji su sagrađeni bez dozvola ili nisu upisani u zemljišnim knjigama, krajnji datum će biti datum sprovođenja socio-ekonomskog anketiranja. Taj datum će se također objaviti na sastancima prilikom konsultacije.												
Naknada za raseljena lica	<p>Glavni zahtjev PZ 5 je da sve raseljene osobe prime naknadu za gubitak imovine u punoj cijeni zamjene i drugu pomoć kako bi obnovili i po mogućnosti poboljšali svoje životne standarde i/ili izvore zareda na nivo na kojem su bili prije preseljenja.</p> <p>Osobe na koje projekat utiče u smislu odredbi PZ 5 se mogu klasifikovati kao osobe:</p> <table border="1" data-bbox="376 746 976 1378"> <thead> <tr> <th data-bbox="376 746 439 799"></th> <th data-bbox="439 746 696 799">Kategorije osoba na koje projekat utiče</th> <th data-bbox="696 746 976 799">Prava</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="376 799 439 959">a)</td> <td data-bbox="439 799 696 959">Lica koja imaju formalna zakonska prava na imovinu (što uključuje običajna i tradicionalna prava koja su prepoznata u okviru državnih zakona)</td> <td data-bbox="696 799 976 959">Pravo na naknadu za izgubljenu imovinu po zamjenskoj vrijednosti</td> </tr> <tr> <td data-bbox="376 959 439 1246">b)</td> <td data-bbox="439 959 696 1246">Lica koja nemaju formalna zakonska prava na imovinu u vrijeme cenzusa, ali polažu na njega pravo koje je priznato, ili ga je moguće priznati u skladu sa domaćim zakonima (dugogodišnji savjesni i zakoniti posjednici i vlasnici ex lege)</td> <td data-bbox="696 959 976 1246">Pravo na naknadu za izgubljenu imovinu po zamjenskoj vrijednosti</td> </tr> <tr> <td data-bbox="376 1246 439 1378">c)</td> <td data-bbox="439 1246 696 1378">Lica koja na imovinu koju su zaposjeli nemaju, niti na njega polažu prava koja su priznata zakonom (osobe bez priznatog</td> <td data-bbox="696 1246 976 1378">Licima u ovoj kategoriji koja se fizički preseljavaju moraju se ponuditi opcije za adekvatno stanovanje uz sigurnost posjeda, a u slučaju</td> </tr> </tbody> </table>		Kategorije osoba na koje projekat utiče	Prava	a)	Lica koja imaju formalna zakonska prava na imovinu (što uključuje običajna i tradicionalna prava koja su prepoznata u okviru državnih zakona)	Pravo na naknadu za izgubljenu imovinu po zamjenskoj vrijednosti	b)	Lica koja nemaju formalna zakonska prava na imovinu u vrijeme cenzusa, ali polažu na njega pravo koje je priznato, ili ga je moguće priznati u skladu sa domaćim zakonima (dugogodišnji savjesni i zakoniti posjednici i vlasnici ex lege)	Pravo na naknadu za izgubljenu imovinu po zamjenskoj vrijednosti	c)	Lica koja na imovinu koju su zaposjeli nemaju, niti na njega polažu prava koja su priznata zakonom (osobe bez priznatog	Licima u ovoj kategoriji koja se fizički preseljavaju moraju se ponuditi opcije za adekvatno stanovanje uz sigurnost posjeda, a u slučaju	<p>U pogledu principa određivanja vrste naknade, nema razlike između PZ 5 i Zakona o eksproprijaciji, obzirom da Zakon preferira kao osnovno rješenje dodjelu zamjenske nekretnine iste vrijednosti, a ukoliko korisnik eksproprijacije nema odgovarajuću nekretninu, isplaćuje se novčana naknada u visini tržišne vrijednosti nekretnine.</p> <p>Međutim, značajne su dvije razlike između PZ 5 i Zakona o eksproprijaciji.</p> <p><u>Prva</u> razlika je u kategoriji lica koja imaju prava na naknadu. Zakon o eksproprijaciji spominje formalne vlasnike imovine, s izuzetkom „bespravno izgrađenih stambenih objekata za koje nadležni organ nije donio pravomoćno rješenje o uklanjanju, a koji predstavljaju jedinu stambenu jedinicu graditelja i članova njegove uže porodice” čijem graditelju pripada pravo na naknadu u visini građevinske vrijednosti tog objekta. Uslov je da je objekat evidentiran na službenom orto-foto snimku FBiH iz 2017. godine i da nadležni organ nije donio rješenje o uklanjanju.</p> <p><u>Druga</u> razlika je što EBRD zahtijeva davanje naknade po zamjenskoj vrijednosti – to je tržišna vrijednost imovine plus transakcijski troškovi (porezi na promet, troškovi notara, uknjižbe, troškovi preseljenja i sl.) koji su vezani za uspostavljanje takve imovine na drugom mjestu. S druge strane, naknada prema Zakonu o eksproprijaciji je tržišna vrijednost nekretnine i ne spominje se izričito naknada za troškove registracije i naknada za prijenos vlasništva.</p>	Naknada će se pružiti u skladu sa EBRD zahtjevima, kako je definisano u poglavlju „Ključni principi” ovog Okvira. Specifična prava na naknadu su navedena u Matrici naknada.
	Kategorije osoba na koje projekat utiče	Prava													
a)	Lica koja imaju formalna zakonska prava na imovinu (što uključuje običajna i tradicionalna prava koja su prepoznata u okviru državnih zakona)	Pravo na naknadu za izgubljenu imovinu po zamjenskoj vrijednosti													
b)	Lica koja nemaju formalna zakonska prava na imovinu u vrijeme cenzusa, ali polažu na njega pravo koje je priznato, ili ga je moguće priznati u skladu sa domaćim zakonima (dugogodišnji savjesni i zakoniti posjednici i vlasnici ex lege)	Pravo na naknadu za izgubljenu imovinu po zamjenskoj vrijednosti													
c)	Lica koja na imovinu koju su zaposjeli nemaju, niti na njega polažu prava koja su priznata zakonom (osobe bez priznatog	Licima u ovoj kategoriji koja se fizički preseljavaju moraju se ponuditi opcije za adekvatno stanovanje uz sigurnost posjeda, a u slučaju													

Tema	EBRD zahtjev	Razlika između EBRD zahtjeva i domaće legislativne	Mjere za prevazilaženje razlike
	<p>zakonskog prava – ekonomskog preseljenja, bespravni graditelji, ovim licima se moraju uzurpanti zemljišta i sl.) nadoknaditi gubici na zemljištu (usjevi, infrastruktura na zemljištu itd.)</p>		
<p>Ekonomsko preseljenje</p>	<p>PZ 5 definiše ekonomsko preseljenje kao privremeni ili stalni gubitak izvora prihoda ili sredstava za život zbog prekida zaposlenja osobe ili onemogućavanja pristupa imovini, bez obzira da li su osobe fizički preseljene.</p> <p>Od klijenta se traži:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pružanje naknade raseljenim osobama zbog gubitka imovine ili pristupa imovini; ▪ u slučaju otkupa poslovnih objekata, vlasniku privrednog društva pripada naknada za: (i) troškove ponovnog uspostavljanja komercijalnih aktivnosti na drugom mjestu, (ii) izgubljeni neto prihod tokom perioda tranzicije, (iii) troškove prenosa i ponovnog instaliranja pogona, mašina i druge opreme; ▪ da obezbijedi zamjensku nekretninu jednake ili veće vrijednosti ili naknadu u vidu novca u punoj cijeni zamjene osobama iz kategorije „a“ i „b“; ▪ da nadoknadi osobama iz kategorije „c“ izgubljenu imovinu (kao što su prinosi, infrastrukturu za navodnjavanje i druge poboljšanja za zemlju) koja nisu zemljišta u punoj zamjenskoj cijeni; ▪ da obezbijedi dodatnu ciljanu pomoć i prilike za ekonomski raseljene osobe; ▪ po potrebi da obezbijedi prelaznu podršku ekonomski raseljenim osobama. 	<p>Zakon predviđa dvije mjere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ povećanje naknade na osnovu „ličnih i porodičnih okolnosti“ (ako su te okolnosti od bitne važnosti za materijalnu egzistenciju ranijeg vlasnika) i ▪ naknada za „gubitak zarade“. <p>Međutim, ta dodatna naknada se pruža samo formalnim vlasnicima nekretnina.</p>	<p>Isto kao i gore navdano</p>
<p>Ranjive grupe</p>	<p>PZ 5 traži da se posebna pažnja posveti ranjivim grupama i pojedincima.</p>	<p>Ne postoje posebne odredbe <i>Zakona o eksproprijaciji</i> kojima se zahtijeva organizovanje konsultacija i pružanje pomoći ranjivim grupama u postupku eksproprijacije, dok PZ 5 zahtijeva da se potrebama ranjivih pojedinaca i grupa posveti posebna pažnja.</p> <p>U praksi, socijalno ranjive osobe se evidentiraju prilikom javnog poziva. Uticaji na njih se u određenoj mjeri ublažavaju mjerama socijalne zaštite putem nadležnih općina i centara za socijalni rad, kao i primjenom određenih korektiva koje propisuje <i>Zakon o eksproprijaciji</i> u vidu uvećanja naknade za ekspropisane nekretnine ukoliko se radi o zakonitom vlasniku i u svakom konkretnom slučaju kada se cijeni socijalni status, imovno stanje, nezaposlenost, visina</p>	<p>Primjenit će se odgovarajuće mjere u skladu sa zahtjevima ovog OOSP-a.</p>

<i>Tema</i>	<i>EBRD zahtjev</i>	<i>Razlika između EBRD zahtjeva i domaće legislativne</i>	<i>Mjere za prevazilaženje razlike</i>
		primanja i sl.	
Mehanizam za žalbe	Mora se uspostaviti mehanizam za žalbe specifičan za projekat.	Premda <i>Zakon o eksproprijaciji</i> predviđa prava OPP (oni koji imaju formalna zakonska prava) da ulažu žalbe u različitim fazama postupka eksproprijacije, nema zahtjeva za uspostavljanje nezavisnog mehanizma za žalbe, specifičnog za projekt kao što je propisano EBRD Politikom	Bit će uspostavljen mehanizam za žalbe, u skladu sa PZ 5, kao što je opisano u poglavlju „Mehanizam za žalbe“ ovog OZP-a.
Učešće/konsultacije	EBRD Politika zahtijeva odgovarajuće otkrivanje informacija i učešće cijele populacije na koju je projekat uticao od najranije faze i tokom aktivnosti koje se tiču preseljenja kako bi se olakšala njihovo rano informisano učešće u procesima donošenja odluka u vezi s preseljenjem.	Nekoliko članova <i>Zakona o eksproprijaciji</i> propisuje uslove obavještanja/konsultovanja sa vlasnicima nekretnina i zainteresovanim stranama.	Objavljivanje informacija i konsultacije će se izvršavati u skladu sa zahtjevima ovog OZP-a.
Naknada troškova selidbe	EBRD Politika zahtijeva da se preseljenim licima nadoknade i troškovi same selidbe.	Naknada troškova selidbe nije predviđena u domaćoj legislativi.	Naknada troškova selidbe će se pružiti svim preseljenim domaćinstvima i preduzećima, kako je definisano u Matrici naknada. Od sudskih vještaka koji rade procjenu nekretnine (stambenog ili poslovnog prostora) tražit će se da u svojim nalazima pod stavkom „rekapitulacija“ dodaju iznos buduće naknade troškova selidbe.

5 PROCJENA PRELIMINARNIH UTJECAJA PROJEKTA

5.1 Metodologija korištena za procjenu preliminarnih utjecaja projekta

Pregled

Uključeni su zadaci obavljani tokom procjene preliminarnih utjecaja Projekta u okviru ovog OOZP-a:

1. **Pregled dostupne dokumentacije;**
2. **Posjete lokacijama** pogođenog područja Projekta 29. jula i 4. i 25. septembra 2020.;
3. **Konsultacije sa predstavnicima MZ Vrapčići, Gnojnice i Bijelo Polje** 4. i 25. septembra 2020.;
4. **Priprema cenzusa baze podataka** sa podacima o svim potencijalno pogođenim zemljišnim parcelama i analiza prikupljenih podataka i informacija;
5. **Socio-ekonomsko anketiranje** za prikupljanje mišljenja OPP o projektnim uticajima, sprovedeno od 1. do 7. oktobra 2020.

Pregled dokumentacije

Sljedeći dokumenti u vezi sa otkupom zemljišta su analizirani:

Tabela 2: Sakupljeni i pregledani projektni dokumenti

<i>Br.</i>	<i>Dokument</i>	<i>Autor</i>	<i>Datum</i>
1	Odluka o utvrđivanju javnog interesa (dionica Mostar Sjever-Mostar Jug)	FBiH Vlada	Juli 2020.
2	Preliminarni elaborat o eksproprijaciji (dionica Mostar Sjever-Mostar Jug)	GEO DATA d.o.o. Mostar	Januar 2020.
3	Interna procedura za eksproprijaciju JPAC-a	JPAC	Septembar 2016.
4	Smjernice za korisnike eksproprijacije prilikom podnošenja zahtjeva za ulazak u posjed prije pravomoćnosti rješenja o eksproprijaciji odnosno prije isplate naknade za eksproprijaciju nekretnine	Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove	Maj 2016 .

Izrada cenzusa

Podaci o svim potencijalno pogođenim zemljišnim parcelama (ukupno 358¹⁶) su prvo prikupljeni i analizirani, nakon čega su organizovane posjete pogođenim područjima.

Potom je izrađen cenzus baze podataka kako bi se identifikovale sve kategorije uticaja, osobe pogođenih otkupom zemljišta (vlasnik / korisnici pogođenih zemljišnih parcela) i očekivani gubitak imovine.

Cenzus baze podataka:

- (i) Lokacija i katastarska općina,
- (ii) Broj zemljišne parcele,
- (iii) Vrsta utjecaja,
- (iv) Ime vlasnika pogođenog projektom,
- (v) Ukupna površina zemljišne parcele (m²) i % parcele zahvaćene otkupom zemljišta,
- (vi) Objekti (stambeni/komercijalni),
- (vii) Vrsta zemljišne parcele,
- (viii) Druga imovina na zemljištu (prirodni objekti ili pomoćni objekti),
- (ix) Informacije o ekonomskom/fizičkom raseljenju.

¹⁶ Prema Preliminarnom elaboratu o eksproprijaciji, ukupan broj pogođenih zemljišnih parcela u 6 katastarskih opština duž dionice autoputa iznosi 327. Međutim, planira se nabavka dodatnih 31 zemljišnih parcela za izgradnju lokalne ceste zbog kolizije dionice autoceste i lokalnog puta u Kutima (katastarska opština Kutilivač I)

Sažeta verzija cenzusa baze podataka predstavljena je u Prilogu G ovog OOZP-a (puni podaci su dostupni u obliku zasebnog Excel dokumenta).

Socio-ekonomsko anketiranje OPP

Sprovedeno je socio-ekonomsko anketiranje, kako bi se prikupila mišljenja OPP o utjecajima na projekat i aranžmanima za nadoknadu štete, kao i radi dobijanja konkretnih podataka o trenutnim egzistencijama i životnim uslovima OPP, uključujući identifikaciju ranjivih kategorija.

Anketiranje su izvršila tri obučena anketara u periodu od 1. do 7. oktobra 2020. godine, na osnovu anketnih upitnika koje su pripremili stručnjaci za otkup zemljišta. Informacije o mogućim pogođenim zemljišnim parcelama preuzete su iz Preliminarnog elaborata o eksproprijaciji koji je izrađen u skladu sa Prostornim planom područja posebnih obilježja od značaja za FBiH "Autocesta na Koridoru Vc" (2017). Prema ovom Preliminarnom elaboratu o eksproprijaciji, 50 državnih i 277 privatnih zemljišnih parcela vjerovatno će biti zahvaćene otkupom zemljišta. Dodatnih 31 pogođenih privatnih zemljišnih parcela, identifikovano je na osnovu informacija koje su pružili predstavnici JPAC-a za izgradnju novog lokalnog puta u Kutima (katastarska općina Kutilivač I). Stoga je ukupan broj zemljišnih parcela u privatnom vlasništvu 308.

Stanovnici područja Projekta obaviješteni su o anketi 7 dana prije - pismena obavijest postavljena je na raznim vidljivim mjestima duž trase dionice Mostar Sjever-Mostar Jug. Obavijest je sadržavala informacije o anketi i projektu i potvrdi da prikupljeni podaci neće biti javno objavljeni. Osobama pod uticajem projekta je također dat telefonski broj za kontakt u svrhu telefonske ankete, bez ikakvih troškova za njih. Pismena obavijest prikazana je u Prilogu D ovog OOZP-a.

Tim anketara obišao je sva identifikovana imanja. Ukupno je anketirano 64 OPP. Ove 64 osobe posjeduju (ili imaju koncesiju) ukupno 131 zemljišnu parcelu. Može se zaključiti da je anketiranjem obuhvaćeno 36,59% ukupnih identifikovanih zemljišnih parcela, a to se može smatrati reprezentativnim brojem uzimajući u obzir da ne žive svi OPP na području projekta, a prema informacijama prikupljenim tokom posjeta lokaciji, neki od njih žive u inostranstvu. Sve zemljišne parcele bez ikog prisutnog za razgovor, zabilježene su u Tabeli opservacija s terena.

Za potrebe socio-ekonomskog anketiranja korištene su tri vrste upitnika, kako je navedeno:

- (i) Upitnik za vlasnike i korisnike zemljišta koji žive na pogođenim parcelama
- (ii) Upitnik za vlasnike i korisnike zemljišta koji ne žive na pogođenim parcelama
- (iii) Upitnik za biznise.

Upitnici se nalaze u Prilogu F ovog OOZP-a. Analiza socio-ekonomskog anketiranja se nalazi u Poglavlju 5.

5.2 Pregled preliminarnih utjecaja na cijelu dionicu

Prema Preliminarnom elaboratu o eksproprijaciji, ukupan broj zahvaćenih zemljišnih parcela u 6 katastarskih općina¹⁷ duž dionice autoputa iznosi 327. Međutim, od ukupnih 327 zemljišnih parcela, 112 parcela se nalaze iznad tunela T6. Prema podacima dobivenim od strane predstavnika JPAC-a moguće je da ove parcele neće biti pogođene otkupom zemljišta. Pored toga, planira se otkup 31 zemljišne parcele za izgradnju lokalnog pristupnog puta u Kutima (katastarska općina Kutilivač I).

Od ovih 358 parcela ukupno:

- 308 su privatne zemljišne parcele, a
- 50 su zemljišne parcele u državnom vlasništvu.

Tabela 3 ispod prikazuje ukupan broj pogođenih zemljišnih parcela u katastarskim općinama.

¹⁷ Šest katastarskih općina su: Kutilivač I, Vrapčici, Mostar I, Opine Gornje, Opine Donje, Gnojnice Donje.

Tabela 3: Ukupan broj pogođenih zemljišnih parcel po katastarskoj općini

Katastarska općina	Ukupan broj zemljišnih parcel	Procenat zemljišnih parcela u privatnom vlasništvu	Procenat zemljišnih parcela u državnom vlasništvu
Kutilivač I	122	93.44%	6.56%
Vrapčići	65	92.30%	7.70%
Mostar I	1	0%	100%
Opine Gornje	2	100%	0%
Opine Donje	60	76.67%	23.33%
Gnojnice Donje	108	79.63%	20.37%
Ukupno	358	86.03%	13.97%

Prema procjeni uticaja, Projekat će zahtijevati **otkup zemljišta i građevinskih objekata (stambenih, komercijalnih i pomoćnih), uključujući fizičko preseljenje domaćinstava i biznisa**. Tabela 4 ispod sadrži pregled preliminarnog uticaja projekta za cijelu dionicu.

Tabela 4: Preliminarni utjecaji projekta na cijelu dionicu

Zemljišne parcele	Br. Pogođenih zemljišnih parcela	Zahvaćena površina u m ²	Zahvaćena površina u m ² isključujući zemljišne parcele iznad tunela T6	Br. kuća	Br. ostataka starih kuća	Br. kuća u izgradnji	Br. pomoćnih objekata
Privatne zemljišne parcele	308 (od kojih su 49 poljoprivredne parcele)	270.270,31 m ²	211.811,06 m ²	21	1	3	135 pomoćnih objekata ukupno ¹⁸
Državne zemljišne parcele	50	253.650,05 m ²	216.394,37 m ²	14	-	-	11 pomoćnih objekata ukupno ¹⁹

5.3 Opis privatnih parcela

Od 308 privatnih parcela, **49 se koriste kao poljoprivredno zemljište**:

- 4 se koriste kao vinogradi,
- 28 se koristi kao voćnjaci,
- 6 se koristi kao obradivo zemljište (za sađenje usjeva),
- 11 se koristi kombinovano, kao obradivo zemljište i kao voćnjaci.

Na 21 parceli se nalazi **21 kuća**:

- 4 u naselju Kutilivač,
- 2 u naselju Opine Donje,
- 15 u naselju Gnojnice Donje.

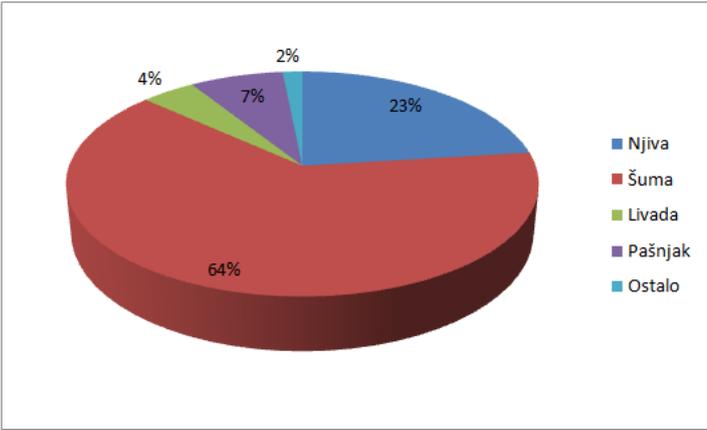
¹⁸ Ovi pomoćni objekti uključuju: ostatke malog objekta, oko 70 košnica (na dvije zemljišne parcele), 12 pomoćnih zgrada, 15 ograda, 8 potpornih zidova s metalnom ogradom, 4 potporna zida, 1 šupu za drva, 1 septičku jamu, 2 boksa za pse, 1 zid, 4 rasvjetna stupa, 2 stara zida, 2 platenika, 1 napušteni devastirani vanjski toalet, 5 električnih stubova, građevinski materijal, 2 cisterne za vodu, školsko dvorište, školski parking, igralište, 1 štala, 1 šupa, temelji starog objekta iz austrougarskog razdoblja

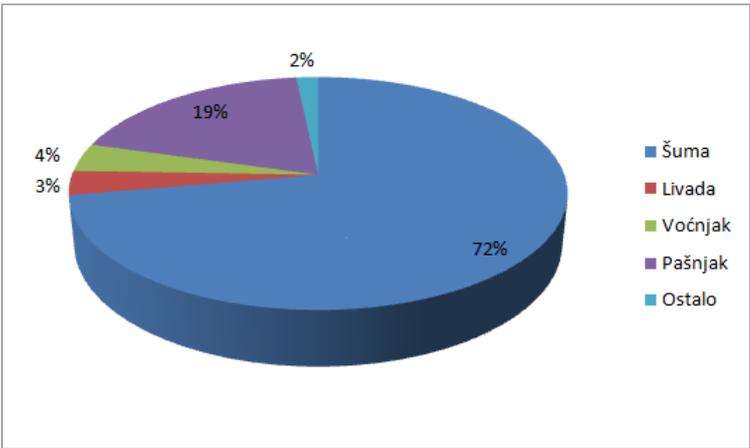
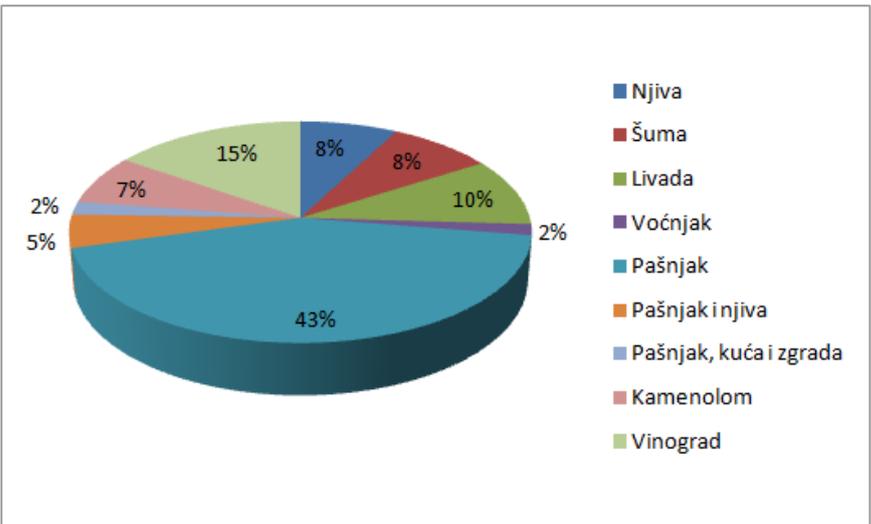
¹⁹ Ovi pomoćni objekti uključuju: 2 betonska korita za protok vode, 3 ograde, 3 garaže, jedan električni stub, jedan pomoćni objekat i potok sakupljen u cijevi.

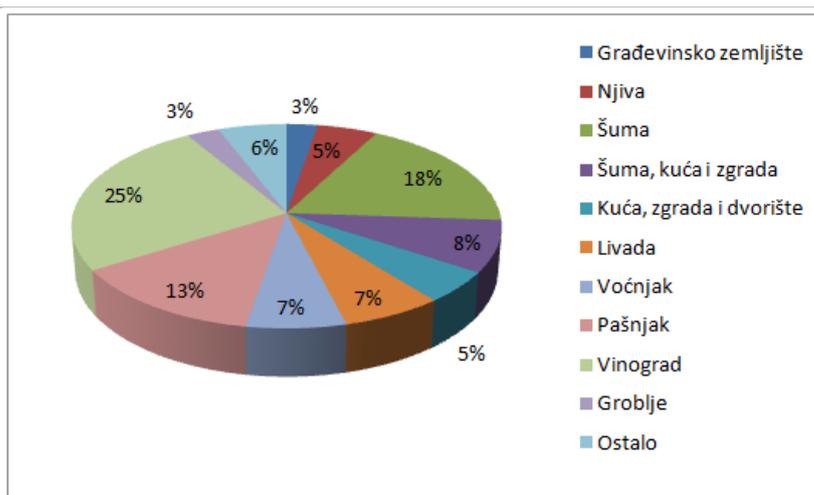
19 parcela broji dva preduzeća:

- 18 zemljišnih parcela pripada preduzeću čija je glavna djelatnost proizvodnja vina i drugih alkoholnih pića. Od ovih 18 zemljišnih parcela, 10 parcela se daje u koncesiju drugoj kompaniji za proizvodnju vina. Od ovih 10 zemljišnih parcela, 4 se koriste kao vinogradi. Ostale parcele su drveće, grmlje livada i prilazni putevi. Firmu koja je vlasnik zemljišne parcele neće trebati preseliti, dok će firmu koja ima koncesiju na 10 zemljišnih parcela trebati preseliti.
- 1 zemljišna parcela pripada preduzeću čija je osnovna djelatnost proizvodnja PVC materijala. Ovaj biznis nalazi se iznad planiranog tunela T6, a prema predstavnicima JPAC-a za imovinu iznad planiranog tunela T6 potrebno je izvršiti dodatna istraživanja kako bi se utvrdilo hoće li se nabaviti ili preseliti.

Detalji su dati ispod za svaku katastarsku općinu:

Kutilivač I	<p>Postoji 114 privatnih zemljišnih parcela (101.168,56 m²), od kojih je većina klasificirana kao šuma (64%). Grafikon ispod prikazuje detalje.</p> <table border="1"><thead><tr><th>Kategorija</th><th>Postotak</th></tr></thead><tbody><tr><td>Šuma</td><td>64%</td></tr><tr><td>Njiva</td><td>23%</td></tr><tr><td>Pašnjak</td><td>7%</td></tr><tr><td>Livada</td><td>4%</td></tr><tr><td>Ostalo</td><td>2%</td></tr></tbody></table> <p><i>Napomena: „ostalo“ znači sve ostale vrste zemljišta, uključujući pristupne puteve, kuće i dvorišta, voćnjake, krš i ostale kombinovane kategorije zemljišta.</i></p> <p>Na pogodnim zemljišnim parcelama nalaze se 4 kuće, jedna kuća u izgradnji i ostaci stare kuće. Na 14 zemljišnih parcela nalaze se dijelovi pristupnih puteva, makadamskih puteva, lokalnih puteva i pješačkih staza.</p> <p>Pored toga, postoji 11 pomoćnih objekata:</p> <ul style="list-style-type: none">- ostaci malog objekta,- 3 ograde,- 1 potporni zid,- 1 šupa za drva,- 1 septička jama,- 1 boks za psa,- 2 staklenika,- 1 napušteni i razrušeni vanjski toalet.	Kategorija	Postotak	Šuma	64%	Njiva	23%	Pašnjak	7%	Livada	4%	Ostalo	2%
Kategorija	Postotak												
Šuma	64%												
Njiva	23%												
Pašnjak	7%												
Livada	4%												
Ostalo	2%												

<p>Vrapčiči</p>	<p>Postoji 60 privatnih zemljišnih parcela (49.633,01 m²), od kojih je većina klasificirana kao šuma (72%). Grafikon ispod prikazuje detalje.</p> <p><i>Napomena: „ostalo“ znači sve ostale vrste zemljišta, uključujući neplodno zemljište, poljoprivredno zemljište i ostale kombinovane kategorije zemljišta (šuma i krš, pašnjak i šuma)</i></p> <p>Na pogodnim zemljišnim parcelama nema stambenih, komercijalnih ili pomoćnih objekata.</p>
<p>Opine Gornje</p>	<p>Postoje 2 privatne zemljišne parcele (17.712,47 m²), sve kategorizirane kao pašnjaci i prekrivene grmljem i drvećem bez ikakvih stambenih, poslovnih ili pomoćnih objekata.</p>
<p>Opine Donje</p>	<p>Postoji 46 privatnih zemljišnih parcela (27.828,44 m²), od kojih je većina klasificirana kao pašnjak (43%). Grafikon ispod prikazuje detalje.</p> <p>Na pogodnim zemljišnim parcelama nalaze se 2 kuće. Na jednoj od pogodnih zemljišnih parcela nalazi se groblje kućnih ljubimaca koje je potrebno preseliti prije eksproprijacije zemljišta.</p> <p>Pored toga, postoji 11 pomoćnih objekata:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 štala, - 1 šupa, - temelji starog objekta iz austrougarskog razdoblja, - 1 pomoćni objekat, - 3 ograde, - 4 stuba električne energije.
<p>Gnojnice Donje</p>	<p>Postoji 86 privatnih zemljišnih parcela (73.927,83 m²), od kojih je većina klasificirana kao vinograd (25%). Grafikon ispod prikazuje detalje.</p>

Napomena: „ostalo“ znači sve ostale vrste zemljišta, uključujući pristupne puteve, kuću i zgrade i ostale kombinovane kategorije zemljišta.

Na pogođenim zemljišnim parcelama nalazi se 15 kuća, temelji dvije kuće u izgradnji i jedne poslovne zgrade (proizvodnja PVC materijala). Svi su smješteni uz trasu dionice autoputa iznad planiranog tunela T6 L = 2.600 m. Dva groblja su također smještena na zemljišnim parcelama duž trase autoputa, uvijek iznad planiranog tunela T6²⁰.

18 zemljišnih parcela je u vlasništvu kompanije za proizvodnju vina i drugih alkoholnih pića, od kojih je 10 zemljišnih parcela dato u koncesiju drugoj kompaniji za proizvodnju vina. Na 9 zemljišnih parcela postoje dijelovi pristupnih puteva i pješačkih staza.

Pored toga, postoji 113 pomoćnih objekata:

- 11 pomoćnih objekata,	- građevinski materijal,
- oko 70 košnica (na dvije parcele),	- 2 garaže,
- 3 potporna zida,	- 1 boks za cuke,
- 8 potpornih zidova sa metalnom ogradom,	- 2 rezervoara za vodu,
- 9 ograda,	- školsko ²¹ dvorište,
- 1 stub električne energije,	- školski parking,
- 2 stara zida,	- igralište ²² ,
- 1 zid,	- 4 stuba rasvjete.

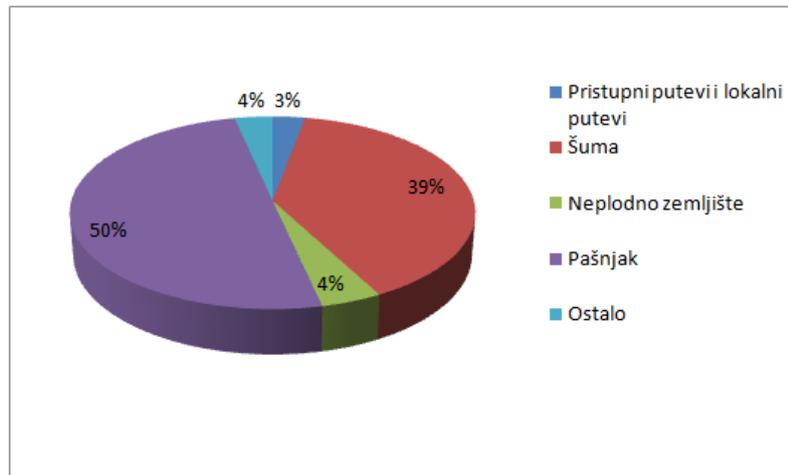
²⁰ Prema Preliminarnom elaboratu o eksproprijaciji, izrađenom za utvrđivanje javnog interesa i u skladu sa Prostornim planom područja posebnih obilježja od značaja za FBiH "Autocesta na Koridoru Vc" koji je 2017. godine usvojio Parlament FBiH, sva ta imovina nalazi se na pogođenim zemljišnim parcelama. Međutim, ispod naselja Gnojnice planira se izgradnja tunela T6 L = 2.600 m, a prema predstavnicima JPAC-a moguće je da ove zemljišne parcele neće biti pogođene eksproprijacijom, te je potrebno izvršiti dodatna istraživanja kako bi se utvrdilo hoće li biti eksproprijisane, osim posljednjih 500 m tunela koji će biti izvedeno metodom otvorenog iskopa (cut&cover metod). Ovaj OOZP izrađen je u skladu s Preliminarnim elaboratom o eksproprijaciji, koji je jedini službeni dokument u vezi sa planiranom eksproprijacijom zemljišta. Nakon izrade projektne dokumentacije, izradit će se Finalni elaborat o eksproprijaciji, koji će da sadrži tačne zemljišne parcele koje će biti otkupljene tokom postupka eksproprijacije.

²¹ Osnovna škola udaljena je 30 m od trase autoputa. U ovom dijelu dionice autoceste trasa prolazi kroz dio tunela koji će biti izvedeno metodom otvorenog iskopa (cut&cover metod).

²² Preliminarna linija eksproprijacije pokriva samo mali ugao zemljišta na kojem se nalazi igralište, a igralište je udaljeno 10 m od trase autoputa. U ovom dijelu dionice autoceste trasa prolazi kroz dio tunela koji će biti izvedeno metodom otvorenog iskopa (cut&cover metod).

5.4 Opis parcela u državnom vlasništvu

Prema katastarskim podacima²³ (zvanična klasifikacija zemljišta), zemljišne parcele u državnom vlasništvu na području Projekta podijeljene su u sljedeće kategorije:

Napomena: "ostalo" znači sve ostale vrste zemljišta, tj. Građevinsko zemljište, krš, jame ...).

Na ovim parcelama ima ukupno 13 kuća i jedna kuća sa poslovnim prostorom (frizerski salon). Sve ove kuće nalaze se u Gnojnicama Donjim (nalaze se iznad planiranog tunela T6 L = 2.600 m) i izgrađene su na državnom zemljištu dodijeljenom pojedincima, uglavnom ratnim veteranima i invalidima tokom rata 1990-ih. Vlasnici ovih kuća započeli su postupak legalizacije, za koji se izvještava da traje dugo zbog sporih administrativnih postupaka.

U naselju Vrapčići jedna zemljišna parcela je dijelom pod koncesijom privatne farme koza koja ga koristi za ispašu koza, a postoji i staza za prolazak koza. Ovaj biznis neće trebati preseliti jer se ne nalazi na pogodenoj zemljišnoj parceli. Međutim, mora se osigurati alternativni prolaz kako bi se omogućio pristup dijelu zemljišne parcele pod koncesijom.

Na 20 zemljišnih parcela u državnom vlasništvu nalazi se dio puteva (magistralni put M 6.1, prilazni putevi, lokalni putevi, makadamski putevi i pješačke staze), dok na 10 parcela se nalaze: 2 betonska korita za protok vode, 3 ograde, 3 garaže, jedna stub električne energije, jedan pomoćni objekat i potok sakupljen u cijevi²⁴.

5.5 Pitanja vlasništva nad zemljištem

Ne postoje potpuno neformalni vlasnici ili korisnici pogođenog privatnog zemljišta koje će se otkupiti (tj. nema neformalnih OPP bez priznatog zakonskog prava ili onih koji polažu prava koja su priznata zakonom na zemljištu koje oni koriste). Postoji nekoliko slučajeva korisnika koji trenutno nemaju formalna zakonska prava na zemljište, ali polažu na njega pravo koje je priznato, ili ga je moguće priznati u skladu sa domaćim zakonima (tj. slučajevi u kojima postoji nusklađenost između zemljišnih knjiga i stvarne vlasničke situacije - jer, npr. zemljišna knjiga nije ažurirana nakon smrti registrovanog vlasnika ili iz drugih razloga). Pored toga, 6 domaćinstava su formalni vlasnici imovine (kuća), ali još nisu upisani u zemljišne knjige. Vlasnici ovih kuća započeli su postupak legalizacije, za koji se izvještava da traje dugo zbog sporih administrativnih postupaka.

Grad Mostar će identifikovati i riješiti ove slučajeve u skladu sa Zakonom o eksproprijaciji, koji predviđa da su općine / gradovi dužni riješiti pitanja vlasništva prije nego što nastave s daljim koracima.

²³ Napomena: katastarski podaci ne moraju nužno odgovarati stvarnoj situaciji, jer su ti podaci najčešće zastarjeli.

²⁴ U naselju Vrapčići potok se sakuplja u cijevi i dovodi do česme čiju vodu stanovnici koriste. Ovo je bila jedina dostupna voda tokom ratnog perioda 1990-ih

5.6 Rezultati socio-ekonomskog anketiranja za domaćinstva

Ukupan broj anketiranih domaćinstava je 9:

- 1 kuća se nalazi u naselju Kutilivač,
- 8 kuća se nalazi u naselju Gnojnice Donje.

8 kuća u Gnojnicama Donjim smješteno je uz trasu dionice autoputa iznad planiranog tunela T6 L=2.600 m²⁵, dok je kuća u Kutilivaču smještena pored pristupnog puta. Prema predstavnicima JPAC-a pretpostavlja se da ove kuće neće biti premještene jer se nalaze iznad tunela ili pored pristupnog puta.

Sažetak rezultata ankete nalazi se u nastavku:

Članovi domaćinstva	Ukupan broj članova domaćinstva koji žive u 9 anketiranih domaćinstava = 36 Odnos muškaraca i žena = 22:14 (61%: 39%) Sva domaćinstva imaju mušku glavu Najmanje domaćinstvo = 2 člana Najveće domaćinstvo = 6 članova Najstariji član domaćinstva = 84 godine (muško) Najmlađi = 7 godina (2 člana - muško i žensko)
Etnička pripadnost	Bošnjak = 8 ispitanika Hrvat = 1 ispitanik <i>S obzirom na to da je pitanje o nacionalnosti i / ili etničkoj pripadnosti osjetljivo socijalno-političko pitanje, ispitanici su dobili priliku da odgovore na pitanje u otvorenom formatu.</i>
Prihod domaćinstva i sredstva za život	< 400 KM mjesečnog prihoda = 2 domaćinstva 401 KM - 800 KM = 1 domaćinstvo 801 KM – 1.500 KM = 1 domaćinstvo 1.501 KM – 2.000 KM = 1 domaćinstvo > 2.000 KM = 2 domaćinstva 2 domaćinstva su odbila da dostave podatke o prihodima. Poljoprivredna proizvodnja kao glavni izvor prihoda = 1 domaćinstvo Plata kao glavni izvor prihoda = 7 domaćinstava 1 domaćinstvo nije dostavilo podatke o glavnom izvoru prihoda. 3 domaćinstva su „nezadovoljna“ nivoom prihoda, dok su 2 domaćinstva „zadovoljna“. 3 domaćinstva su „srednje zadovoljna“ nivoom prihoda.
Legalizacija zemljišta	3 domaćinstva su formalni vlasnici zemljišta, dok 6 domaćinstava ima formalno vlasništvo imovine, ali još nisu upisani u zemljišne knjige ²⁶ .
Stambeni i pomoćni objekti	4 kuće (1 u Kutilivaču i 3 u Gnojnicama Donjim) 1 kuća i temelji nove kuće u izgradnji (Gnojnice Donje) 1 kuća i garaža (Gnojnice Donje) 1 kuća i pušnica (Gnojnice Donje)

²⁵ Prema Preliminarnom elaboratu o eksproprijaciji, izrađenom za utvrđivanje javnog interesa i u skladu sa Prostornim planom područja posebnih obilježja od značaja za FBiH "Autocesta na Koridoru Vc" koji je 2017. godine usvojio Parlament FBiH, sva ta imovina nalazi se na pogodnim zemljišnim parcelama. Međutim, ispod naselja Gnojnice planira se izgradnja tunela T6 L = 2.600 m, a prema predstavnicima JPAC-a moguće je da ove zemljišne parcele neće biti pogođene eksproprijacijom, te je potrebno izvršiti dodatna istraživanja kako bi se utvrdilo hoće li biti eksproprijisane, osim posljednjih 500 m tunela koji će biti izvedeno metodom otvorenog iskopa (cut&cover metod). Ovaj OZZP izrađen je u skladu s Preliminarnim elaboratom o eksproprijaciji, koji je jedini službeni dokument u vezi sa planiranom eksproprijacijom zemljišta. Nakon izrade projektne dokumentacije, izradit će se Finalni elaborat o eksproprijaciji, koji će da sadrži tačne zemljišne parcele (i imovinu) koje će biti otkupljene tokom postupka eksproprijacije.

²⁶ Na identifikovanim državnim zemljišnim parcelama u Gnojnicama Donje nalazi se ukupno 13 kuća i jedna kuća sa poslovnim prostorom. Sve je to izgrađeno na državnom zemljištu dodijeljenom pojedincima, uglavnom ratnim veteranima i invalidima tokom rata 1990-ih. Vlasnici ovih kuća započeli su postupak legalizacije, za koji se izvještava da traje dugo zbog sporih administrativnih postupaka.

	<p>1 kućica i boks za pse (Gnojnice Donje) 1 kuća sa podrumom, ogradom, garažom (Gnojnice Donje)</p>										
Poljoprivredna proizvodnja	<p>8 domaćinstava (jedno iz Kutilivca i 7 iz Gnojnica Donje) posjeduju voćnjake, dok 2 domaćinstva berbu koriste u komercijalne svrhe. Međutim, samo se 1 domaćinstvo oslanja isključivo na poljoprivredu kao izvor prihoda, prodaju voća (trešnje i smokve)</p>										
Nivo obrazovanja članova domaćinstava	<p>Od ukupno 36 članova domaćinstva: - 19 ima srednjoškolsko obrazovanje - 9 ima osnovnoškolsko obrazovanje - 8 ima fakultetsko obrazovanje (uključujući 2 studenta)</p>										
Radni status ispitanika	<p>Zaposleni = 2 ispitanika Penzija = 3 ispitanika Nezaposleni = 4 ispitanika</p>										
Ranjivost	<p>Od 9 ispitanika, 6 glava domaćinstava (svi muškarci) prijavila su vlastitu ranjivost (starije osobe, invalidi i ranjeni tokom rata, invalidi zbog povrede na poslu, problemi s bubrežima i srcem, rak).</p> <p>3 ispitanika takođe su izvijestila da jedan od članova njihove porodice pripada kategoriji ranjivih grupa (ranjeni tokom rata, hronične bolesti, starije osobe, operacija i odstranjeni bubreg).</p> <p>Na osnovu podataka o prihodima domaćinstva, utvrđeno je da samo 22% ovih domaćinstava ima mjesečna primanja dovoljna da pokriju minimalne životne troškove.²⁷ Što se tiče pitanja povratnika, konsultacije provedene tokom izrade ovog OOP-a pokazale su da se na ovoj dionici nalazi određeni broj srpskih povratnika i manji broj hrvatskih povratnika, ali da niko nije izrazio zabrinutost zbog izgradnje autoputa. Predstavnik mjesne zajednice Gnojnice izvijestio je da se hrvatski i srpski povratnici nalaze u blizini područja Projekta, ali Projekt na njih neće utjecati s obzirom da se njihove kuće nalaze cca. 3km od trase i da nema ekonomskih aktivnosti na koje bi mogla utjecati izgradnja autoputa. Predstavnik mjesne zajednice Luke II nije naveo nijedan problem u pogledu povratničke populacije. Udruženje srpskih povratnika u Mostaru potvrdilo je da povratnici do danas nisu izrazili protivljenje projektu.</p>										
Percipirani gubici i preferencije za kompenzaciju	<p>Od ispitanika se tražilo da navedu svaku potencijalnu vrstu gubitka izazvanog Projektom. Percipirani gubici i učestalost odgovora su sljedeći:</p> <table border="1" data-bbox="405 1272 1098 1460"> <thead> <tr> <th>Vrsta gubitka²⁸</th> <th>Učestalost odgovora</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Gubitak sredstava za život</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Gubitak imovine</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Oštećenja na kući prilikom izgradnje tunela</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Gubitak okoline</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table> <p>1 ispitanik je izjavio da izgradnja neće predstavljati problem.</p> <p>8 ispitanika izjavilo je da bi više voljelo novčanu naknadu, dok je jedan ispitanik izjavio da ne postoji adekvatna naknada kao rješenje.</p>	Vrsta gubitka ²⁸	Učestalost odgovora	Gubitak sredstava za život	2	Gubitak imovine	3	Oštećenja na kući prilikom izgradnje tunela	4	Gubitak okoline	1
Vrsta gubitka ²⁸	Učestalost odgovora										
Gubitak sredstava za život	2										
Gubitak imovine	3										
Oštećenja na kući prilikom izgradnje tunela	4										
Gubitak okoline	1										

5.7 Rezultati socio-ekonomskog anketiranja za vlasnike/korisnike zemljišta (bez kuća)

Ukupan broj ispitanih vlasnika zemljišta koji ne žive na pogođenim zemljišnim parcelama je 55.

²⁷Ovo se zasniva na proračunima takozvane "potrošačke korpe", tj. minimalnih životnih troškova četveročlane porodice, koje je izračunao Savez samostalnih sindikata BiH. Potrošačka korpa u aprilu 2021. godine iznosila je 2.083,56,00 KM. Napomena: Prosječna veličina domaćinstva za ova domaćinstva je 4.

²⁸Odgovori na vrstu gubitaka kombinacija su odgovora ženskih i muških članova domaćinstva. Neki od članova domaćinstva ukazali su na dvije vrste gubitaka.

Ovih 55 vlasnika posjeduje 110 parcela ukupno, od kojih:

- 36% u Kutilivaču,
- 24% u Vrapčićima,
- 35% u Opine Donje,
- 5% u Gnojnicama Donjim.

Sažetak rezultata anketiranja se nalazi u nastavku:

Demografski podaci	<p>Ukupan broj osoba (članova domaćinstva) koji žive u 55 anketiranih domaćinstava = 184. Odnos zemljišnih parcela u muškom i ženskom vlasništvu (%) = 50: 4 (91% : 7%). Jedan ispitanik (2%) nije dao odgovor na ovo pitanje. Starost ispitanika = 31 do 91 godinu</p>																				
Etnička pripadnost	<p>S obzirom na to da je pitanje o nacionalnosti i / ili etničkoj pripadnosti osjetljivo društveno-političko pitanje, ispitanici su dobili priliku da odgovore na pitanje u otvorenom formatu. Grafikon prikazuje odgovore:</p> <div style="text-align: center;"> <p>A pie chart showing the ethnic distribution of respondents. The largest segment is Bošnjaci at 58%, followed by Srbi at 36%, and Hrvati at 6%.</p> </div> <p>Tabela u nastavku prikazuje informacije koje su ispitanici dali o svojoj etničkoj pripadnosti u svakom naselju.</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>Naselje</th> <th>Srbi</th> <th>Bošnjaci</th> <th>Hrvati</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Kutilivač</td> <td>10</td> <td>7</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Vrapčići</td> <td>9</td> <td>7</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Opine Donje</td> <td>1</td> <td>16</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Gnojnice Donje</td> <td></td> <td>2</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Naselje	Srbi	Bošnjaci	Hrvati	Kutilivač	10	7	3	Vrapčići	9	7		Opine Donje	1	16		Gnojnice Donje		2	
Naselje	Srbi	Bošnjaci	Hrvati																		
Kutilivač	10	7	3																		
Vrapčići	9	7																			
Opine Donje	1	16																			
Gnojnice Donje		2																			
Legalizacija zemljišta	<p>Formalni vlasnici imovine = 91% (više od pola njih (55%) izjavilo je da imaju zajedničko vlasništvo sa ostalim članovima porodice) Formalni vlasnici imovine, ali još nisu upisani u zemljišne knjige = 7% Nema podataka = 2%</p>																				
Upotreba zemljišta i poljoprivredne aktivnosti	<p>Upotreba zemljišta za uzgoj usjeva = 36% (paradajz, luk, kukuruz, krompir, grah i smilje, duhan, krastavac, mrkva, zob, pšenica, bundeva, grašak) Zemljište koje se ne koristi za obradu usjeva = 51% Nije naveden odgovor = 13%</p> <p>3 ispitanika navela su da su usjevi njihov primarni izvor novca. Jedno domaćinstvo je navelo da je zemljište vinograd i da se koristi za usjeve (uglavnom krompir), ali sada je zemljište uništeno.</p> <p>58% anketiranih koristi svoje zemljišne parcele kao voćnjake - zasađene sadnice su uglavnom trešnja, nar, jabuke, smokve, bademi, orasi, masline, šipurak. 42% ispitanik ispitanika ne koristi svoje zemljište kao voćnjake.</p> <p>4 domaćinstva izjavila su da im prodaja voća predstavlja primarni izvor prihoda, dok su 2 izjavila da im je takva prodaja sekundarni izvor prihoda.</p> <p>Postoje 2 domaćinstva koja posjeduju koze i piliće. Domaćinstvo koje posjeduje koze, koristi iste</p>																				

	za prodaju proizvoda.														
Prihod domaćinstva i sredstva za život	<p>Od 55 ispitanika, 45 je navelo visinu prihoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> > 2.000 KM = 1 ispitanik 1.501 KM – 2.000 KM = 2 ispitanika 801 KM – 1.500 KM = 13 ispitanika 401 KM - 800 KM = 23 ispitanika < 400 KM mjesečnog prihoda = 6 ispitanika <p>Svih 55 ispitanika je navelo svoje primarne izvore prihoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Penzija = 17 ispitanika - Plate = 30 ispitanika - Poljoprivreda = 4 ispitanika - Vlastiti privatni posao = 3 ispitanika - Invalidska naknada = 1 ispitanik <p>Svih 55 ispitanika navelo je zadovoljstvo svojom socijalno-ekonomskom situacijom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nezadovoljan = 29 ispitanika - Prilično zadovoljan = 26 ispitanika 														
Nivo obrazovanja ispitanika	<p>Od 55 ispitanika ukupno:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Univerzitetsko obrazovanje = 13% ispitanika - Srednjoškolsko obrazovanje = 80% ispitanika - Osnovno obrazovanje = 7% ispitanika 														
Radni status ispitanika	<ul style="list-style-type: none"> - Nezaposleni = 49% - Zaposleni = 51% 														
Ranjivost	<p>Od 55 ispitanika, 14 glava domaćinstava (13 muškog i 1 ženskog spola) navelo je vlastitu ranjivost (starije osobe, osobe sa invaliditetom, hronične bolesti i ratni veterani).</p> <p>19 ispitanika takođe je navelo da jedan ili više članova njihove porodice pripada kategoriji ranjivih grupa (hronične bolesti, starije i nezaposlene osobe).</p> <p>Što se tiče pitanja povratnika, konsultacije provedene tokom izrade ovog OOZP-a pokazale su da se na ovoj dionici nalazi određeni broj srpskih povratnika i manji broj hrvatskih povratnika, ali da niko nije izrazio zabrinutost zbog izgradnje autoputa. Predstavnik mjesne zajednice Gnojnice izvijestio je da se hrvatski i srpski povratnici nalaze u blizini područja Projekta, ali Projekt na njih neće utjecati s obzirom da se njihove kuće nalaze cca. 3km od trase i da nema ekonomskih aktivnosti na koje bi mogla utjecati izgradnja autoputa. Predstavnik mjesne zajednice Luke II nije naveo nijedan problem u pogledu povratničke populacije. Udruženje srpskih povratnika u Mostaru potvrdilo je da povratnici do danas nisu izrazili protivljenje projektu.</p>														
Zadovoljstvo nivoom primljenih informacija	<p>Svih 55 ispitanika prijavilo je zadovoljstvo nivoom primljenih informacija, kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 15 je navelo da su „vrlo nezadovoljni“ - 1 je naveo da je "vrlo zadovoljan" - 14 je navelo da su „nezadovoljni“ - 2 su navela da su „zadovoljni“ - 23 su naveli da su „prilično zadovoljni“ nivoom primljenih informacija 														
Percipirani gubici i preferencije za kompenzaciju	<p>Od 55 ispitanika, 48 je navelo percipirani uticaj. Ispitanici su dobili mogućnost da navedu više od jedne percipirane vrste gubitka. Glavni uticaji koje su ispitanici uočili, predstavljeni su u donjoj tabeli:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;"><i>Vrsta gubitka</i></th> <th style="text-align: center;"><i>Učestalost odgovora</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Gubitak zemljišta/imovine</td> <td style="text-align: center;">22</td> </tr> <tr> <td>Gubitak sredstava za život</td> <td style="text-align: center;">10</td> </tr> <tr> <td>Premještanje poljoprivredne aktivnosti</td> <td style="text-align: center;">11</td> </tr> <tr> <td>Moguća šteta na imovini</td> <td style="text-align: center;">2</td> </tr> <tr> <td>Blizina autoputa kućama</td> <td style="text-align: center;">1</td> </tr> <tr> <td>Udaljenost od drugih zemljišta</td> <td style="text-align: center;">1</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Vrsta gubitka</i>	<i>Učestalost odgovora</i>	Gubitak zemljišta/imovine	22	Gubitak sredstava za život	10	Premještanje poljoprivredne aktivnosti	11	Moguća šteta na imovini	2	Blizina autoputa kućama	1	Udaljenost od drugih zemljišta	1
<i>Vrsta gubitka</i>	<i>Učestalost odgovora</i>														
Gubitak zemljišta/imovine	22														
Gubitak sredstava za život	10														
Premještanje poljoprivredne aktivnosti	11														
Moguća šteta na imovini	2														
Blizina autoputa kućama	1														
Udaljenost od drugih zemljišta	1														

Imovina koja ne može biti iskorištena	1
<p>Preferencije za kompenzaciju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Novčana naknada = 76% - Zamjensko zemljište = 6% - Premještanje rute = 5% - Prodaja zemljišta = 2% - Prolaz ispod puta radi povezanosti sa ostalim parcelama = 2% - Nema izvještaja o preferencijama za naknadu = 9% <p>Budući planovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 17% ispitanika planira kupiti još jedno zemljište - 12% ispitanika planira graditi kuću / zgradu - 10% ispitanika planira živjeti kao prije naknade - 9% ispitanika planira ulagati u posao / proizvodnju - 7% ispitanika ima različite planove sa novčanom naknadom²⁹ - 45% ispitanika nema nikakve planove ili nije odgovorilo. 	

5.8 Rezultati socio-ekonomskog anketiranja za biznise

Ukupno 3 privatna biznisa bit će pogođena eksproprijacijom zemljišta, dok su 2 dodatna biznisa locirana na zemljištima iznad planiranog tunela T6, a u ovoj fazi pripreme projekta nije sigurno hoće li na njih uticati eksproprijacija zemljišta (i preseljenje), čak i ako su uključeni u Preliminarni elaborat o eksproprijaciji. Nakon izrade projektne dokumentacije, za ovaj dio će se izraditi Finalni elaborat o eksproprijaciji, koji sadrži tačan opseg otkupa zemljišta.

Ključni uticaji na identifikovani biznisi prikazani su u donjoj tabeli.

Tabela 5: Uticaj na preduzeća

Vrsta biznisa	Naselje	Zemljište pogođeno eksproprijacijom	Premješta se	Broj pogođenih parcela	Izvršeno anketiranje
Proizvodnja vina i drugih alkoholnih pića	Gnojnice Donje	✓	Ne	18 (10 je dato u koncesiju drugoj kompaniji, a ostalih 8 se ne koristi za proizvodnju vina)	Ne
Carski vinogradi i voćnjak – proizvodnja vina i prodaja voća	Gnojnice Donje	✓	Da	10 (sve zemljišne parcele u koncesiji, 4 korištene kao vinogradi)	Da
Uzgoj koza	Vrapčiči	✓	Ne	1 (državno zemljište u koncesiji i koristi se za ispašu koza)	Da
Proizvodnja PVC	Gnojnice	Zemljište uključeno u Preliminarni		1 (sa	Ne

²⁹ Među tim planovima su: obnoviti postojeću kuću, zadržati novčanu naknadu za budućnost (kao ušteđevinu), nadoknadu podijeliti s ostatkom porodice, koristiti naknadu za obrazovanje djece, pomoći djeci itd.

<i>Vrsta biznisa</i>	<i>Naselje</i>	<i>Zemljište pogođeno eksproprijacijom</i>	<i>Premješta se</i>	<i>Broj pogođenih parcela</i>	<i>Izvršeno anketiranje</i>
materijala	Donje	elaborat o eksproprijaciji, međutim potrebno ga je potvrditi u Finalnom elaboratu o eksproprijaciji, jer se preduzeće nalazi iznad planiranog tunela T6.		komercijalnim objektom)	
Frizerski salon	Gnojnice Donje			1 (poslovni prostori dio su naseljene kuće)	Ne

Tabela 6 sadrži pregled anketiranih preduzeća.

Tabela 6: Ključni rezultati socio-ekonomskog anketiranja za 2 istražena preduzeća

<i>Stavka</i>	<i>Preduzeće 1</i>	<i>Preduzeće 2</i>
Aktivnost preduzeća	Uzgoj koza	Proizvodnja vina i prodaja voća
Spol vlasnika	Muški	Male
Broj uposlenika	4	4 i 3 sezonska radnika
Godina osnivanja	2006	2005
Mjesto	Vrapčići	Gnojnice Donje
Legalizacija preduzeća	Registrovano	Registrovano
Legalizacija objekta	Formalno, sa dozvolom	Formalno, sa dozvolom
Nivo informisanosti o planiranoj eksproprijaciji zemljišta	Veoma zadovoljan (5); informisan od strane predstavnika JPAC prije godinu i pol	Nezadovoljan (1); vlasnik nije bio informisan o eksproprijaciji zemljišta
Percipirani gubici	Gubitak sredstava za život i premještanje poljoprivredne djelatnosti ³⁰	Gubitak imovine
Preferencije za kompenzaciju	Novčana naknada	Nočvana naknada

Fotografije nekoliko zemljišnih parcela u vlasništvu preduzeća su prikazane ispod.

Slika 18: Zemljišne parcele preduzeća za proizvodnju PVC-a i zemljište pod koncesijom od strane farme za uzgoj koza

³⁰ Prema Preliminarnom elaboratu o eksproprijaciji, zemljišne parcele na kojima se preduzeće nalazi nisu pod uticajem otkupa zemljišta. Međutim, jedna zemljišna parcela u državnom vlasništvu koja je data pod koncesiju ovom preduzeću i koja se koristi za ispašu koza bit će eksproprijirana tokom otkupa zemljišta.

6 KLJUČNI PRINCIPI OTKUPA ZEMLJIŠTA

JPAC se obvezao da će se pridržavati sljedećih principa u pogledu otkupa zemljišta i ograničenja pristupa imovini tokom provedbe Projekta, a što će omogućiti punu usklađenost sa svim zahtjevima Provedbenog zahtjeva 5 EBRD-a i prevazilaženje svih utvrđenih razlika između takvih zahtjeva i domaće legislative:

1. **Svaki nedobrovoljni otkup imovine ili ograničenje pristupa imovini** sproved će se u skladu s važećim zakonodavstvom u FBiH (posebno Zakonom o eksproprijaciji), Okvirom za otkup zemljišta i preseljenje za Projekat iz 2017. godine, Okolišnom i društvenom politikom EBRD-a iz 2014. i njenih Provedbenih zahtjeva (otkup zemljišta, nedobrovoljno preseljenje i ekonomsko preseljenje), OOZP za cijeli Koridor Vc, ovaj OOZP za dionicu Mostar Sjever-Mostar Jug i dobrom međunarodnom praksom. U slučaju bilo kakvih nedosljednosti između domaćeg zakonodavstva i zahtjeva EBRD-a, usvojiti će se viši standardi.
2. **Nedobrovoljno preseljenje izbjeći će se tamo gdje je to moguće ili će se svesti na minimum**, istražujući dodatne održive alternativne projektne nacрте po potrebi tokom izrade projektne dokumentacije (**idejnog i glavnog projekta**) za ovu dionicu.
3. **Sve osobe pod utjecajem projekata bit će informisane, konsultovane i ohrabrene da učestvuju u cijelom postupku otkupa imovine**, u skladu sa zahtjevima u vezi sa objavljivanjem informacija i konsultacijama navedenim u Poglavlju 10 ovog OOZP-a.
4. JPAC će uložiti maksimalne napore u **zaključivanje sporazuma** sa osobama pod utjecajem projekata kako bi se izbjegla eksproprijacija. Takvi napori će se dokumentovati.
5. **Izradit će se detaljan POZP** za ovu dionicu autoputa u skladu sa zahtjevima ovog OOZP-a. Tokom izrade POZP-a će se **vršiti socio-ekonomsko anketiranje i pripremiti cenzus (inventar)** koji će obuhvatiti kako formalne tako i neformalne korisnike zemljišta/nekretnina, kao i ranjive osobe/domaćinstva.
6. **Procjenu vrijednosti imovine provest će službeni sudski vještaci**. Vrednovat će se i formalna i neformalna imovina.
7. **Krajnji datum** za utvrđivanje ispunjavanja uslova je datum kada će Grad Mostar obavijestiti OPP da je JPAC podnio prijedlog za eksproprijaciju. Za građevine izgrađene bez dozvola ili koje nisu upisane u zemljišne knjige, krajnji datum bit će datum socio-ekonomskog anketiranja. Krajnji datum će također biti objavljen na konsultativnim sastancima.

Osobe koje se nasele na području projekta nakon krajnjeg datuma neće imati pravo na bilo kakvu naknadu, ali će o tome biti pravovremeno unaprijed obaviještene, i zatražit će se da napuste prostor i demontiraju eventualne objekte prije implementacije projekta. Materijali njihovih demontiranih objekata neće biti oduzeti i oni neće platiti bilo kakvu kaznu ili trpjeti bilo kakve sankcije.

8. Svi vlasnici ili korisnici pogođene imovine u vrijeme krajnjeg datuma, **dobit će naknadu u punoj zamjenskoj vrijednosti**, koja se izračunava kao tržišna vrijednost imovine uvećana za pravne troškove stjecanja druge imovine, poput poreza i naknada za kupovinu druge imovine, upis u zemljišne knjige, itd. **Naknada će se uvijek pružiti prije ulaska na zemljište ili ulaska u posjed od strane korisnika eksproprijacije**. Pitanja vezana za **isplatu novčane naknade diskutovat će se i dogovoriti sa vlasnicima i svim pogođenim članovima** domaćinstava. Novčana naknada bit će isplaćena u cjelosti ili u ratama, prema dogovoru sa vlasnicima i pogođenim članovima domaćinstava i kako je definisano ugovorima, na bankovne račune koje su odredili vlasnici, uz saglasnost svih pogođenih članova domaćinstva. U

slučajevima kada postoji više od jednog vlasnika imovine (tj. suvlasništvo bračnih parova), iznosi naknade podijeliti će se i uplatiti na bankovne račune koje navedu.

U slučaju **odsutnosti vlasnika** (npr. osobe sa zakonskim pravima na zemlju, ali koji žive negdje drugo), oni će i dalje biti podobni za naknadu i JPAC / Grad Mostar će uložiti i dokumentovati napore da ih pronađe i obavijesti o procesu. Ovo može uključivati napore da se do njih dođe preko njihovih komšija, objavljivanje oglasa u novinama s informacijama o procesu itd. Ako ih nije moguće pronaći, a u skladu s lokalnim zahtjevima, iznos naknade mora se dodijeliti na escrow račun i mora biti lako dostupno ako se odsutni vlasnik ponovo pojavi.

U slučaju bilo kakvih pravnih problema u vezi s vlasništvom nad nekretninom, iznos naknade mora se rasporediti na založni račun i biti dostupan nakon što se riješe pravna pitanja u vezi s vlasništvom.

9. Građevinske aktivnosti bit će organizirane na način da se izbjegne ili smanji ekonomsko preseljenje, tj. osiguravajući da se zadrži pristup lokalnoj upotrebi zemljišta. Svi kratkoročni uticaji povezani sa **privremenim zauzimanjem zemljišta** u građevinske svrhe nadoknadit će se u skladu sa Zakonom o eksproprijaciji, kao i u skladu sa zahtjevima EBRD-a za bilo kojeg neformalnog vlasnika / korisnike pogođenog takvim privremenim zauzimanjem zemljišta, kako je određeno u Matrica prava u ovom dokumentu.
10. **Izvori izdržavanja i životni standardi osoba pod utjecajem projekta će se poboljšati ili u najmanju ruku ponovo uspostaviti na nivou prije provedbe projekta** u što kraćem periodu. **Pomoć za obnavljanje sredstava za život** (tamo gdje je to primjenjivo) identifikovat će i pružiti JPAC od slučaja do slučaja i na osnovu provedenog socio-ekonomskog anketiranja (npr. pomoć u identifikovanju i pristupu ostalim aktivnostima za stvaranje prihoda / egzistencije, pomoć u pristupu obuci , razvoj vještina, mogućnosti zapošljavanja, podrška razvoju poljoprivrede itd., identifikovanje poboljšanja koja bi mogla pomoći pogođenim osobama u projektu, da poveća svoj prinos i prihod na zemlji). **U tu svrhu, JPAC će surađivati s REDAH-om (Regionalna razvojna agencija za Hercegovinu) koji pruža pomoć lokalnim i regionalnim partnerima u osmišljavanju, provedbi i pripremi projekata u vezi sa poduzetništvom, ruralnim razvojem i poljoprivredom.** Ova agencija u raznim projektima surađuje sa Poljoprivredno-prehrambenim fakultetom u Mostaru i Poljoprivredno-prehrambenim fakultetom u Sarajevu. Iskustvo imaju u organizovanju seminara i radionica za mjesne zajednice i preduzeća u vezi sa poljoprivrednim aktivnostima.
11. Pristup informacijama i pomoći za **ranjive osobe / domaćinstva** olakšat će JPAC u skladu sa njihovim specifičnim potrebama, na osnovu provjere od slučaja do slučaja, koji će se sprovesti uz podršku Grada Mostara (Odjel za društvene djelatnosti).
12. Uspostavit će se efikasan **mehanizam za žalbe** za pravovremeno primanje i rješavanje specifičnih zabrinutosti u vezi sa naknadom i preseljenjem koje pokreću raseljena lica, na način koji je detaljnije opisan u Poglavlju 12 ovog OOZP-a.
13. JPAC će **nadgledati provedbu procesa otkupa zemljišta i zemljišta** putem zvaničnih institucionalnih aranžmana na način koji je detaljnije opisan u Poglavlju 11.4 ovog OOZP-a. Sve transakcije za sticanje prava na zemljište, kao i mjere naknade, aktivnosti preseljenja i pomoći u preseljenju bit će dokumentirane.

7 PRINCIPI PROCJENE VRIJEDNOSTI IMOVINE

7.1 Uvod

Procjenu nekretnina tokom sprovedbe POZP-a i otkupa zemljišta provest će nezavisni sudski vještaci (arhitektonske, građevinske, poljoprivredne i šumarske struke).

Način odabira izvršilaca mora osigurati da je proces procjenjivanja objektivan, transparentan, nezavisan i usklađen sa pravilima struke/discipline.

7.2 Naknada za različite kategorije imovine

Naknada za objekte i naknada za građevinsko zemljište

Preferirana opcija za objekte i građevinsko zemljište koje je predmet eksproprijacije treba biti zamjenski objekat/zemljište u skladu s odredbama Zakona o eksproprijaciji³¹. U slučaju da se nudi zamjenska imovina, trebaju se u najvećoj mogućoj mjeri primijeniti sljedeći kriteriji:

- parcela na kojoj su kuće ili drugi objekti treba biti približno iste veličine i istih mogućnosti korištenja,
- kuća bi trebala biti slične veličine i standarda, uključujući pristup komunalijama i
- kuća bi trebala biti na razumnoj udaljenosti i imati sličan potencijal sa stanovišta životne egzistencije (pristup zapošljavanju ili poljoprivredi).

Ako se osobama pod uticajem projekta nude zamjenski objekti manjih dimenzija ili manje povoljnih karakteristika, potrebno je pogođenom vlasniku platiti razliku u vrijednosti.

Ako se pogođeni vlasnik odluči za novčanu naknadu umjesto zamjenske imovine ili ako se prikladna zamjenska imovina ne može pronaći na tom području, stambeni objekti će se nadoknaditi u gotovini po punom zamjenskom trošku. Za kuće i druge objekte, to je tržišna vrijednost materijala za izgradnju zamjenskog objekta u sličnom ili boljem području i približnog ili boljeg kvaliteta od pogođenog objekta, ili za popravku djelimično pogođenog objekta, sa troškovima prijevoza građevinskog materijala do gradilišta, troškovima radne snage i naknadom za izvođača, te troškovima uknjižbe i prijenosa. Pri utvrđivanju zamjenske vrijednosti, ne uzimaju se u obzir amortizacija nekretnina i vrijednost odnesenog materijala, niti se od vrijednosti zahvaćene imovine oduzima vrijednost eventualne koristi koja će proizići iz projekta. Također uključuje troškove niveliranja ili drugih priprema za novu građevinu ili upotrebu. Troškovi se obračunavaju u vrijeme kad se vrši zamjena imovine, a ako nije tako, u obračunu troškova se uzima u obzir inflacija.

Također će se osigurati naknada za štetu nastalu građevinskim aktivnostima.

Naknada za poljoprivredno zemljište

Kako je propisano *Zakonom o eksproprijaciji FBiH*, naknada za zemljište određuje se kadgod je to moguće u vidu druge odgovarajuće nekretnine čime se ranijem vlasniku omogućavaju približno isti uslovi korištenja. Isti uslovi korištenja su zadovoljeni ukoliko su ispunjeni sljedeći kriteriji:

- prihvatljivo za pogođenog vlasnika /poljoprivrednog proizvođača,
- približno iste veličine,
- sličan ili bolji poljoprivredni potencijal, tj. plodnost, nagib, oblik parcele, izloženosti suncu, i
- nalazi se na razumnoj udaljenosti.

U slučaju kad se pogođenom vlasniku ne može ponuditi odgovarajuća nekretnina zato što se na prihvatljivoj udaljenosti ne može naći odgovarajuće poljoprivredno zemljište ili zemljište koje je na raspolaganju nije

³¹ Član 12. Zakona o eksproprijaciji: „Vlasnik ima pravo na naknadu za eksproprijiranu imovinu u obliku druge imovine, a ako korisnik eksproprijacije ne može pružiti takvu imovinu, naknada će se platiti u gotovini u iznosu od tržišne vrijednosti eksproprijirane imovine “.

prihvatljivo vlasniku, organ koji provodi eksproprijaciju osigurat će pisani dokaz o neuspješnim nastojanjima da pronade slično zemljište i isplatiti naknadu za takvo zemljište po punoj zamjenskoj vrijednosti.

Za poljoprivredno zemljište, zamjenska vrijednost zemljišta jednakog produktivnog potencijala ili korištenja koje se nalazi u blizini pogođenog zemljišta, u periodu prije projekta ili prije preseljenja, pri čemu se bira veća vrijednost, uz troškove pripreme zemljišta kako bi se dovelo na nivo sličan nivou pogođenog zemljišta, uključujući i troškove uknjižbe i naknade za prenos.

Zakonom o eksproprijaciji nije izričito uređena situacija kada se u zamjenu može ponuditi samo parcela manje površine ili slabijeg poljoprivrednog potencijala, te da li bi bilo prihvatljivo isplatiti razliku u novcu uz naknadu u naturi kako bi se namirila ta razlika u veličini ili potencijalu. U situacijama kada se ne može pronaći i ponuditi parcela jednake veličine ili potencijala, dok se mogu ponuditi manje parcele slabijeg potencijala, vlasniku će biti ponuđena mogućnost da dobije jedan dio naknade u naturi (zamjenska nekretnina – parcela) i dio u novcu. U tom slučaju treba izvršiti procjenu obje parcele, zahvaćene i zamjenske, kako bi se mogla izračunati razlika.

Naknada za neiskoristivo zemljište

Neiskoristivo zemljište odnosi se na poljoprivredno zemljište koje ostaje nakon djelomične eksproprijacije zemljišta, koje je premale veličine da bi obrađivanje učinilo ekonomski isplativim. U slučaju kada vlasnik zemljišta ostatak parcele ocijeni neprikladnim za dalju poljoprivrednu upotrebu ili u slučaju kada bi zemljište izgubilo pristupni put, vlasnik može podnijeti zahtjev za eksproprijaciju cijele parcele. JPAC takve situacije procjenjuje na pojedinačnoj osnovi, na osnovu sljedećih kriterija:

- Veličina, dimenzije i oblik neživog dijela parcele;
- Poljoprivredni potencijal preostalog dijela parcele u odnosu na potencijal eksproprijisanog dijela;
- Ograničenja pristupa;
- Veličina i priroda mehaničke opreme koja se obično koristi za uzgoj na ovoj parceli i da li se takva oprema može razumno koristiti s obzirom na veličinu, oblik i dimenzije neživog dijela parcele;
- Potencijalna ograničenja za navodnjavanje ili odvodnju tokom perioda izgradnje.

Naknada za neživo zemljište, jednom priznata, zasnivat će se na istim pravima kao i glavni pogođeni komad zemljišta.

Naknada za usjeve i drveće

Za svo drveće, višegodišnje kulture i jednogodišnje kulture (koje se ne mogu ubrati prije stupanja u posjed) će se dati naknada po punoj zamjenskoj vrijednosti. Također će se nadoknaditi sva eventualna oštećenja drveća i usjeva tokom građevinskih radova po punoj zamjenskoj vrijednosti.

U mjeri u kojoj je to moguće, otkup zemljišta i stupanje u posjed bit će raspoređeni tako da sve preostale jednogodišnje kulture, nezavisno od stadija razvoja, mogu biti ubrane prije oduzimanja parcele od vlasnika ili korisnika. Za jednogodišnje kulture ubrane prije ulaska u posjed neće biti isplaćena naknada. Za jednogodišnje kulture koje se ne mogu ubrati prije ulaska u posjed ili kulture koje su oštećene građevinskim radovima bit će pružena naknada po punoj zamjenskoj vrijednosti. Potrebno je primjenjivati skorije cijene za poljoprivredne proizvode na općinskom ili kantonalnom nivou. Poljoprivredni stručnjak će koristiti takve podatke za svoje nalaze u odsustvu podataka iz općina ili kantona.

Za utvrđivanje pune zamjenske vrijednosti treba uzeti u obzir ne samo prinos usjeva tokom jedne godine, nego i troškove ponovnog uspostavljanja zasada (sadnice, priprema tla, đubrivo, itd.), kao i prihod izgubljen u toku perioda potrebnog da se ponovno postigne prinos. Osim toga, procjenitelji će procijeniti da li trenutna produktivnost odražava stvarnu produktivnost zemljišta ili je rezultat nedostatka ulaganja u zemljište. U slučaju da osobama pogođenim projektom pripada naknada za više od godinu dana, usjevi nakon prve godine će se nadoknaditi po bruto tržišnoj vrijednosti.

Za stabla i šume treba računati u skladu sa principom pune zamjenske vrijednosti, pri čemu se stopa naknade C za stablo određuje primjenom sljedeće formule:

$$C = V \times D + C_p + C_L$$

V – prosječna tržišna vrijednost uzgoja jednog stabla za jednu godinu

D – prosječno vrijeme potrebno za ponovni uzgoj stabla do produktivnog nivoa odraslog stabla, u godinama

C_p – trošak sadnje (sadnica, priprema tla, početno đubrenje)

C_L – troškovi rada potrebni za održavanje kulture tokom perioda koji je potreban za ponovni uzgoj na prethodni produktivni nivo

Obračunati jedinični iznos C se zatim primjenjuje na cijelu parcelu pod pretpostavkom prosječne gustoće ili na osnovu preciznog brojanja svih stabala.

Iznos naknade bit će ostvaren za sljedeće faze razvoja biljke (stabla):

- sadnica,
- mlada biljka, nije produktivna,
- mlada biljka, produktivna i
- zrela biljka.

Za razliku od višegodišnjih zasada voćki, na kojima se plodovi mogu ubirati tokom dužeg perioda, većina komercijalnih vrsta stabala daju prinos samo jednom. Zamjenska vrijednost zato treba biti tržišna vrijednost posječene drvene građe. Ako zahvaćena komercijalna šuma ne može biti posječena prije ulaska korisnika eksproprijacije u parcelu, princip kompenzacije je sličan onom opisanom za jednogodišnje kulture, uzimajući u obzir tržišnu vrijednost izgubljene drvene građe.

Naknada za poslovne gubitke

Preduzeća koja se trebaju izmjestiti, naknadit će se:

- naknada po cijeni zamjenskog troška za komercijalne građevine i zemljište (u skladu s istim principima kao što je gore definisano za stambenu imovinu),
- troškovi preseljenja (npr. troškovi prijenosa i ponovne instalacije postrojenja, mašina ili druge opreme),
- gubitak neto prihoda nastalog kao rezultat projektnih aktivnosti do potpune obnove poslovnih aktivnosti.

Preduzeća koja izgube samo dio svog zemljišta bit će osigurana sa:

- novčana naknada po punom trošku zamjene za zemljište,
- gubitak neto dobitka nastao kao rezultat projektnih aktivnosti do potpune obnove poslovnih aktivnosti,
- bilo kakva šteta izazvana građevinskim radovima.

8 PRAVA NA NAKNADU

Prava na naknadu za različite kategorije podobnih osoba i imovine su prikazana ispod. Prava su zasnovana na načelima *Okvira za otkup zemljišta i preseljenje iz 2017. godine*, Zakona o eksproprijaciji FBiH i EBRD Provedbeni zahtjevi PZ 5, preciziranih u ovom OOZP-u, te definisana u skladu sa rezultatima cenzusa i socio-ekonomskog anketiranja, koje pokazuje da:

- *308 privatnih parcela će biti pogođene potpunom eksproprijacijom. Svi vlasnici su ili formalni vlasnici zemljišta ili su u procesu legalizacije (npr. nasljednici koji još nisu registrovani kao formalni vlasnici u zemljišnim knjigama).*
- *Okolo 16% zemljišta u privatnom vlasništvu na koju projekat utiče su poljoprivredna zemljišta (vinogradi, farme i voćnjaci).*
- *35 domaćinstava će biti fizički preseljeno. Njih 29 se nalazi iznad planiranog tunela T6, pa je tokom izrade projektne dokumentacije potrebno definisati tačan broj domaćinstava koje će se preseliti.*
- *Jedno registrovano privatno preduzeće izgubit će dio zemljišta, ali neće biti preseljeno.*
- *Dva zakonski registrovana preduzeća će možda izgubiti zemljište u privatnom vlasništvu i poslovne prostore, međutim, nalaze se iznad planiranog tunela T6 i moguće preseljenje treba procijeniti u budućnosti nakon izrade projektne dokumentacije.*
- *Jedno preduzeće ima koncesiju na pogođenom državnom zemljištu, ali neće biti preseljeno.*
- *Jedno preduzeće ima koncesiju na pogođenom državnom zemljištu i morat će biti preseljeno.*
- *146 pomoćnih objekata će biti predmet eksproprijacije (od kojih je 11 objekata u državnom vlasništvu).*
- *Privremeno zauzimanje zemljišta može se očekivati tokom građevinskih radova.*
- *Potrebno je predvidjeti dodatne uticaje, jer se ovaj OOZP temelji na Preliminarnom elaboratu o eksproprijaciji, a tačan opseg otkupa zemljišta bit će poznat nakon izrade projektne dokumentacije i završnog elaborata o eksproprijaciji.*

Tabela 7: Matrica prava

VRSTA PRAVA ILI IMOVINE POD UTJECAJEM PROJEKTA	PRAVO NA NAKNADU
	DOMAĆINSTVA
Gubitak zemljišne parcele	<p style="text-align: center;">Zamjenska nekretnina sa sličnim ili istim karakteristikama ili Novčana naknada za zemljišnu parcelu po zamjenskoj vrijednosti za zemljišnu parcelu + Pravo da se zahtijeva potpuna eksproprijacija neodrživih zemljišnih parcela i odgovarajuća naknada po punoj zamjenskoj cijeni + pomoć za obnovu sredstava izdržavanja (gdje je to moguće) koju treba da identifikuje i pruži JPAC na pojedinačnoj osnovi i na osnovu socio-ekonomskog anketiranja, naročito u saradnji sa Regionalnom razvojnom agencijom za Hercegovinu (npr. pomoć pri identifikovanju i pristupu drugim aktivnostima koje donose prihod/izvore zarade, pomoć pri uključivanju u obuke, razvoju vještina, prilike za posao, pomoć pri poljoprivrednom razvoju, itd., kroz identifikovanje poboljšanja koja bi mogla pomoći osobama na koje je projekat uticao da povećaju svoje prinose i prihod na zemlji) + po potrebi, dodatna pomoć za ugrožena domaćinstva</p>
Gubitak stambenog objekta	<p style="text-align: center;">Zamjenska nekretnina sa sličnim ili istim karakteristikama ili Sagrađen sa dozvolama: novčana naknada po zamjenskoj vrijednosti Sagrađen bez dozvola: novčana naknada po građevinskoj vrijednosti za neformalno izgrađene objekte + naknada troškova za selidbu i naknada za druge troškove u vezi sa selidbom + po potrebi, dodatna pomoć za ugrožena domaćinstva</p>
Gubitak pomoćnog objekta	<p style="text-align: center;">Sagrađen sa dozvolama: naknada u vidu novca po zamjenskoj vrijednosti Sagrađen bez dozvola: naknada u vidu novca po građevinskoj vrijednosti</p>
Privremeno zauzimanje zemljišta i gubici	<p style="text-align: center;">Zemljište i infrastruktura na koju projekat utiče će biti vraćena u uslove koji su postojali prije projekta + novčana naknada novca za privremeno zauzimanje zemljišta u iznosu zakupa po tržišnoj cijeni + novčana naknada za izgubljenu imovinu (npr. objekti, stabla) vlasniku imovine + naknada po tržišnoj vrijednosti za gubitak neto prihoda od plodova koji bi rodili kasnije, a koji se ne mogu zasaditi tokom trajanja privremenog posjedovanja (npr. naknada za žetve koje su izgubljene po prosječnom prinosu/hektaru)</p>

Gubitak prava prvenstva	Naknada za smanjenu tržišnu vrijednost nekretnine ³² + Naknada za bilo kakvu štetu nanесenu nekretnini
Gubitak zemljišta (neformalni posjednici zemljišta)	Novčana naknada za izgublјenu imovinu (usjevi, infrastruktura za navodnjavanje i druge nadogradnje na zemljištu) po zamjenskoj vrijednosti
Gubitak godišnjih plodova	Pravo da se беру plodovi ili (ako branje nije moguće) novčana naknada za plodove po zamjenskoj vrijednosti
Gubitak višegodišnjih plodova / voćnjaka	Pravo na branje voća, povrća itd. + novčana naknada za višegodišnje biljke i stabla po zamjenskoj vrijednosti
POSLOVNI SUBJEKTI	
Gubitak poslovne lokacije i gubitak prihoda od poslovanja	Zamjenska nekretnina sa sličnim ili istim karakteristikama ili novčana naknada po zamjenskoj vrijednosti + Novčana naknada za troškove prenosa i ponovnog uspostavljanja postrojenja, mašina i druge opreme + Novčana naknada za gubitak zarade koji je posljedica projekta (procijeniti na pojedinačnoj osnovi do pune obnove poslovnih aktivnosti na drugom mjestu (na osnovu računovodstvenih izvještaja ili drugih mjerodavnih dokumenata) + Pomoć za obnovu izvora zarade (gdje je moguće) koju će identikovati i pružiti JPAC na pojedinačnoj osnovi i na osnovu socio-ekonomskog anketiranja, naročito u saradnji sa Regionalnom razvojnom agencijom za Hercegovinu (npr. pomoć pri identifikovanju i pristupu drugim aktivnostima koje donose prihod/izvore zarade, pomoć pri uključivanju u obuke, razvoju vještina, prilike za posao, pomoć poljoprivrednom razvoju, itd. kroz identifikovanje poboljšanja koja bi mogla pomoći osobama na koje je projekat uticao da povećaju svoje prinose i prihod na zemlji)
Privremeno zauzimanje zemljišta tokom građevinskih radova (poslovni subjekti)	Zemljište i infrastruktura na koju projekat utiče će biti vraćeni u stanje u kojem su bili prije projekta + Novčana naknada za privremeno zauzimanje zemljišta u iznosu zakupa po tržišnoj cijeni + Naknada za izgublјenu imovinu (npr. objekti, stabla).
Gubitak plata	<i>U slučaju privremenog prekida poslovnih aktivnosti i posljedično tome privremenog prekida rada zaposlenih:</i> naknada za izgubljene plate radnika u iznosu prosječne plate za posljednjih šest mjeseci (platiti direktno poslodavcu koji će predati dokaz isplaćenih plata u periodu tranzicije) <i>U slučaju prekida poslovnih aktivnosti zbog projekta:</i> naknada za otpremninu zaposlenima u iznosu plata koje su plaćene u posljednjih šest mjeseci (poslodavac će platiti direktno zaposlenima i poslodavac će predati dokaz o plaćenju otpremnini)

³² Umanjena tržišna vrijednost nekretnine predstavlja umanj enje vrijednosti nekretnine zbog uspostavljanja prava služnosti koje je izvršio korisnik eksproprijacije i određuje se na pojedinačnoj osnovi. Isplaćuje se u obliku naknade u vidu novca koju definiše stalni sudski vještak.

Privremeni gubici prihoda od poslovanja tokom građevinskih radova (poslovni subjekti koji se neće premještati)	Novčana naknada za gubitak prihoda do završetka građevinskih radova koji direktno utiču na poslovne aktivnosti preduzeća u skladu sa procjenom sudskih vještaka
Smanjena vrijednost imovine poslovnog subjekta zbog eksproprijacije dijela zemljišta na kojoj se nalazi poslovna imovina	Novčana naknada za smanjenu vrijednost imovine preduzeća u skladu sa procjenom sudskih vještaka
OSTALO	
Uticao na ranjive grupe	Povrh svih prava definisanih u ovoj Matrici, ranjivim osobama pogođenim projektom, pružit će se dodatna pomoć, uključujući pravnu pomoć. Svaka dodatna podrška potrebna za ugrožena ranjiva domaćinstva utvrđivat će se od slučaja do slučaja tokom socio-ekonomskog anketiranja. Ovakvim osobama pogođenim projektom će se, ukoliko je to moguće, omogućiti prvenstvo zapošljavanja.
Gubitak javne infrastrukture	Javna infrastruktura će biti zamijenjena prije uništavanja infrastrukturom istih ili boljih odlika.
Neutvrđeni uticaj (privremeni ili trajni gubitak)	Bilo kakav neutvrđeni gubitak će se ublažiti u skladu sa načelima i ciljevima ovog OOZP-a. U slučaju razlika između Zakona o eksproprijaciji i EBRD-ove politike u konkretnom slučaju, veću pravnu snagu će imati odredba koja je povoljnija za vlasnika/korisnika na kojeg projekat utiče.

9 PRUŽANJE POMOĆI RANJIVIM OSOBAMA

Posebna pažnja će se posvetiti potrebama ranjivih kategorija na osnovu njihove lične situacije, te će se poduzeti odgovarajuće mjere za pružanje podrške takvim osobama.

Kategorije ranjivih osoba mogu uključivati:

- Siromašne ili nezaposlene osobe
- Osobe sa invaliditetom i hroničnim oboljenjem
- Izbjeglance i interno raseljene osobe
- Starije osobe i penzioneri (naročito ako žive sami)
- Domaćinstva čija su glava žene (naročito sa niskim prihodom)
- Etničke manjine
- Povratnici nakon rata
- Osobe sa starateljima
- Osobe bez zemljišta ili osobe bez prava korištenja prema domaćem zakonodavstvu

Rezultati socio-ekonomskog anketiranja, sprovedenog tokom izrade ovog OOZP-a pokazuju da postoji nekoliko ranjivih domaćinstava identifikovanih duž trase autoputa. Kategorije ranjivosti uključuju redoslijed učestalosti:

- Osobe sa invaliditetom³³ ili hroničnim oboljenjem,
- Starije osobe,
- Nezaposlene osobe.

Tabela 8 ispod sadrži detaljne informacije o ranjivim osobama identificiranim među pogođenim vlasnicima zemljišta koje ne žive na pogođenim zemljišnim parcelama.

Tabela 8: Broj identifikovanih ranjivih osoba

<i>Naselje</i>	<i>Broj glava domaćinstva ranjive kategorije</i>	<i>Vrsta ranjivosti ispitanika</i>	<i>Broj članova domaćinstva ranjive kategorije</i>	<i>Vrsta ranjivosti prijavljena kod članova domaćinstva koje izdržava ispitanika</i>
Kutilivač	7 (1 žensko, 6 muškaraca)	Starije osobe, invaliditet, hronično oboljenje	5 (3 žene, 2 muškarca)	Starije osobe, invaliditet, hronično oboljenje
Vrapčići	3 muškarca	Starije osobe, hronično oboljenje	7 (6 žena, 1 muškarac)	Starije osobe, nezaposlene osobe, invaliditet, hronično oboljenje
Opine Donje	4 muškarca	Hronično oboljenje, povreda, invaliditet	10 (8 žena, 2 muškarca)	Starije osobe, invaliditet, hronično oboljenje, nezaposlene osobe
Gnojnice Donje	4 muškarca	Starije osobe, invaliditet, hronično oboljenje	4 (3 žene, 1 muškarac)	Invaliditet

³³ Invalidi i ranjeni tokom rata 1990-ih i onesposobljeni zbog povreda na radu.

Sa svakom ranjivom osobom održat će se pojedinačni sastanci kako bi se objasnili kriteriji koji će se uzeti u obzir za pomoć i prava i identificirale njihove potrebe u vezi sa otkupom zemljišta, kao i kako bi se pronašao način kako zadovoljiti utvrđene potrebe. Konsultovat će se ranjive osobe o vrsti pomoći koja im je potrebna i pružit će im se pomoć koja odgovara njihovim potrebama.

Pomoć ranjivim osobama / domaćinstvima omogućit će JPAC u skladu sa njihovim specifičnim potrebama, na osnovu provjere od slučaja do slučaja koji će se provesti uz podršku Grada Mostara (Odjel za društvene djelatnosti).

Ovakva pomoć može uključivati:

- direktne posjete domovima ranjivih osoba / domaćinstvima (posebno starijim osobama i osobama sa invaliditetom / osobama sa hroničnim oboljenjem)
- pomoć tokom postupka isplate, tj. osigurati da da dobro razumiju dokumente potrebne za isplatu naknade kao i postupak isplate (naročito kada se radi o starijim osobama)
- pomoć u ostvarivanju prava na primanje naknada za ranjive osobe *predviđena Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom*, ukoliko je primjenjiv
- pomoć u pronalaženju i kupovini nove imovine
- pomoć u kretanju (posebne mjere prevoza za osobe sa fizičkim invaliditetom, itd.)
- pomoć tokom razdoblja nakon isplate (npr. pomoć u pronalaženju treninga za poboljšanje zapošljavanja i davanje prednosti u zapošljavanju gdje je moguće, posebno siromašnim i / ili nezaposlenim osobama; pomoć u osiguranju novca od naknade i smanjenju rizika od zloupotrebe ili pljačke).

10 OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA I KONSULTACIJE S JAVNOŠĆU

10.1 Pravni zahtjevi

Zakon o eksproprijaciji FBiH sadrži odredbe o informisanju i konsultacijama s osobama čija imovina podliježe eksproprijaciji:

- prije podnošenja prijedloga za eksproprijaciju, korisnik eksproprijacije dužan je putem javnog oglasa pozvati vlasnike nekretnina radi sporazumnog pribavljanja nekretnine;
- pogođeni vlasnici se informišu da je podnesen prijedlog za eksproprijaciju;
- prije donošenja rješenja o eksproprijaciji, nadležna općinska uprava dužna je saslušati pogođenu osobu o činjenicama koje se tiču eksproprijacije.

Institucije uključene u postupke eksproprijacije provode navedene zakonske obaveze obavještanja i konsultovanja. Dakle, prije pokretanja postupka eksproprijacije, korisnik eksproprijacije objavljuje javni oglas u dnevnim novinama u FBiH sa pozivom određenim vlasnicima za pokušaj sporazumnog prijenosa prava vlasništva, a praksa je da se javni oglas pored dnevnih novina objavljuje na internet stranici korisnika eksproprijacije. Nakon objavljenog javnog oglasa, sva zainteresovana lica mogu kod zaduženog službenika za postupak eksproprijacije ili službenika za informisanje mogu direktno dobiti potrebne informacije u vezi sa mogućnošću zaključenja ugovora umjesto eksproprijacije, o postupku eksproprijacije, vrstama i modalitetima naknade i drugim pitanjima koja se tiču ostvarivanja zakonom zagarantovanih prava.

Također, sve zainteresovane strane (vlasnici i ostala zainteresovana lica) na osnovu *Zakona o slobodi pristupa informacijama* mogu zahtijevati da nadležni organi uprave dostave informacije o statusu projekta koji pogađa njihovu imovinu sa aspekta izgradnje, vremenske dinamike eksproprijacije i druge informacije.

10.2 Dostupni komunikacijski alati i resursi

JPAC komunicira sa javnošću putem svoje web stranice (www.jpautoceste.ba) i Facebook stranice, kao i putem elektronskih, digitalnih i štampanih medija (TV, novine, radio, internetski mediji). Web stranica se ažurira redovno i sadrži informacije o:

- djelovanju JPAC (planovi rada, finansijski i revizorski izvještaji, politike, mogućnosti javnih nabavki i odluke)
- napretku u vezi sa planiranjem, izgradnjom i radom Koridora Vc
- pitanjima u vezi sa otkupom zemljišta, zaštitom okoliša, kulturne baštine, sigurnosti, informacijama o naplati cestarine i saobraćaju
- kontaktima
- programu društveno odgovornog poslovanja, itd.

Žalbe ili prijedlozi mogu se podnijeti direktno JPAC-u, putem internetskog obrasca, kao i putem kontakt podataka koji se nalaze na web stranici JPAC-a. Službeni mehanizam za podnošenje žalbi opisan je kasnije u ovom dokumentu, a data je i kopija obrasca za podnošenje žalbe (za više detalja pogledajte Poglavlje 12).

10.3 Planirano objavljivanje informacija i konsultacije

Objavljivanje OOZP-a

Zahtjevi za objavljivanje relevantnih informacija o projektu i javnih konsultacija utvrđeni su u Planu uključivanja zainteresiranih strana (PUZS) pripremljenom u okviru Paketa informacija za objavljivanje Procjene utjecaja na okoliš i društvo (PUOD) u svrhu povećanja uključivanja zainteresiranih strana tijekom ciklusa Projekta, i provođenje uključivanja zainteresiranih strana u skladu s lokalnim zakonodavstvom i zahtjevima EBRD-a.

Ovaj OOZP je takođe pripremljen u okviru Paketa informacija za objavljivanje PUOD za ovaj projekat.

Ovaj OOZP, kao dio Paketa informacija za objavljivanje PUOD, ostat će u javnom vlasništvu za vrijeme trajanja projektnog ciklusa. Bit će javno dostupan na lokalnom i engleskom jeziku odmah po dostupnosti, na internet mjestu JPAC-a (www.jpautoceste.ba), službenim internet stranicama Grada Mostara (www.mostar.ba) i EBRD-a (www.ebrd.com).

Paket informacija za objavljivanje PUOD ostat će objavljen na internet stranicama JPAC-a, Grada Mostara i EBRD-a u periodu od 120 kalendarskih dana prije razmatranja projekta od strane Odbora direktora EBRD-a i ostat će javno dostupna tijekom trajanja projekta.

Pored toga, štampane kopije dokumenata bit će dostupne na sljedećim lokacijama³⁴:

1. Ured JPAC u Mostaru, Adema Buća 20, 88 000 Mostar
2. Ured JPAC u Sarajevu, Hamdije Kreševljakovića 19, 71000 Sarajevo
3. Grad Mostar, Hrvatskih branitelja 2, 88000 Mostar
4. EBRD ured u Sarajevu, Fra Anđela Zvizdovića 1, 71000 Sarajevo

Objavljivanje POZP-a

Nakon izrade nacrtu POZP-a, isti će biti objavljen na lokalnim jezicima i engleskom jeziku na službenim internet stranicama JPAC-a, Grada Mostara i EBRD-a. Štampane kopije dokumenta također će biti dostupne u gore spomenutim uredima JPAC-a, Grada Mostara i EBRD-a.

POZP će ostati u javnom vlasništvu za vrijeme trajanja projektnog ciklusa.

Ne ranije od 10 dana nakon objavljivanja POZP-a, JPAC će organizirati javni konsultativni sastanak u prostorijama gradske uprave ili ureda mjesnih zajednica kako bi predstavio nacrt POZP-a i razgovarao o svim pitanjima i problemima u vezi sa otkupom zemljišta.

Sastanak će biti najavljen putem sljedećih programa:

- zvanična internet stranica JPAC-a,
- zvanična internet stranica Grada Mostara,
- lokalne novine u širokom tiražu u FBiH (*Dnevni Avaz* i *Dnevni list*),
- najave na oglasnim pločama gradskih ureda i ureda mjesnih zajednica.

Obavijest će se također poslati direktno sljedećim zainteresiranim stranama:

- Mjesne zajednice (MZ Bijelo Polje, MZ Vrapčići, MZ Zalik, MZ Brankovac, MZ Luka II, MZ Gnojnice),
- Bitne NVO (NVO Nova Snaga Mostar, NVO Topli Do, NVO Šehovina, NVO Opine, i dodatne NVO identifikovane tokom izrade POZP-a)
- Uprava Grada Mostara (Odjel za ekonomiju, komunalne usluge i inspekciju)³⁵,

³⁴ Kancelarije JPAC-a u Mostaru i Sarajevu i Grada Mostara nisu bile zatvorene tokom perioda restrikcija povodom COVID pandemije i očekuje se da će ostati otvoreni u narednom periodu, podložni lokalnim ograničenjima u vezi sa COVID pandemijom. Kancelarija EBRD-a u Sarajevu je bila zatvorena za vrijeme perioda restrikcija u vezi COVID-a i očekuje se da će ostati zatvorena u narednom periodu. Međutim, štampane kopije dokumenata će biti dostupne na recepciji zgrade u kojoj se nalazi kancelarija EBRD-a (Fra Anđela Zvizdovića 1, 71000 Sarajevo). Dodatno, pismeno obavještenje bit će objavljeno na vidljivom mjestu na ulazu u kancelariju EBRD-a u kojem će se navesti da su štampane kopije dokumenata dostupne na recepciji i biće napisani kontakt podacima osobe kojoj je potrebno poslati zahtjev kako bi se zaprimile elektronske verzije dokumenata.

³⁵ Relevantno zbog uticaja na zemljišne parcele date pod koncesiju identifikovanim lokalnim biznisima.

- Univerzitet u Mostaru,
- REDAH (Regionalna razvojna agencija za Hercegovinu).

U najavama će se naznačiti: (i) gdje se može pristupiti nacrtu POZP-a, (ii) datum sastanka, (iii) detalji za kontakt odgovorne osobe kojoj se mogu dostaviti bilo koja pitanja ili komentari u pisanoj formi, kao i vremenski okvir za podnošenje komentara.

Tokom sastanka, JPAC će posebno predstaviti:

- Vrstu i trajanje građevinskih radova
- Status aktivnosti otkupa zemljišta
- Ključni sadržaj POZP-a:
 - očekivani uticaji
 - ključni principi
 - krajnji datum
 - mehanizam za ulaganje žalbi.

U roku od 10 dana od organizovanog javnog sastanka, JPAC će razmotriti i uvrstiti sve primljene komentare u pisanoj formi ili tokom sastanka, kao i pripremiti i uključiti u POZP sažetak primljenih komentara / pitanja i kako su adresirani.

Nakon finaliziranja POZP-a, bit će objavljen na isti način kao i nacrt POZP-a.

Napomena 1: Ovisno o dinamici sastanka i uzimajući u obzir složenost postupka otkupa zemljišta u ovom dijelu, možda će biti potrebni dodatni sastanci kako bi se dalje razgovaralo o preostalim problemima ili pitanjima.

Alternativni pristupi tokom ograničenja zbog COVID-19

U slučaju da ograničenja COVID-19 ostanu na snazi i utiču na sposobnost održavanja javnih konsultacija i pojedinačnih sastanaka, primijenit će se drugačiji pristup kojim će se šire komunicirati putem društvenih medija i standardnih komunikacijskih mreža. Javne online prezentacije bit će organizirane umjesto javnih konsultacija, dok će internetske i telefonske konsultacije zamijeniti pojedinačne sastanke. I dalje će ostati mogućnost davanja pisanih povratnih informacija.

11 PRIMJENA POZP-a

11.1 Odgovornosti vezane za primjenu

Služba za imovinsko-pravne poslove i eksproprijaciju u Mostaru JPAC-a u Mostaru i Odjel za studijsku dokumentaciju, socijalnu i okolišnu politiku će se pobrinuti za ispravnu primjenu POZP-a (koji će JPAC izraditi prije početka građevinskih radova). Biće zadužene za komunikaciju sa mjesnim zajednicama i konsultacije sa osobama na koje projekat utiče kao i sa predstavnicima kancelarija mjesnih zajednica.

Potrebno je uspostaviti Jedinicu za implementaciju projekta (JIP) za ovu dionicu autoputa, koja će biti odgovorna za provedbu projekta, pod nadzorom zajmodavca. Koordinator za naknadu i preseljenje treba da bude imenovan tokom uspostave JIP-a za ovu dionicu. Ovaj zadnji će biti odgovoran za komunikaciju sa OPP.

JIP će biti dužan poštovati sve odredbe Ugovora o zajmu koji će biti potpisan s EBRD-om za izgradnju dionice Mostar Sjever-Mostar Jug, kao i sve ostale postupke koje EBRD primjenjuje tokom izgradnje ovog dijela.

U ime Grada Mostara, postupkom eksproprijacije upravljat će Komisija za provođenje postupka eksproprijacija, koja će se uspostaviti nakon podnošenja prijedloga za eksproprijaciju od strane JPAC-a Gradu Mostaru kao nadležnom organu za provedbu eksproprijacije.

Tabela 9 u nastavku prikazuje pregled odgovornosti i aranžmana za provođenje zahtjeva ovog POZP-a.

Tabela 9: Organizacione odgovornosti i aranžmani

Zadatak	Odgovorna strana
Pripreme POZP-a	
Osiguravanje pripreme POZP-a, uključujući cenzus i socio-ekonomski anketiranje (nakon izrade Finalnog elaborata o eksproprijaciji i prije početka građevinskih radova)	JPAC
Odobrenje POZP-a	EBRD
Objavlivanje informacija i konsultacije	
Objavlivanje informacija i dokumenata svim osobama i zajednicama pogođenim projektom i organizacija javnih sastanaka	JPAC u saradnji sa Gradom Mostar
Vođenje evidencije o konsultativnim aktivnostima	JPAC
Proces otkupa zemljišta	
Direktna komunikacija i posjete vlasnicima i korisnicima nekretnina	JPAC i Grad Mostar
Potpisivanje sporazuma prije eksproprijacije	JPAC
Eksproprijacija imovine u slučaju da se ne potpišu sporazumi	City of Mostar
Procjena imovine	Nezavisni sudski vještaci (imenovani od strane Grada Mostara)
Legalizacija objekta prije eksproprijacije (ako je primjenjivo)	Grad Mostar
Pružanje pomoći ranjivim osobama / domaćinstvima po potrebi	JPAC i Grad Mostar
Isplata / pružanje naknada	JPAC
Procjena i pružanje pomoći u ponovnoj uspostavi izvora održavanja	JPAC
Nadzor i izvještavanje	
Praćenje i izvještavanje EBRD-u u vezi sa otkupom zemljišta	JPAC
Praćenje i izvještavanje u vezi s privremenim zauzimanjem zemljišta koje se provodi nakon početka gradnje	Izvođač radova
Priprema nezavisnog izvještaja o reviziji na kraju postupka otkupa zemljišta	Nezavisna treća strana koju je podugovorio JPAC (u dogovoru sa EBRD)
Primanje žalbi i mehanizam za žalbe	
Upravljanje žalbama	JPAC
Primanje žalbi i potvrđivanje primanja žalbi	JPAC
Vođenje integrisanog registra pritužbi	JPAC

11.2 Troškovi i budžet

Troškovi otkupa zemljišta će finansirati isključivo JPAC kao korisnik eksproprijacije.

Prema informacijama dobivenim od predstavnika JPAC-a, ukupan budžet za eksproprijaciju zemljišta za dionicu Mostar Sjever-Mostar Jug, iznosi 15 miliona KM. Treba napomenuti da procjene vrijednosti nisu rađene te je kalkulirani budžet na bazi projekcije i iskustva.

Međutim, detaljni budžet za ovu dionicu autoceste bit će pripremljen u okviru POZP-a, uključujući sljedeće stavke:

- Naknada za stambene objekte,
- Naknada za pomoćne objekte i druge građevinske elemente (npr. bunari za vodu, vodovodne cijevi),
- Naknada za poslovne objekte,
- Naknada za poljoprivredno i šumsko zemljište,
- Naknada za usjeve,
- Naknada za građevinsku zemlju,
- Naknada za preseljenje kuća,
- Pomoć sa izmještanjem preduzeća,
- Pomoć ranjivim osobama,
- Dodatni troškovi za ponovnu uspostavu izvora održavanja.

11.3 Indikativan vremenski raspored za sprovođenje POZP-a

JPAC će pripremiti POZP nakon izrade Finalnog elaborata o eksproprijaciji (koji će se pripremiti nakon izrade projektne dokumentacije) i prije stvarne provedbe aktivnosti otkupa zemljišta.

U slučaju da se prije izrade POZP-a izvrše bilo kakve aktivnosti otkupa zemljišta, takve aktivnosti će se procijeniti u procesu pripreme POZP-a, kako bi se utvrdilo jesu li sprovedeni postupci bili u skladu s ovim OOZP-om i hoće li biti potrebno poduzeti daljnje korektivne aktivnosti u vezi s usklađivanjem postupka otkupa zemljišta sa ovim OOZP i EBRD zahtjevima.

Detaljan vremenski raspored za otkup zemljišta za ovu dionicu autoceste bit će pripremljen u okviru POZP-a.

11.4 Praćenje, evaluacija i izvještavanje

JPAC će nadgledati postupak otkupa zemljišta, s ciljem:

- provjere da sve aktivnosti napreduju prema planu i da se poštuju zacrtani rokovi;
- osiguranja da se životni standardi osoba pogođenih projektom obnove ili poboljšaju;
- procjene da su mjere naknade / obnove dovoljne;
- identificiranja eventualnih problema (uključujući praćenje upravljanja pritužbama u smislu evidentiranja i odgovaranja na pritužbe u okviru utvrđenih rokova);
- utvrđivanja načina za ublažavanje svakog identificiranog problema.

JPAC će voditi bazu podataka o otkupu zemljišta. Podaci/informacije će se ažurirati s vremena na vrijeme. Sve informacije o osobama na koje projekat utiče, njihovim imovinama i isplati njihove naknade i mjerama pomoći će biti povjerljive.

Indikatori koje će se koristiti za nadleganje će konkretno uključivati sljedeće:

- ukupna **potrošnja** na eksproprijaciju i naknade,
- broj **osoba pod uticajem projekta po kategorijama** (u skladu sa kategorijama u Matrici prava),
- broj **objekata** (stambenih, komercijalnih i pomoćnih) koji su identifikovani na zemljišnim parcelama pod utjecajem projekta ,

- broj **privatnih parcela** koje izvođač radova smatra potrebnim **da se privremeno zauzmu** tokom građevinskih radova (vrsta parcele, iznos isplaćene naknade, trajanje privremenog zauzimanja),
- broj **javnih sastanaka i konsultacija** sa pogođenim osobama,
- broj i postotak pojedinačnih **sporazuma o naknadi** koji su potpisani,
- broj osoba koje su zatražile **specijalnu pomoć** i vrsta pomoći koja je blagovremeno pružena ranjivim pojedincima/domaćinstvima,
- broj osoba koje su dobili **naknadu** u tom periodu u novcu razvrstanih po vrsti naknade i klasi iznosa,
- broj i iznos **isplata za ponovnu uspostavu izvora izdržavanja** (ukoliko primjenjivo),
- broj i iznos **isplata za obnovu gubitka prihoda**,
- ponovno uspješno uspostavljanje **premještenih preduzeća** (nova lokacija, iznos prihoda, broj zaposlenih),
- uspješno **preseljenje domaćinstava** (nova lokacija, nivo prihoda),
- broj **poljoprivrednih aktivnosti koje su ponovo uspješno uspostavljene** nakon otkupa zemljišta ili ograničenja pristupa zbog projekta (nivo prihoda),
- broj i vrsta **žalbi**, što uključuje bilo koje sudske predmete, koje se odnose na otkup zemljišta (koje su podnijete i riješene i koliko je dugo trebalo da budu riješene),
- načini **saradnje sa REDAH (Regionalnom razvojnom agencijom za Hercegovinu)** u pružanju pomoći osobama na koje je projekat uticao u preduzetništvu, ruralnom razvoju i poljoprivrednim projektima.

JPAC će dva puta godišnje sastavljati izvještaje o napretku koji je postignut u primjeni POZP-a. Ovi izvještaji će konsolidovati informacije o naknadi, mjerama obnove prihoda i izvora izdržavanja, konsultacijama, informacije o pregovorima i rezultate, određivanje pomoći koja se pruža ranjivim grupama, mehanizmu za žalbe, itd.

JPAC će dokumentovati sve sastanke i konsultacije zapisnicima i fotografijama i predat će ih EBRD-u zajedno sa izvještajima o napretku. Informacije iz ovih izvještaja će biti sažete i uključene u Godišnjim okolišnim i društvenim izvještajima za ovaj projekt i podijeljene relevantnim zainteresovanim stranama.

JPAC treba da organizuje nezavisnu reviziju završenih radova (*engl. completion audit*) u dogovoru s EBRD-om. Opći je cilj navedene revizije provjeriti je li ovaj Plan proveden i je li učinkovit u ponovnom uspostavljanju životnog standarda i izvora za izdržavanje osoba pogođenim ovim Projektom (ukoliko primjenjivo). Prema tome, ciljevi Izvještaja revizije završenih radova su sljedeći:

- da se procijeni učinkovitost mjera za izbjegavanje i minimiziranje uticaja preseljenja uspoređujući stvarne uticaje Projekta na zemljište i ljude s onima dokumentiranim u POZP,
- da se potvrdi jesu li sva prava i obaveze opisani u POZP ispoštovana,
- da se utvrdi jesu li mjere sadržane POZP bile učinkovite u obnovi ili poboljšanju životnog standarda i izvora za izdržavanje osoba pogođenim ovim Projektom,
- da se provjeri ima li pritužbi koje su možda ostale neriješene.

Izvještaj o nezavisnoj reviziji završenih radova treba da predstavi zaključke o učinkovitosti provedbe obveza iz POZP-a i treba da identifikuje sve korektivne mjere koje bi bile neophodne za potpunu obnovu izvora za izdržavanje osoba pogođenim ovim Projektom.

12 UPRAVLJANJE MEHANIZMOM ZA ŽALBE

12.1 Mehanizam za žalbe

JPAC će uspostaviti Registar pritužbi i informisati sve interesne grupe o mehanizmu za žalbe tako što će ih upoznati sa postojanjem ovog registra, njegovim funkcijama, kontakt osobama i procedurama za dostavljanje pritužbi u pogođenim područjima.

Projektni obrazac za pritužbe (Prilog A) će biti objavljen na službenoj internet stranici JPAC-a. Pored toga, Letak o pritužbama (Prilog B) će biti objavljen:

- na internet stranicama JPAC i Grada Mostara
- u uredima šest mjesnih zajednica (MZ) (MZ Bijelo Polje, MZ Vrapčići, MZ Zalik, MZ Brankovac, MZ Luka II i MZ Gnojnice) na čijim teritorijama je planirana izradnja dionice trase
- na gradilištu prije početka građevinskih radova.

Svi komentari ili pritužbe mogu se dostaviti JPAC usmeno (lično ili putem telefona) ili pismeno, dostavljanjem Obrasca za žalbe (lično, putem pošte, faksa ili elektronske poruke na adresu ili broj naveden u tekstu u nastavku), bez troškova za podnositelja žalbe. Također, žalbe se mogu podnositi anonimno ili bez upotrebe obrasca ako se želi.

Nakon početka građevinskih radova Obrazac za žalbu se može dostaviti i direktno izvođaču građevinskih radova, koji će sve pristigle žalbe i komentare bez odlaganja proslijediti JPAC-u kako bi JPAC mogao dalje postupati u skladu s žalbom/komentarom (tj. evidentirati, potvrditi prijem i odgovoriti na žalbe u dole navedenim rokovima). Izvođač će biti obavezan da zainteresovanim osobama preda Obrazac za žalbe, objasni mehanizam za žalbe zainteresovanom licu i popunjeni Obrazac proslijedi JPAC-u. Letak o žalbama bit će dostupan na gradilištu u svakom momentu, bez obzira da li je gradilište zatvoreno ili otvoreno. Letak će se plastificirati i postaviti na informativnoj tabli na gradilištu kako bi bio javno dostupan u svakom trenutku.

Sve žalbe će se evidentirati u Registru žalbi i dodijelit će im se broj, te će se izdati potvrda o prijemu u roku od pet radnih dana. Registar će imati sve neophodne elemente za razvrstavanje žalbi prema spolu osobe koja ju je dostavila kao i prema vrsti žalbe. Svaka žalba će biti evidentirana u Registar sa sljedećim informacijama:

- opis žalbe,
- datum prijema pritužbe i datum slanja potvrde o prijemu pritužbe podnositelju,
- opis preduzetih radnji (istraga, korektivne mjere, preventivne mjere), i
- datum rješavanja i okončanja/ dostavljanja povratnih informacija podnositelju.

Ukoliko žalba nije dovoljno jasna, JPAC će pružiti pomoć i savjete u formulaciji/ponovnom pisanju žalbe kako bi žalba postala jasna, a što bi JPAC-u omogućilo donošenje kompetentne odluke u najboljem interesu osoba pogođenih projektom.

JPAC će preduzeti sve opravdane napore da po prijemu žalbe riješi problem na koji se žalba odnosi. Ukoliko JPAC nije u mogućnosti riješiti probleme neposrednom korektivnom mjerom, bit će određena dugoročna korektivna mjera. Podnositelj žalbe će biti obaviješten o predloženoj korektivnoj radnji i svemu što je uslijedilo nakon te radnje u roku od 20 radnih dana po slanju obavijesti o prijemu žalbe. Identificirat će se i poduzeti preventivne radnje s ciljem sprečavanja ponovnog javljanja istog problema u budućnosti, a o ovim preventivnim radnjama će se obavijestiti podnositelj žalbe.

Kontakt podaci

Sve žalbe u vezi sa otkupom zemljišta će biti usmjerene JPAC-u preko sljedećeg određenog člana osoblja:

Autoceste Federacije Bosne i Hercegovine
Na pažnju: Kontakt osoba za pritužbe
Adresa: Adema Buće 20, 88000 Mostar
Hamdije Kreševljakovića 19, 71000 Sarajevo
Tel: +387 36 512 300
Fax: +387 36 512 301
E-mail: pritužbe@jpautoceste.ba

12.2 Žalbeni postupak u FBiH

Pored korištenja gore navedenog žalbenog mehanizma, podnosioci žalbe će također moći da traže pravna sredstva u skladu sa zakonima i propisima FBiH u svako doba. Postupak se rezimira na sljedeći način:

- o žalbama protiv odluke o eksproprijaciji odlučuje Federalna uprava za geodeziju i imovinsko-pravne poslove,
- žalbe se podnose prvostepenom upravnom organu koji je donio odluku o eksproprijaciji (općina/grad),
- rok za podnošenje žalbi je 15 dana,
- svaka žalba se obrađuje i dostavlja se odgovor na istu u roku od 30 dana,
- protiv odluke drugostepenog upravnog organa može se pokrenuti upravni spor pred kantonalnim sudom u roku od 30 dana od dana prijema rješenja,
- pouka o pravnom lijeku predstavlja sastavni dio svakog rješenja,
- ukoliko se ne postigne sporazum o naknadi i u roku od dva mjeseca od pravosnažnosti rješenja o eksproprijaciji, općinski/gradski upravni organ će odmah dostaviti važeće rješenje o eksproprijaciji zajedno sa ostalim relevantnim dokumentima nadležnom sudu, na čijoj teritoriji se nalazi eksproprišana nekretnina, radi utvrđivanja naknade,
- ako općinski/gradski organ uprave ne postupi u skladu s gore navedenom odredbom, prethodni vlasnik i korisnik eksproprijacije mogu direktno pristupiti sudu radi utvrđivanja naknade,
- nadležni sud odlučuje po službenoj dužnosti u van sudskom postupku o visini naknade za eksproprišanu nekretninu,
- postupci za utvrđivanje nadoknade za eksproprišanu nekretninu su hitni. Postupak treba završiti što je prije moguće, a najkasnije u roku od 30 dana od dana pokretanja sudskog postupka,
- može se podnijeti posebna žalba protiv odluke suda o naknadi.

PRILOZI

A	Projektni obrazac za pritužbe
B	Prijedlog teksta za Letak o pritužbama
C	Minimalan sadržaj POZP-a za dionicu autoputa Mostar Sjever-Mostar Jug
D	Obavještenje o socio-ekonomskom anketiranju koje je korišteno za informisanje OPP-a o anketiranju
E	Obavještenje o socio-ekonomskom anketiranju koje će biti korišteno tokom izrade POZP-a
F	Upitnici za socio-ekonomsko anketiranje
G	Sažetak cenzusa baze podataka
H	Fotografije imovine pod utjecajem projekta

A. Projektni obrazac za pritužbe

Referentni broj	
Ime i prezime (nije obavezno)	
☐ Želim podnijeti žalbu anonimno. ☐ Zahtjevam da se moj identitet ne objavljuje bez moje saglasnosti.	
Kontakt podaci	☐ Poštom: Navedite adresu za dostavu pošte: _____ _____ ☐ Putem telefona: _____ ☐ Putem e-maila
Naznačite željeni način kontakta (pošta, telefon, email).	
Preferred language of communication	☐ bosanski / srpski / hrvatski ☐ engleski (ukoliko je moguće)
Opis događaja na koji se žalba odnosi	
Šta se desilo? Gdje se desilo? Osoba kojoj se desilo? Šta je posljedica problema?	
Datum događaja / žalbe	
	☐ Događaj koji se desio jednom/žalba (datum _____) ☐ Desilo se više od jednom (Koliko puta? _____) ☐ U toku (problem koji trenutno postoji)
Šta biste željeli da se preduzme?	

Potpis: _____

Datum: _____

Molimo pošaljite ovaj obrazac na adresu:
 Autoceste Federacije Bosne i Hercegovine
 Na pažnju: Kontakt osoba za pritužbe
 Adresa: Adema Buća 20, 88000 Mostar
 Hamdije Kreševljakovića 19, 71000 Sarajevo
 Tel: +387 36 512 300
 Fax: +387 512 301
 E-mail: pritužbe@jpautoceste.ba

B. Prijedlog teksta za Letak o pritužbama

JPAC nastoji da maksimalno umanjí uticaj građenja dionice Mostar Jug-Tunel Kvanj i da u punoj mjeri zahtjeve koji su definisani u Planu za otkup zemljišta i preseljenje. Međutim, u slučaju bilo kakvih problema, željeli bismo čuti vase nedoumice ili pritužbe koje možete imati u vezi s Projektnim aktivnostima.

Kako mogu podnijeti pritužbu?

Svako može uložiti žalbu JPAC (kontakt podaci su dati u nastavku) ili izvođaču radova bez bilo kakvih troškova, na sljedeće načine:

- usmenim putem (lično ili putem telefona)
- pismenim putem kroz ispunjavanje priloženog Obrasca za žalbe ili u nekoj drugoj formi po želji, te slanjem žalbe (ličnom dostavom, poštom, faksom ili e-mailom)

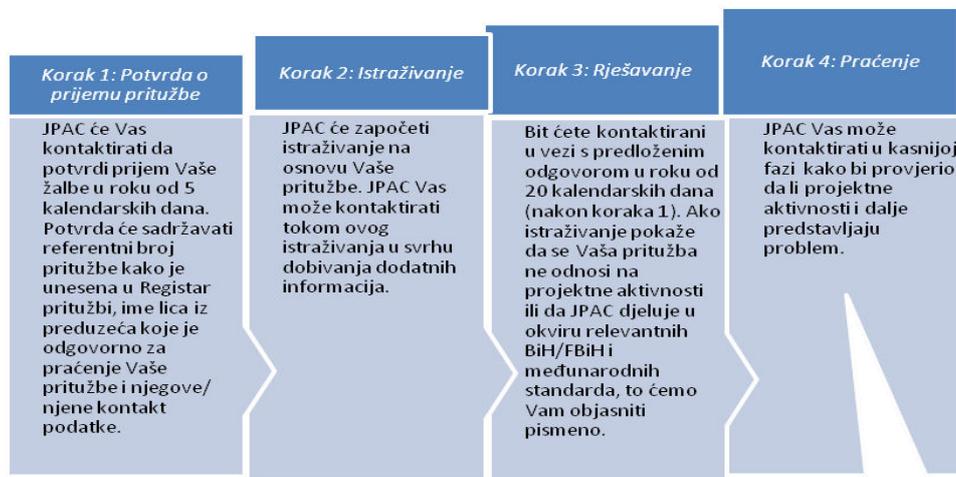
Kontakt podaci:

Autoceste Federacija Bosne i Hercegovine
Na pažnju: Kontakt osoba za pritužbe
Adresa: Adema Buća 20, 88000 Mostar
Hamdije Kreševljakovića 19, 71000 Sarajevo
Tel: +387 36 512 300
Fax: +387 36 512 301
E-mail: pritužbe@jpautoceste.ba

Pritužbe se mogu podnijeti i anonimno. Osim toga, ako želite da vaša pritužba ostane povjerljiva, JPAC će osigurati da se vaše ime i kontakt detalji ne otkrivaju bez vašeg pristanka, a samo osobe koje su direktno uključene u razmatranje vaše žalbe će znati za vaše kontakt detalje. Ako nije moguće da tim u potpunosti istraži pritužbu bez otkrivanja vašeg identiteta ili sadržaja vaše pritužbe, vi ćete biti obaviješteni.

Kako će JPAC rješavati moju žalbu?

JPAC će preduzeti sljedeće korake da riješi vašu žalbu:

C. Minimalan sadržaj POZP-a za dionicu autoputa Mostar Sjever-Mostar Jug

• UVOD

Navesti opis i kontekst projekta, opisati komponente projekta za koje je potrebno provesti otkup zemljišta; definirati ciljeve i opseg POZP-a; navesti informacije o **trenutnom statusu Projekta** i planiranom **postupku otkupa imovine**.

• PRAVNI OKVIR

Opisati sve relevantne zakone i propise na lokalnom nivou koji su važeći za preseljavanje; opisati zahtjeve EBRD-a; utvrditi **neusklađene odredbe** između domaćih zakona i zahtjeva EBRD-a, i opisati **mehanizme za rješavanje tih neusklađenih odredbi** u konkretnom projektu.

• UTJECAJI PROJEKTA

Utvrditi kategorije utjecaja i pogođene osobe; navesti rezultate cenzusa (inventar) i socio-ekonomske ankete.

• NAKNADE I PRIZNATA PRAVA

Definisati **priznata prava za sve kategorije osoba pod utjecajem projekta**, pri čemu posebnu pažnju treba posvetiti ranjivim osobama/grupama; izraditi **matricu prava** za različite pogođene kategorije.

• OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA I JAVNE KONSULTACIJE

Opisati **mehanizme za konsultacije** sa osobama pod utjecajem projekta, učešće muškaraca i žena, raseljenih osoba u planiranju, provedbi i praćenju; opisati objavljivanje informacija i konsultacije koje su do sada održane, kao i planirano objavljivanje informacija i održavanje konsultacija.

• PROVEDBA PLANA OTKUPA IMOVINE

Utvrditi **odgovornosti za provedbu** uključujući određivanje nositelja svake aktivnosti i kratko obrazloženje svake aktivnosti; utvrditi troškove i budžete (izvori finansiranja za preseljenje, troškove preseljenja i procjenu budžeta po troškovima i stavkama); odrediti uslove za **praćenje i izvještavanje** u pogledu otkupa zemljišta i preseljenja i preduzimanje mjera po potrebi (procedure za praćenje i ocjenjivanje, ključne pokazatelje za praćenje i učestalost davanja izvještaja).

• UPRAVLJANJE POSTUPKOM ZA RJEŠAVANJE PRITUŽBI

Opisati svaki korak u postupku **evidentiranja i rješavanja pritužbi** i navesti konkretne pojedinosti u vezi sa besplatnim postupkom podnošenja pritužbi (rokovi, način komunikacije i sl.).

• PRILOZI

Prilozi mogu uključivati:

- Spiskove pogođenih zemljišnih parcela, karte i sl.,
- Informacije o svim javnim konsultacijama uključujući javno oglašavanje i raspored javnih sastanaka, zapisnike sa sastanaka, i spiskove prisutnih,
- Fotografije imovine pod utjecajem projekta.

D. Obavještenje o socio-ekonomskom anketiranju koje je korišteno za informisanje OPP-a o anketiranju

OBAVIJEST O SOCIO-EKONOMSKOM ANKETIRANJU

VLASNIKA/KORISNIKA PARCELA I OBJEKATA KOJI BI MOGLE BITI PREDMET EKSPROPRIJACIJE U SKLOPU PROJEKTA IZGRADNJE DIONICE MOSTAR SJEVER-MOSTAR JUG (KORIDOR Vc)

Obavještavamo vas da će se 01.10.2020. vršiti anketiranje vlasnika/korisnika parcela i objekata na lokalitetu planirane dionice Mostar sjever-Mostar jug, a koje bi mogle biti predmet eksproprijacije. Mapa u nastavku prikazuje navedene parcele i objekte. Parcele označene zelenom bojom biti će predmet anketiranja.

Svrha ove ankete je prikupljanje socio-ekonomskih podataka o porodicama i pojedincima koji žive ili rade na posjedima koji bi mogli biti obuhvaćeni eksproprijacijom, kako bi se uspostavio što pravedniji sistem otkupa zemljišta i kako bi JP Autoceste FBiH moglo bolje da planira svoje aktivnosti u tom pravcu.

Prikupljeni podaci iz ankete su povjerljivi i isti će se koristiti u svrhe izrade dokumenta „Okvir za otkup zemljišta i preseljenje“ za potrebe projekta.

Organizaciju anketiranja će vršiti konsultanti kompanije Enova angažovane u cilju pružanja podrške projektu.

U slučaju da ne možete prisustvovati anketiranju u navedenom terminu, molimo Vas da nam se obratite do 08.10.2020. pozivom kontakt osobi Aneli Rodić na tel. +387 61 733 466 ili e-mail: anela.rodic@enova.ba, kako bismo Vas mogli direktno kontaktirati i sprovesti telefonsko anketiranje o našem trošku.

Ukoliko niste sigurni da li je Vaša parcela unutar preliminarne linije eksproprijacije, molimo da se javite na gore navedeni broj kako bismo Vam pomogli.

Unaprijed se zahvaljujemo na saradnji.

JP Autoceste FBiH

Slika 20: Obavijest o socio-ekonomskom anketiranju postavljena na vidljiva mjesta

E. Obavještenje o socio-ekonomskom anketiranju koje će biti korišteno tokom izrade POZP-a

OBAVIJEST O SOCIO-EKONOMSKOM ANKETIRANJU

VLASNIKA/KORISNIKA PARCELA I OBJEKATA KOJI ĆE BITI PREDMET EKSPROPRIJACIJE U SKLOPU PROJEKTA IZGRADNJE DIONICE MOSTAR SJEVER-MOSTAR JUG (KORIDOR Vc)

Obavještavamo Vas da će se [navesti datum ili datume] vršiti anketiranje vlasnika/korisnika parcela i objekata na lokalitetu planirane dionice Mostar sjever-Mostar jug, a koje će biti predmet eksproprijacije.

Svrha ove ankete je prikupljanje socio-ekonomskih podataka o porodicama i pojedincima koji žive ili rade na posjedima obuhvaćenim eksproprijacijom, kako bi se uspostavio što pravedniji sistem otkupa zemljišta i kako bi JP Autoceste FBiH moglo bolje da planira svoje aktivnosti u tom pravcu.

Prikupljeni podaci iz ankete su povjerljivi i isti će se koristiti u svrhe izrade dokumenta „Plan za otkup zemljišta i preseljenje“ za potrebe projekta.

U slučaju da ne možete prisustvovati anketiranju u navedenom terminu, molimo Vas da nam se obratite do [navesti datum] pozivom kontakt osobi [navesti datum] na tel. [navesti broj telefona] ili e-mail: [navesti e-mail adresu], kako bismo Vas mogli direktno kontaktirati i sprovesti telefonsko anketiranje o našem trošku.

Ukoliko niste sigurni da li će Vaša parcela biti predmet eksproprijacije, molimo da se javite na gore navedeni broj kako bismo Vam pomogli.

Unaprijed se zahvaljujemo na saradnji.

JP Autoceste FBiH

F. Upitnici za socio-ekonomsko anketiranje

#1 – UPITNIK ZA VLASNIKE ZEMLJIŠTA (koji žive na pogođenim parcelama)

Referentni broj upitnika		
Datum anketiranja:		
Vrijeme početka anketiranja:	_____ h, _____ min	
Ime i prezime anketara:		
<i>Popunjava koordinator na terenu:</i>		
Upitnik provjerio/la:	(potpis)	
Datum verifikacije:		
Komentari koordinatora:		
Lokalityet/Mjesna zajednica:		
Adresa:		
Katastarska čestica parcele:		
Fotografije (referentni broj):		
Ime i prezime ispitanika:		
Kontakt telefon:		
Etnička pripadnost:		
1. UVOD		
1.1. Da li ste bili informisani o planiranom projektu? Od strane koga? Kada?		
1.2. Da li ste zadovoljni sa nivoom informacija koji ste do danas dobili? (ocijenite od 1 do 5, gdje je 1 najniža ocjena)		
1.3. Šta mislite koji je najefikasniji način da se informišete o detaljima ovog projekta? (npr. sastanci sa gradskim predstavnicima ili sastanci sa JPAC FBiH, putem javnih sastanaka, letaka, dnevnih novina, radija, televizije ili na neki drugi način?)		
2. OPĆI PODACI O POGOĐENOJ NEKRETNINI		
Ukupna površina parcele:	_____ m ²	
Ukoliko ne znate tačnu površinu parcele, molimo da navedete približnu površinu:	_____ m ²	
Vrsta nekretnine:	a) Stambeni objekt bez zemljišta b) Stambeni objekt sa poljoprivrednim zemljištem c) Stambeni objekt sa drugom vrstom zemljišta (navesti vrstu _____) d) Stambeni objekt sa formalnim ili neformalnim biznisom (<i>pored ovog upitnika, mora se popuniti i upitnik za biznise</i>) e) Ljetnikovac/vikendica bez zemljišta f) Ljetnikovac/vikendica sa poljoprivrednim zemljištem g) Drugo _____	
Pomoćni objekti (ograda, šupa, itd.):	_____ <i>(napišite vrstu i broj objekata)</i> _____ <i>(napišite prosječan broj godina starosti objekata)</i> Da li su pomoćni objekti bili izgrađeni sa ili bez dozvole? _____	
Da li je anketirana osoba (njegova/njena porodica) vlasnik zemljišta?	DA ili NE	
AKO JE DOMAĆINSTVO VLASNIK ZEMLJIŠTA:		
Suvlasništvo?	DA ili NE (ako DA, ko su ostali vlasnici?)	
Da li je vlasništvo formalno registrovano?	DA ili NE	
Da li je process legalizacije u toku?	DA ili NE (ako DA, u kojoj fazi je sada legalizacija?)	

AKO JE DOMAĆINSTVO KORISNIK ZEMLJIŠTA:

Formalni zakupoprincipi?	DA ili NE (ako DA, da li je zemljište PRIVATNO ili DRŽAVNO? označiti jedno ili drugo)
Koristi se na osnovu neformalnog dogovora?	DA ili NE (ako DA, s kim je postignut dogovor?)
Potpuno neformalno?	DA ili NE (ako DA, kako i kada ste došli u posjed zemljišta?)

PODACI O PRAVNIM SPOROVIMA:

Da li je bilo pravnih sporova (u prošlosti ili sadašnjosti) u vezi sa parcelom ili imovinom na parceli?	DA ili NE
Ako DA Kratki opis:	

Zapažanja ili komentari:

3. POLJOPRIVREDNE AKTIVNOSTI I UZGOJ STOKE (ako ih ima)

3.1. Na pogođenom dijelu parcele, nalazi se:

Poljoprivredno zemljište

Da li zemljište koristite za sjetvu? Da Ne (preskočite sljedeća pitanja)

Šta sijete? _____

Tipičan prinos na ovoj zemlji _____ kg

Žetva čini prosječan procenat Vaše ukupne hrane? 10% 30% 50% 75% 90% _____

Da li prodajete ono što posijete? Da Ne (preskočite sljedeća pitanja)

Žetva je Vaš primarni izvor novca? Da Ne Žetva je Vaš sekundarni izvor novca? Da Ne

Voćnjak

Šta je sve u voćnjaku: _____

Sadnice su stare: 5 godina 20 godina 50 godina _____

Da li berete plodove iz voćnjaka? Da Ne

Tipičan prinos voćnjaka: _____ kg

Žetva čini prosječan % Vaše ukupne hrane? 10% 30% 50% 75% 90% _____

Da li prodajete voće? Da Ne (preskočite sljedeća pitanja)

Žetva je Vaš primarni izvor novca? Da Ne Žetva je Vaš sekundarni izvor novca? Da Ne

Livada/pašnjak Da li koristite livadu /pašnjak i u koju svrhu? _____

Da li uzgajate životinje na farmi? (koje?) _____

Ako da, za šta koristite životinje?

(a) za moje potrebe, b) za prodaju proizvoda, c) oboje

Drugo Šta? _____

Zapažanja ili komentari:

4. OPĆI PODACI O POGOĐENIM ČLANOVIMA DOMAĆINSTAVA

Podaci o članovima domaćinstava koji žive na parceli

	Ime i prezime	Veza sa glavom domaćinstva (GD)	Godina rođenja	Spol	Stepen obrazovanja	Zaposlen / nezaposlen	Etnička pripadnost	Da li član domaćinstva može da čita i piše?	Ranjivost*
1		GD		M	Ž				
2				M	Ž				
3				M	Ž				

*Ranjivost može biti: fizička invalidnost, mentalna invalidnost, hronična bolest, starija osoba, jednočlano domaćinstvo, nezaposlen, drugo

Zapažanja ili komentari:

5. SOCIO-EKONOMSKI PODACI O POGOĐENIM DOMAĆINSTVIMA

5.1. Ukupan prihod domaćinstva

U koju od sljedećih kategorija spada Vaš prosječan ukupan mjesečni prihod Vašeg domaćinstva:	
Manje od 400 KM	
Između 401 i 800 KM	
Između 801 i 1500 KM	
Između 1501 i 2000 KM	
Više od 2000 KM	

Ukoliko domaćinstvo ima više hranitelja, molimo podatke prikazite zbimo

Od navedenog koji su Vaši glavni izvori prihoda:			
Plate		Penzije	
Poljopr.proizvodnja		Vlada ili druga pomoć	
Mali biznis		Drugo (navedite):	
Doznake		Drugo (navedite):	

(1: najvažnije, 2 sljedeće po važnosti, itd... – 0: zanemarljivo malo ili nije primjenjivo)

5.2. Koliko ste zadovoljni sa Vašom finansijskom situacijom (molim ocijenite od 1 do 5, pri čemu je 1 najniže): _____

Zapažanja ili komentari:

6. UTJECAJI PROJEKTA I ŽELJENA NAKNADA

6.1. Šta pretpostavljate da bi mogli biti Vaši glavni problemi uzrokovani projektom?

	Gubitak izvora održavanja	Premještanje poljoprivredne djelatnosti	Drugo (navedite):	Drugo (navedite):
<i>Muški član domaćinstva</i>				
<i>Ženski član domaćinstva</i>				

(1: najvažnije, 2 sljedeće po važnosti, itd. – 0: zanemarljivo malo ili nije primjenjivo)

6.2. Kako mislite da je moguće riješiti navedene probleme?

6.3. Šta smatrate da bi bila najadekvatnija naknada za Vas?

	Novčana naknada	Zamjensko poljoprivredno zemljište	Drugo (navedite):	Drugo (navedite):
<i>Muški član domaćinstva</i>				
<i>Ženski član domaćinstva</i>				

Zapažanja ili komentari:

Komentari i zapažanja anketara (poteškoće na koje se naišlo, dodatna opažanja, itd.)

Vrijeme završetka anketiranja: _____ h, _____ min

#2 - UPITNIK ZA VLASNIKE ZEMLJIŠTA (koji ne žive na pogođenim parcelama)

Referentni broj upitnika	
Datum anketiranja:	_____
Vrijeme početka anketiranja:	_____ h, _____ min
Ime i prezime anketara:	_____
<i>Popunjava koordinator na terenu:</i>	
Upitnik provjerio/la:	(potpis) _____
Datum verifikacije:	_____
Komentari koordinatora:	_____
Lokalitet /Mjesna zajednica:	_____
Adresa:	_____
Katastarska čestica parcele:	_____
Fotografije (referentni broj):	_____
Ime i prezime ispitanika:	_____
Kontakt telefon:	_____
Etnička pripadnost:	_____
1. UVOD	
1.1. Da li ste bili informisani o planiranom projektu? Od strane koga? Kada?	

1.2. Da li ste zadovoljni sa nivoom informacija koji ste do danas dobili? (ocijenite od 1 do 5, gdje je 1 najniža ocjena)	

1.3 Šta mislite koji je najefikasniji način da se informišete o detaljima ovog projekta? (npr. sastanci sa gradskim predstavnicima ili JPAC FBiH, putem javnih sastanaka, letaka, dnevnih novina, radija, televizije ili na neki drugi način?)	

2. OPĆI PODACI O POGOĐENOJ PARCELI	
Ukupna površina parcele:	_____ m ²
Ukoliko ne znate tačnu površinu parcele, molimo da navedete približnu površinu:	_____ m ²
Vrsta zemljišta:	a) Poljoprivredno zemljište koje se koristi za usjeve ili uzgoj životinja b) Neiskorišteno poljoprivredno zemljište c) Građevinsko zemljište d) Šuma e) Livada/pašnjak f) Ostalo _____
Da li postoje neki objekti na zemljištu?	_____ (napišite vrstu i broj objekata) _____ (napišite prosječne godine starosti objekata)
	Da li su objekti bili izgrađeni sa dozvolama ili ne? _____
Da li je ispitanik (ili njegova/njena porodica) vlasnik zemljišta?	DA ili NE
<u>AKO JE ISPITANIK VLASNIK ZEMLJIŠTA:</u>	
Suvlasništvo?	DA ili NE (ako DA, ko su ostali vlasnici?) _____
Da li je vlasništvo formalno registrovano?	DA ili NE
Da li je u toku proces legalizacije?	DA ili NE

	(ako DA, u kojoj fazi je legalizacija sada?) _____
--	---

AKO JE ISPITANIK KORISNIK ZEMLJIŠTA:

Formalni zakupoprincipi?	DA ili NE (ako DA, da li je zemljište PRIVATNO ili DRŽAVNO? označiti jedno ili drugo)
Koristi se na osnovu neformalnog dogovora?	DA ili NE (ako DA, s kim je dogovor postignut?) _____
Potpuno neformalno?	DA ili NE (ako DA, kako i kada ste došli u posjed zemljišta?) _____

PODACI O PRAVNIM SPOROVIMA:

Da li je bilo pravnih sporova (u prošlosti ili sadašnjosti) u vezi sa parcelom ili imovinom na parceli?	DA ili NE
Ako DA	
Kratki opis:	

Zapažanja ili komentari:

3. POLJOPRIVREDNE AKTIVNOSTI I UZGOJ STOKE (ako ih ima)

3.1. Na pogođenom dijelu parcele, nalazi se:

Poljoprivredno zemljište

Da li zemljište koristite za sjetvu Da Ne (preskočite sljedeća pitanja)

Šta sijete? _____

Tipičan prinos na ovoj zemlji _____ kg

Žetva čini prosječan procenat Vaše ukupne hrane? 10% 30% 50% 75% 90% _____

Da li prodajete ono što posijete? Da Ne (preskočite sljedeća pitanja)

Žetva je Vaš primarni izvor novca? Da Ne Žetva je Vaš sekundarni izvor novca? Da Ne

Voćnjak

Šta je sve u voćnjaku: _____

Sadnice su stare: 5 godina 20 godina 50 godina _____

Da li berete plodove iz voćnjaka? Da Ne

Tipičan prinos voćnjaka: _____ kg

Žetva čini prosječan procenat Vaše hrane? 10% 30% 50% 75% 90% _____

Da li prodajete voće? Da Ne (preskočite sljedeća pitanja)

Žetva je Vaš primarni izvor novca? Da Ne Žetva je Vaš sekundarni izvor novca? Da Ne

Livada/pašnjak Da li koristite livadu/pašnjak i u koju svrhu? _____

Da li uzgajate životinje na farmi? (koje?) _____

Ako da, za šta koristite životinje?

(a) za moje potrebe, b) za prodaju proizvoda, c) oboje

Drugo Šta? _____

Zapažanja ili komentari:

4. OPĆI PODACI O ISPITANIKOVIM ČLANOVIMA DOMAĆINSTVA

Podaci o ispitaničkim članovima domaćinstva

	Ime i prezime	Veza sa glavom domaćinstva (GD)	Godina rođenja	Spol		Stepen obrazovanja	Zaposlen / nezaposlen	Etnička pripadnost	Da li član domaćinstva može da čita i piše?	Ranjivost*
				M	Ž					
1		GD		M	Ž					
2				M	Ž					
3				M	Ž					

*Ranjivost može biti: fizička invalidnost, mentalna invalidnost, hronična bolest, starija osoba, jednočlano domaćinstvo, nezaposlen, drugo

Zapažanja ili komentari:

5. DRUŠTVENO-EKONOMSKI PODACI O POGOĐENOM DOMAĆINSTVU

5.1. Ukupan prihod domaćinstva

U koju od sljedećih kategorija spada Vaš prosječan ukupan mjesečni prihod Vašeg domaćinstva:	
Manje od 400 KM	
Između 401 i 800 KM	
Između 801 i 1500 KM	
Između 1501 i 2000 KM	
Više od 2000 KM	

Ukoliko domaćinstvo ima više hranitelja molimo podatke prikazati zbimo

Od navedenog koji su Vaši glavni izvori prihoda:	
Plate	Penzije
Poljoprivredna proiz.	Vlada ili druga pomoć
Mali biznis	Drugo (navedite):
Doznake	Drugo (navedite):

(1: najvažnije, 2 sljedeće po važnosti, itd... – 0: zanemarljivo malo ili nije primjenjivo)

5.2. Koliko ste zadovoljni sa Vašom finansijskom situacijom (molimo ocijenite od 1 do 5, gdje je 1 najniže): _____

Zapažanja ili komentari:

6. UTJECAJI PROJEKTA I ŽELJENA NAKNADA

6.1. Šta pretpostavljate da bi mogli biti Vaši glavni problemi uzrokovani projektom?

	Gubitak izvora održavanja	Premještanje poljoprivredne djelatnosti	Drugo (navesti):	Drugo (navesti):
Muški član domaćinstva				
Ženski član domaćinstva				

(1: najvažnije, 2 sljedeće po važnosti, itd. – 0: zanemarljivo malo ili nije primjenjivo)

6.2. Kako mislite da je moguće riješiti navedene probleme?

6.3. Šta smatrate da bi bila najbolja naknada za Vas?

	Novčana naknada	Zamjensko poljoprivredno zemljište	Drugo (navesti):	Drugo (navesti):
Muški član domaćinstva				
Ženski član domaćinstva				

Komentari i zapažanja anketara (poteškoće na koje se naišlo, dodatna opažanja, itd.)

Vrijeme završetka anketiranja: _____ h, _____ min

#3 - UPITNIK ZA BIZNISE (FORMALNE ILI NEFORMALNE)

Referentni broj upitnika	
--------------------------	--

Datum anketiranja:	
Vrijeme početka anketiranja:	_____ h, _____ min
Ime i prezime anketara:	

Popunjava koordinator na terenu:

Upitnik provjerio:	(potpis)
Datum verifikacije:	
Komentari koordinatora:	

Lokalitet /Mjesna zajednica:	
Adresa:	
Katastarska čestica parcele:	
Fotografije (referentni broj):	
Ime i prezime ispitanika:	
Kontakt telefon:	
Pozicija ispitanika u biznisu (vlasnik, radnik itd)	

1. UVOD

1.2. Da li ste bili informisani o planiranom projektu i eventualnoj eksproprijaciji? Od strane koga? Kada?

1.2. Da li ste zadovoljni sa nivoom informacija koje ste do danas dobili? (ocijenite od 1 do 5, gdje je 1 najniža ocjena)

1.3. Šta mislite koji je najefikasniji način da se informišete o detaljima ovog projekta? (npr. sastanci sa gradskim predstavnicima ili JPAC FBiH, putem javnih sastanaka, letaka, dnevnih novina, radija, televizije ili na neki drugi način?)

2. OPĆI PODACI O POGOĐENIM BIZNISIMA

Ukupna površina parcele:	_____ m ²	
U slučaju da ne znate tačnu ukupnu površinu parcele, molimo navedite prosječnu površinu parcele	_____ m ²	
Da li je cijela parcela pogođena:	DA ili NE	Ako NE, navedite površinu pogođene parcele: _____ m ²
Vrsta poslovne aktivnosti:		
Godina osnivanja:		
Vlasnik (suvlasnik):		
Spol vlasnika:	M / Ž	
Da li je biznis formalno registrovan:	DA ili NE	
Pravni oblik biznisa (ako je formalno registrovano):		
Pravni status poslovnog objekta:	FORMALNO SA DOZVOLOM ili NEFORMALNO BEZ DOZVOLE	
Broj uposlenika		
Godišnji promet:	_____	
Godišnji bruto prihod:	_____	
Godišnja dobit: (razlika između prihoda i rashoda)	_____	

Zapažanja ili komentari:

3. OPĆI PODACI O UPOSLENICIMA

Ime i prezime uposlenika	Stepen obrazovanja i zanimanje	Godine	Spol		Plata	Broj godina rada u firmi	Broj izdržavanih osoba	Koliko daleko uposlenik putuje do posla? (km)	Srodstvo između vlasnika biznisa i uposlenika
1.			M	Ž					
2.			M	Ž					
3.			M	Ž					

Zabilješke i komentari:

4. UTJECAJI PROJEKTA I ŽELJENA NAKNADA

4.1. Šta pretpostavljate da bi mogli biti Vaši glavni problemi uzrokovani projektom?

Gubitak izvora izdržavanja	Premještanje poljoprivredne djelatnosti	Drugo (navesti):	Drugo (navesti):

(1: najvažnije, 2 sljedeće po važnosti, itd. –0: zanemarljivo malo ili nije primjenjivo)

4.2. Kako mislite da je moguće riješiti navedene probleme?

4.3. Šta smatrate da bi bila najbolja naknada za Vas?

Novčana naknada	Zamjenske poslovne prostorije	Drugo (navesti):	Drugo (navesti):

4.4. Koji su Vaši planovi poslije eksproprijacije?

Zapažanja ili komentari:

Komentari i zapažanja anketara (poteškoće na koje se naišlo, dodatna opažanja, itd.)

Vrijeme završetka anketiranja:

____ h, ____ min

G. Sažetak baze podataka cenzusa

Napomena: puni podaci se nalaze u odvojenim tabelama u Excel-u, sadrže povjerljive informacije i prema tome nisu objavljeni

R. br.	Katastarska općina	Broj parcele	Državno/Privatno	Vrsta učinka	Ukupna površina parcele (m ²)	Ukupna površina pogođene parcele (m ²)	% pogođenosti	Objekat (komercijalni ili stambeni)	Vrsta parcele	Ostala imovina na stečenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na stečenom zemljištu (pomoćni objekti)	Ekonomsko / fizičko raseljenje	Komentar
1	Kutilivac I	1681	Privatno	Dio parcele	340	77.8	22.88%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	
2	Kutilivac I	1670	Privatno	Dio parcele	500	1.16	0.23%	Ostaci stare kuće	Kuća, zgrada i dvorište	Šuma	Ostaci manjeg objekta	Ne	
3	Kutilivac I	1680	Privatno	Dio parcele	360	108.54	30.15%	Ne	Livada	Drveće i šiblje	Ne	Ne	
4	Kutilivac I	1674	Privatno	Dio parcele	1510	36.84	2.44%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	
5	Kutilivac I	1671	Privatno	Dio parcele	360	121.04	33.62%	Ne	Njiva	Šuma i šiblje	Ne	Ne	
6	Kutilivac I	1672	Privatno	Dio parcele	730	92.55	12.68%	Ne	Voćnjak	Šuma i šiblje	Napušteni devas tirani vanjski wc	Ne	
7	Kutilivac I	1679	Privatno	Dio parcele	5145	52.38	1.02%	Ne	Njiva	Drveće i šiblje	Ne	Ne	
8	Kutilivac I	1673	Privatno	Dio parcele	2290	501.59	21.90%	Ne	Njiva	Šiblje	Ne	Ne	
9	Kutilivac I	1636	Privatno	Dio parcele	510	44.49	8.72%	Ne	Voćnjak	Drveće i šiblje	Ne	Ne	
10	Kutilivac I	1635	Privatno	Dio parcele	1611	118.67	7.37%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	
11	Kutilivac I	1637	Privatno	Dio parcele	7862	515.23	6.55%	Ne	Njiva	Šiblje	Ne	Ne	
12	Kutilivac I	1688	Privatno	Dio parcele	1321	44.69	3.38%	Ne	Šuma	Drveće i šiblje	Ne	Ne	
13	Kutilivac I	1599/2	Privatno	Dio parcele	6306	269.99	4.28%	Ne	Njiva	Voćnjak (trešnje, smokve, masline)	Ne	Ekonomsko raseljenje	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
14	Kutilivac I	1594	Privatno	Dio parcele	1194	286.02	23.95%	Ne	Pašnjak	Šiblje	Ne	Ne	
15	Kutilivac I	1596/4	Privatno	Dio parcele	1188	285.76	24.05%	Ne	Pristupni put	Ne	Pristupni put	Ne	
16	Kutilivac I	1596/3	Privatno	Dio parcele	7415	2739.55	36.95%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
17	Kutilivac I	1602	Privatno	Dio parcele	3393	1830.51	53.95%	Ne	Njiva	Smilje i šuma	Ne	Ne	
18	Kutilivac I	1609	Privatno	Dio parcele	4593	965.53	21.02%	Ne	Livada	Smilje i šuma	Ne	Ne	
19	Kutilivac I	1596/5	Privatno	Dio parcele	560	17.63	3.15%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	
20	Kutilivac I	1601	Privatno	Dio parcele	2643	281.2	10.64%	Ne	Livada	Livada sa 5 stabala trešnje i 4 stabla smokve	Ne	Ne	
21	Kutilivac I	1600	Privatno	Dio parcele	1144	107.42	9.39%	Ne	Njiva	Livada	Ne	Ne	
22	Kutilivac I	1598	Privatno	Dio parcele	310	60.11	19.39%	Ne	Krš	Livada sa nekoliko stabala	Ne	Ne	
23	Kutilivac I	1599/1	Privatno	Dio parcele	3629	208.79	5.75%	Ne	Livada	Livada	Ne	Ne	
24	Kutilivac I	1554	Privatno	Dio parcele	1171	199.91	17.07%	Ne	Livada	Drveće i šiblje	Ne	Ne	
25	Kutilivac I	1608	Privatno	Dio parcele	778	520.44	66.89%	Ne	Šuma	Livada sa 25 stabala (hrast, jasen, grab)	Ne	Ne	
26	Kutilivac I	1607	Privatno	Dio parcele	2563	829.08	32.35%	Ne	Njiva	Livada	Ne	Ne	
27	Kutilivac I	1604	Privatno	Dio parcele	2843	117.17	4.12%	Ne	Livada	Livada i drveće	Ne	Ne	
28	Kutilivac I	1553	Privatno	Dio parcele	880	43.99	5.00%	Ne	Livada	Livada, drveće i šiblje	Ne	Ne	
29	Kutilivac I	1603	Privatno	Dio parcele	668	69.16	10.35%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	
30	Kutilivac I	1582	Privatno	Dio parcele	3843	784.07	20.40%	Ne	Šuma	Livada i drveće	Ne	Ne	
31	Kutilivac I	1558	Privatno	Dio parcele	5104	30.31	0.59%	Ne	Livada	Livada i drveće	Utabani put	Ne	
32	Kutilivac I	1565	Privatno	Dio parcele	5147	711.95	13.83%	Ne	Livada	Livada i drveće	Utabani put	Ne	
33	Kutilivac I	1566	Privatno	Dio parcele	3016	293.38	9.73%	Ne	Livada	Livada i drveće	Utabani put	Ne	
34	Kutilivac I	1547	Privatno	Dio parcele	1061	1.94	0.18%	Ne	Njiva	Livada sa grmoličim biljkama	Ne	Ne	
35	Kutilivac I	1493	Privatno	Dio parcele	2762	1436.27	52.00%	Ne	Šuma	Šuma obrasla šibljem	Ne	Ne	
36	Kutilivac I	1626	Privatno	Dio parcele	4535	215.1	4.74%	Ne	Livada	Livada	Ne	Ne	
37	Kutilivac I	1627	Privatno	Dio parcele	2106	1875.24	89.04%	Ne	Njiva	Njiva, livada i drveće	Ne	Ne	Parcela je potpuno iskorištena kao njiva
38	Kutilivac I	1628	Privatno	Dio parcele	790	651.61	82.48%	Ne	Šuma	Drveće i šiblje	Ne	Ne	
39	Kutilivac I	1630	Privatno	Dio parcele	1702	3.46	0.20%	Ne	Šuma i njiva	Livada sa 5 stabala trešnje	Ne	Ne	
40	Kutilivac I	1631	Privatno	Dio parcele	352	9.25	2.63%	Ne	Šuma i njiva	Livada sa 3 stabla trešnje,	Ne	Ne	

R. br.	Katstarska općina	Broj parcele	Državno/Privatno	Vrsta učinka	Ukupna površina parcele (m2)	Ukupna površina pogođene parcele (m2)	% pogođenosti	Objekat (komercijalni ili stambeni)	Vrsta parcele	Ostala i imovina na stečenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na stečenom zemljištu (pomoćni objekti)	Ekonomsko / fizičko raseljenje	Komentar
										2 stabla smokve i 10 stabala (grab, jasen, javor)			
41	Kutilivac I	1613	Privatno	Dio parcele	529	422.08	79.79%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	
42	Kutilivac I	1614	Privatno	Dio parcele	4358	1890.51	43.38%	Ne	Njiva	Šiblje	Ne	Ne	
43	Kutilivac I	1615	Privatno	Dio parcele	1616	1044.23	64.62%	Ne	Šuma	Livada, drveće i šiblje	Ne	Ne	
44	Kutilivac I	1510	Privatno	Dio parcele	10538	4877.02	46.28%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
45	Kutilivac I	1515	Privatno	Dio parcele	1991	436.82	21.94%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
46	Kutilivac I	1516/2	Privatno	Dio parcele	3004	2589.51	86.20%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
47	Kutilivac I	1548/1	Privatno	Dio parcele	423	73.82	17.45%	Ne	Voćnjak	Šiblje	Ne	Ne	
48	Kutilivac I	1512	Privatno	Dio parcele	6815	109.84	1.61%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
49	Kutilivac I	1551	Privatno	Dio parcele	1436	105.99	7.38%	Ne	Njiva	Njiva	Ne	Ne	Parcela je potpuno iskorištena kao njiva
50	Kutilivac I	1552	Privatno	Dio parcele	930	70.26	7.55%	Ne	Šuma	Neplodno zemljište	Ne	Ne	
51	Kutilivac I	1494	Privatno	Dio parcele	3453	4.13	0.12%	Ne	Njiva	Šiblje	Ne	Ne	
52	Kutilivac I	1475	Privatno	Dio parcele	2437	1466.79	60.19%	Ne	Pašnjak	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
53	Kutilivac I	1474	Privatno	Dio parcele	1976	272.8	13.81%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Lokalni put	Ne	
54	Kutilivac I	1473	Privatno	Dio parcele	281	126.32	44.95%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
55	Kutilivac I	1472/3	Privatno	Dio parcele	506	3.9	0.77%	Ne	Pašnjak	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
56	Kutilivac I	1472/1	Privatno	Dio parcele	400	156.05	39.01%	Stambeni objekat	Pašnjak	Ne	Ograda	Fizičko raseljenje	
57	Kutilivac I	1472/4	Privatno	Dio parcele	252	168.34	66.80%	Stambeni objekat	Pašnjak	Šiblje	Ne	Fizičko raseljenje	
58	Kutilivac I	1472/5	Privatno	Dio parcele	252	7.61	3.02%	Nedovršeni stambeni objekat	Pašnjak	Šiblje	Ne	Ne	
59	Kutilivac I	1480	Privatno	Cijela parcela	598	598	100.00%	Stambeni objekat	Pašnjak	Ne	Ne	Fizičko raseljenje	
60	Kutilivac I	1479/5	Privatno	Dio parcele	499	495.06	99.21%	Stambeni objekat	Šuma	Voćnjak (Trešnje, višnje, drijenak, šljive, grožđe) i usjevi	Ograda	Fizičko raseljenje	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
61	Kutilivac I	1479/4	Privatno	Dio parcele	499	56.76	11.37%	Ne	Šuma	Usjevi	Plastenik	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
62	Kutilivac I	1476/11	Privatno	Dio parcele	428	221.8	51.82%	Ne	Šuma	Livada	Potporni zid, šupa za drva, septička jama, box za pse	Ne	
63	Kutilivac I	1476/9	Privatno	Dio parcele	135	4.69	3.47%	Ne	Pristupni put	Šiblje	Pristupni put	Ne	
64	Kutilivac I	1502	Privatno	Dio parcele	2522	1467.95	58.21%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
65	Kutilivac I	1492	Privatno	Dio parcele	2342	1021.46	43.61%	Ne	Njiva	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
66	Kutilivac I	1491/3	Privatno	Dio parcele	2226	2054.77	92.31%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Javni put	Ne	
67	Kutilivac I	2134	Državno	Dio parcele	5951	341.8	5.74%	Ne	Pristupni put	No	Pristupni put	Ne	
68	Kutilivac I	1481/1	Privatno	Dio parcele	345	236.34	68.50%	Ne	Pašnjak	Šiblje i drveće	Pristupni put	Ne	
69	Kutilivac I	1481/2	Privatno	Dio parcele	374	365.28	97.67%	Ne	Pašnjak	Ne	Javni put	Ne	
70	Kutilivac I	1481/3	Privatno	Cijela parcela	325	325	100.00%	Ne	Pašnjak	Voćnjak i usjevi	Plastenik	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
71	Kutilivac I	1481/4	Privatno	Cijela parcela	59	59	100.00%	Ne	Pašnjak	Ne	Pristupni put	Ne	
72	Kutilivac I	1482/1	Privatno	Dio parcele	1018	886.94	87.13%	Ne	Šuma	Neplodno zemljište	Ograda od bodljikave žice i cigle	Ne	Građevinsko zemljište
73	Kutilivac I	1619	Privatno	Dio parcele	2940	8.05	0.27%	Ne	Njiva	Šiblje i drveće	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
74	Kutilivac I	2131/1	Državno	Dio parcele	10506	663.1	6.31%	Ne	Pristupni put	No	Pristupni put	Ne	
75	Kutilivac I	1618/2	Privatno	Dio parcele	702	456.2	64.99%	Ne	Pašnjak i šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
76	Kutilivac I	1618/1	Privatno	Cijela parcela	845	845	100.00%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
77	Kutilivac I	1617	Privatno	Dio parcele	2184	1385.07	63.42%	Ne	Pašnjak	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
78	Kutilivac I	1616/1	Privatno	Dio parcele	991	328.06	33.10%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
79	Kutilivac I	1616/2	Privatno	Dio parcele	245	20.11	8.21%	Ne	Pristupni put	Ne	Pristupni put	Ne	
80	Kutilivac I	1951	Privatno	Cijela parcela	270	270	100.00%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	

R. br.	Katastarska općina	Broj parcele	Državno/Privatno	Vrsta učinka	Ukupna površina parcele (m ²)	Ukupna površina pogođene parcele (m ²)	% pogođenosti	Objekat (komercijalni ili stambeni)	Vrsta parcele	Ostala i imovina na stečenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na stečenom zemljištu (pomoćni objekti)	Ekonomsko / fizičko rasej enje	Komentar
81	Kutilivac I	1952	Privatno	Dio parcele	5814	3615.48	62.19%	Ne	Njiva	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
82	Kutilivac I	1954	Privatno	Dio parcele	1267	964.4	76.12%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
83	Kutilivac I	1516/1	Privatno	Dio parcele	2910	673.32	23.14%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
84	Kutilivac I	2002	Privatno	Dio parcele	12721	3865.32	30.39%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
85	Kutilivac I	2003	Državno	Dio parcele	10342	2833.14	27.39%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
86	Kutilivac I	2004	Privatno	Dio parcele	11050	3692.75	33.42%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
87	Kutilivac I	2005	Privatno	Dio parcele	2529	188.88	7.47%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
88	Kutilivac I	2006	Privatno	Dio parcele	6864	67.99	0.99%	Ne	Pašnjak	Šiblje i drveće	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
89	Kutilivac I	2007	Privatno	Dio parcele	1375	1.7	0.12%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
90	Kutilivac I	1509	Privatno	Dio parcele	2132	702.63	32.96%	Ne	Njiva	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
91	Kutilivac I	1503	Privatno	Dio parcele	3377	1647.11	48.77%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
92	Kutilivac I	1507	Privatno	Dio parcele	480	5.18	1.08%	Ne	Njiva	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
93	Kutilivac I	1508	Privatno	Dio parcele	4008	1655.25	41.30%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
94	Kutilivac I	1949	Privatno	Cijela parcela	521	521	100.00%	Ne	Pašnjaki Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
95	Kutilivac I	1950	Privatno	Cijela parcela	3586	3586	100.00%	Ne	Njiva	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
96	Kutilivac I	2135	Državno	Dio parcele	7941	311.92	3.93%	Ne	Pristupni put	Ne	Pristupni put	Ne	Otežan pristup parceli
97	Kutilivac I	1959	Privatno	Dio parcele	5062	4912.32	97.04%	Ne	Njiva	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
98	Kutilivac I	1963	Privatno	Dio parcele	2454	1202.01	48.98%	Ne	Livada	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
99	Kutilivac I	1962	Privatno	Dio parcele	931	901.13	96.79%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
100	Kutilivac I	1966	Privatno	Dio parcele	1933	1328.71	68.74%	Ne	Pašnjak	Šiblje i drveće	Utabani put	Ne	
101	Kutilivac I	1960	Privatno	Cijela parcela	431	431	100.00%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
102	Kutilivac I	1961	Privatno	Cijela parcela	4356	4356	100.00%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
103	Kutilivac I	1964	Privatno	Dio parcele	14871	10110.51	67.99%	Ne	Šuma	Šiblje	Makadamski put	Ne	
104	Kutilivac I	2124	Državno	Dio parcele	9211	536.23	5.82%	Ne	Potok	Suhi potok Sušica obrastao šibljem	Ne	Ne	
105	Kutilivac I	1975	Privatno	Dio parcele	10679	4030.52	37.74%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
106	Kutilivac I	1974	Privatno	Dio parcele	520	172.02	33.08%	Ne	Njiva	Šiblje	Ne	Ne	
107	Kutilivac I	1972	Privatno	Dio parcele	140	29.05	20.75%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
108	Kutilivac I	1971	Privatno	Dio parcele	1372	661.6	48.22%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
109	Kutilivac I	1958	Privatno	Dio parcele	1712	206.98	12.09%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
110	Kutilivac I	1956	Privatno	Dio parcele	13609	3265.95	24.00%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
111	Kutilivac I	1948	Privatno	Dio parcele	1587	636.37	40.10%	Ne	Njiva	Šiblje	Ne	Ne	
112	Kutilivac I	1946	Privatno	Dio parcele	1432	538.19	37.58%	Ne	Njiva	Šiblje	Ne	Ne	
113	Kutilivac I	1947	Privatno	Dio parcele	1342	552.81	41.19%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
114	Kutilivac I	1945	Privatno	Dio parcele	2524	1062.54	42.10%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
115	Kutilivac I	1517	Privatno	Dio parcele	8451	16.43	0.19%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
116	Kutilivac I	1478/4	Privatno	Dio parcele	586	14.54	2.48%	Ne	Pristupni put	Ne	Pristupni put	Ne	
117	Kutilivac I	2001	Državno	Dio parcele	1536	254.36	16.56%	Ne	Potok	Suhi potok Sušak obrastao šibljem	Ne	Ne	
118	Kutilivac I	2000	Privatno	Dio parcele	12507	2950.69	23.59%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
119	Kutilivac I	1999	Privatno	Dio parcele	1661	971.26	58.47%	Ne	Pašnjak	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
120	Kutilivac I	1998	Privatno	Dio parcele	1345	139.54	10.37%	Ne	Pašnjak	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
121	Kutilivac I	1997	Državno	Dio parcele	94307	10999.35	11.66%	Ne	Ostalo neplodno zemljište	Šuma, drveće, obraslo šiblje	Ne	Ne	
122	Kutilivac I	99/1	Državno	Dio parcele	10328108	9286.46	0.09%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	
123	Vrapcici	2951	Privatno	Dio parcele	355	136.94	38.57%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
124	Vrapcici	2952	Privatno	Dio parcele	373	154.6	41.45%	Ne	Pašnjak	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
125	Vrapcici	2953	Privatno	Dio parcele	338	59.41	17.58%	Ne	Pašnjak	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
126	Vrapcici	2954	Privatno	Dio parcele	303	29.7	9.80%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
127	Vrapcici	2955	Privatno	Cijela parcela	278	278	100.00%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
128	Vrapcici	2956	Privatno	Dio parcele	270	261.07	96.69%	Ne	Pašnjak	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
129	Vrapcici	2957	Privatno	Cijela parcela	195	195	100.00%	Ne	Pašnjak	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
130	Vrapcici	2958	Privatno	Cijela parcela	515	515	100.00%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli

R. br.	Katastarska općina	Broj parcele	Državno/Privatno	Vrsta učinka	Ukupna površina parcele (m ²)	Ukupna površina pogođene parcele (m ²)	% pogođenosti	Objekat (komercijalni ili stambeni)	Vrsta parcele	Ostala i imovina na stečenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na stečenom zemljištu (pomoćni objekti)	Ekonomsko / fizičko rasej enje	Komentar
131	Vrapcici	2959	Privatno	Dio parcele	340	155.15	45.63%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
132	Vrapcici	2960	Privatno	Dio parcele	260	229.81	88.39%	Ne	Pašnjak	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
133	Vrapcici	2961	Privatno	Dio parcele	513	502.29	97.91%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
134	Vrapcici	2963/1	Privatno	Dio parcele	215	18.07	8.40%	Ne	Pašnjak	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
135	Vrapcici	2963/2	Privatno	Dio parcele	215	28.94	13.46%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	Otežan pristup parceli
136	Vrapcici	2517	Privatno	Dio parcele	629	255.73	40.66%	Ne	Njiva	Voćnjak (trešnje)	Ne	Ekonomsko rasej enje	
137	Vrapcici	2518	Privatno	Dio parcele	361	229.64	63.61%	Ne	Livada	Livada	Ne	Ne	
138	Vrapcici	2519	Privatno	Dio parcele	437	265.46	60.75%	Ne	Voćnjak	Voćnjak (trešnje)	Ne	Ekonomsko rasej enje	
139	Vrapcici	2520	Privatno	Dio parcele	2288	1530.96	66.91%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	
140	Vrapcici	2523	Privatno	Dio parcele	539	44.97	8.34%	Ne	Ostalo neplodno zemljište	Šuma	Ne	Ne	
141	Vrapcici	2525/1	Privatno	Dio parcele	678	292.67	43.17%	Ne	Livada	Livada sa oko 10 stabala	Ne	Ne	
142	Vrapcici	2525/2	Privatno	Dio parcele	1007	524.03	52.04%	Ne	Livada	Livada sa oko 15 stabala	Ne	Ne	
143	Vrapcici	2522	Privatno	Dio parcele	1446	616.37	42.63%	Ne	Livada	Livada	Ne	Ne	
144	Vrapcici	2532	Privatno	Dio parcele	1141	725.09	63.55%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	
145	Vrapcici	2530	Privatno	Dio parcele	5320	2846.89	53.51%	Ne	Pašnjak	Livada i drveće	Ne	Ne	
146	Vrapcici	2531	Privatno	Dio parcele	653	581.5	89.05%	Ne	Šuma	Livada i drveće	Ne	Ne	
147	Vrapcici	2533	Privatno	Dio parcele	2889	168	5.82%	Ne	Voćnjak	Livada sa nekoliko stabala i grmoličkih biljki	Ne	Ne	
148	Vrapcici	2529	Državno	Dio parcele	18257	1058.1	5.80%	Ne	Potok	Ucvljeni potok	Ne	Ne	Potok koji je ucvljen i napravljena česma čiju vodu koriste u naselju
149	Vrapcici	2873	Privatno	Dio parcele	2620	57.31	2.19%	Ne	Pašnjak	Šiblje	Ne	Ne	Šumsko područje iznad sipara
150	Vrapcici	2879	Privatno	Dio parcele	1380	1359.29	98.50%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
151	Vrapcici	2880	Privatno	Dio parcele	675	392.98	58.22%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
152	Vrapcici	2881	Privatno	Dio parcele	790	476.13	60.27%	Ne	Pašnjak	Šiblje	Ne	Ne	
153	Vrapcici	2875	Privatno	Dio parcele	2060	233.36	11.33%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
154	Vrapcici	2876	Privatno	Dio parcele	3220	2329.6	72.35%	Ne	Pašnjak	Šiblje	Ne	Ne	
155	Vrapcici	2882	Privatno	Dio parcele	880	507.94	57.72%	Ne	Pašnjak	Šiblje	Ne	Ne	
156	Vrapcici	2883	Privatno	Dio parcele	340	212.95	62.63%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
157	Vrapcici	2877	Privatno	Dio parcele	4220	1870.45	44.32%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
158	Vrapcici	1282	Privatno	Dio parcele	3120	731.25	23.44%	Ne	Šuma	Drveće, smokva, nar, grmoličke biljke	Ne	Ne	
159	Vrapcici	1302	Privatno	Dio parcele	10549	118.82	1.13%	Ne	Šuma i krš	Drveće, smokva, nar, njiva (krompir, luk, kukuruz)	Ne	Ekonomsko rasej enje	Koristi kao poljoprivredno zemljište
160	Vrapcici	1301	Privatno	Dio parcele	9970	626.11	6.28%	Ne	Šuma	Drveće, nar, grmoličke biljke, voće i povrće (Krompir, luk, kukuruz i stabla trešnje, višnje i jabuke)	Ne	Ne	Parcela se u dijelu koristi kao poljoprivredno zemljište i za uzgoj životinja
161	Vrapcici	1309	Privatno	Dio parcele	2434	1.18	0.05%	Ne	Šuma	Drveće, nar, grmoličke biljke	Ne	Ne	
162	Vrapcici	1469	Privatno	Dio parcele	620	616.74	99.47%	Ne	Šuma	Šuma i šiblje	Ne	Ne	
163	Vrapcici	1470	Privatno	Dio parcele	2340	971.96	41.54%	Ne	Šuma	Šuma i šiblje	Ne	Ne	
164	Vrapcici	1471	Privatno	Dio parcele	278	258.4	92.95%	Ne	Njiva	Šuma i šiblje	Ne	Ne	
165	Vrapcici	1472	Privatno	Dio parcele	793	557.71	70.33%	Ne	Voćnjak	Šuma i šiblje	Ne	Ne	
166	Vrapcici	1474	Privatno	Dio parcele	714	272.8	38.21%	Ne	Voćnjak	Šuma i šiblje	Ne	Ne	
167	Vrapcici	822	Privatno	Dio parcele	34987	8107.19	23.17%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
168	Vrapcici	824	Privatno	Dio parcele	22265	4057.47	18.22%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
169	Vrapcici	849/1	Državno	Dio parcele	5955583	87436.12	1.47%	Ne	Šuma	Šuma, šiblje, drveće i trava	Ne	Ne	Zemljište je dijelom u koncesiji privatne farme koza koja ga koristi za ispašu, a postoji i staza za prolazak koza

R. br.	Katastarska općina	Broj parcele	Državno/Privatno	Vrsta učinka	Ukupna površina parcele (m ²)	Ukupna površina pogođene parcele (m ²)	% pogođenosti	Objekat (komercijalni ili stambeni)	Vrsta parcele	Ostala i imovina na stečenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na stečenom zemljištu (pomoćni objekti)	Ekonomsko / fizičko raseljenje	Komentar
170	Vrapcici	831	Privatno	Dio parcele	16051	5796.55	36.11%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
171	Vrapcici	832	Privatno	Dio parcele	970	524.15	54.04%	Ne	Pašnjak	Šiblje, drveće i trava	Ne	Ne	
172	Vrapcici	834	Privatno	Dio parcele	325	124.32	38.25%	Ne	Šuma	Šiblje, drveće i trava	Ne	Ne	
173	Vrapcici	846	Privatno	Dio parcele	3907	711.61	18.21%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
174	Vrapcici	845	Privatno	Dio parcele	1212	939.17	77.49%	Ne	Pašnjak	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
175	Vrapcici	835	Privatno	Dio parcele	2584	675.49	26.14%	Ne	Voćnjak	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
176	Vrapcici	841	Državno	Dio parcele	426	216.15	50.74%	Ne	Pristupni put	Ne	Makadamski put	Ne	
177	Vrapcici	843	Privatno	Dio parcele	1027	776.28	75.59%	Ne	Pašnjak	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
178	Vrapcici	842	Privatno	Dio parcele	531	510.37	96.11%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
179	Vrapcici	840	Privatno	Dio parcele	671	79.05	11.78%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
180	Vrapcici	851	Privatno	Dio parcele	10645	1253.75	11.78%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	
181	Vrapcici	850/2	Privatno	Dio parcele	2541	428.98	16.88%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	
182	Vrapcici	857	Privatno	Dio parcele	10230	1.48	0.01%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	
183	Vrapcici	850/3	Privatno	Dio parcele	6826	1166.32	17.09%	Ne	Šuma	Šuma, usjevi (luk i krompir)	Ne	Ne	Parcela se u dijelu koristi kao poljoprivredno zemljište i za uzgoj životinja
184	Vrapcici	850/1	Privatno	Dio parcele	8951	2096.18	23.42%	Ne	Šuma	Stabla kruške, livada i šuma	Ne	Ne	
185	Vrapcici	855	Državno	Dio parcele	976	24.68	2.53%	Ne	Pristupni put	Šiblje i drveće	Pristupni put	Ne	
186	Vrapcici	748	Privatno	Dio parcele	3755	144.38	3.85%	Ne	Pašnjaki šuma	Šuma	Ne	Ne	
187	Vrapcici	755	Državno	Dio parcele	1346	84.41	6.27%	Ne	Pristupni put	Šiblje i drveće	Pristupni put	Ne	
188	Mostar I	1062/1	Državno	Dio parcele	867113	8920.87	1.03%	Ne	Pašnjak	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
189	Opine Gornje	56	Privatno	Dio parcele	120038	8335.7	6.94%	Ne	Pašnjak	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
190	Opine Gornje	55	Privatno	Dio parcele	792020	9376.77	1.18%	Ne	Pašnjak	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
191	Opine Donje	111	Privatno	Dio parcele	458	0.57	0.12%	Ne	Pašnjak	Livada sa 2 stabla smokve	Ne	Ne	
192	Opine Donje	114	Privatno	Dio parcele	418	104.13	24.91%	Ne	Pašnjak	Voćnjak (trešnja, šipak, smokva i zova kao ljekovito bilje)	Štala	Ekonomsko raseljenje	Koristi se kao poljoprivredno zemljište i za uzgoj životinja
193	Opine Donje	102/1	Privatno	Dio parcele	262	32.75	12.50%	Ne	Njiva	Šuma	Temelji starog objekta iz austrougarskog perioda	Ne	
194	Opine Donje	116	Privatno	Dio parcele	1598	1343.33	84.06%	Ne	Pašnjaki njiva	Voćnjak	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
195	Opine Donje	108	Državno	Dio parcele	1971	299.06	15.17%	Ne	Pristupni put	Ne	Pješačka staza	Ne	
196	Opine Donje	135	Državno	Dio parcele	432	133.15	30.82%	Ne	Pristupni put	Ne	Pješačka staza	Ne	
197	Opine Donje	26	Državno	Dio parcele	1394	6.85	0.49%	Ne	Pristupni put	Ne	Lokalni put	Ne	
198	Opine Donje	257	Državno	Dio parcele	1690	458.95	27.16%	Ne	Pristupni put	Ne	Lokalni put	Ne	
199	Opine Donje	117	Privatno	Dio parcele	1900	771.79	40.62%	Ne	Vinograd	Voćnjak	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
200	Opine Donje	118	Privatno	Dio parcele	1533	152.95	9.98%	Ne	Njiva	Voćnjak	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
201	Opine Donje	93	Privatno	Dio parcele	2947	749.22	25.42%	Ne	Njiva	Livada i šuma	Ne	Ne	
202	Opine Donje	91	Privatno	Dio parcele	1400	815.64	58.26%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
203	Opine Donje	90	Privatno	Dio parcele	4705	495.74	10.54%	Stambeni objekat	Pašnjak, kuća i zgrada	Šiblje i drveće	Šupa	Fizičko raseljenje	

R. br.	Katastarska općina	Broj parcele	Državno/Privatno	Vrsta učinka	Ukupna površina parcele (m ²)	Ukupna površina pogođene parcele (m ²)	% pogođenosti	Objekat (komercijalni ili stambeni)	Vrsta parcele	Ostala i imovina na stečenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na stečenom zemljištu (pomoćni objekti)	Ekonomsko / fizičko raseljenje	Komentar
204	Opine Donje	92	Privatno	Cijela parcela	215	215	100.00%	Ne	Njiva	Šiblje i drveće	Stub električne energije	Ne	
205	Opine Donje	132	Privatno	Dio parcele	2749	202.51	7.37%	Ne	Livada	Šiblje	Stub električne energije	Ne	
206	Opine Donje	133	Privatno	Dio parcele	4152	2822.75	67.99%	Ne	Vinograd	Šiblje	Ne	Ne	
207	Opine Donje	134	Privatno	Dio parcele	2690	1906.26	70.86%	Ne	Livada	Livada sa oko 20 stabala	Ne	Ne	
208	Opine Donje	136	Privatno	Dio parcele	2551	356.18	13.96%	Ne	Pašnjak	Livada sa oko 20 stabala	Ne	Ne	
209	Opine Donje	137	Privatno	Dio parcele	407	3.1	0.76%	Ne	Njiva	Livada, drveće, smokva, badem, zob, pšenica	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
210	Opine Donje	135	Državno	Dio parcele	432	130.05	30.10%	Ne	Pristupni put	Šiblje i drveće	Utamani put	Ne	
211	Opine Donje	82	Privatno	Dio parcele	3576	37.84	1.06%	Stambeni objekat	Pašnjak, kuća i zgrada	Voćnjak	1 pomoćni objekat i ograda od žice	Fizičko raseljenje	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
212	Opine Donje	81/3	Privatno	Dio parcele	3087	308.88	10.01%	Ne	Pašnjak	Voćnjak (trešnje, šipak, smokva, kajsijsa, badem) i uzgoj krompira, luka i tikve	Stub električne energije i ograda od stubova i bodljikave žice	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište i za uzgoj životinja
213	Opine Donje	25	Privatno	Dio parcele	895	1.35	0.15%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
214	Opine Donje	24	Privatno	Dio parcele	7101	2016.49	28.40%	Ne	Majdan i kamenolom	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
215	Opine Donje	65	Privatno	Dio parcele	234	232.25	99.25%	Ne	Pašnjak	Drveće	Ne	Ne	
216	Opine Donje	66	Privatno	Dio parcele	379	245.42	64.75%	Ne	Njiva	Drveće	Ne	Ne	
217	Opine Donje	67	Privatno	Dio parcele	439	301.3	68.63%	Ne	Pašnjak	Drveće	Ne	Ne	
218	Opine Donje	70	Privatno	Dio parcele	2503	164.77	6.58%	Ne	Pašnjak	Voćnjak	Ne	Ne	Groblje kućnih ljubimaca koje je potrebno izmjestiti. Koristi se kao poljoprivredno zemljište
219	Opine Donje	68	Privatno	Dio parcele	2494	2416.49	96.89%	Ne	Pašnjak	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
220	Opine Donje	78	Privatno	Dio parcele	3472	408.25	11.76%	Ne	Pašnjak	Livada i šuma	Stub električne energije i ograda od stubova i bodljikave žice	Ne	
221	Opine Donje	95	Privatno	Dio parcele	940	93.27	9.92%	Ne	Livada	Livada, uzgoj krompira i luka	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
222	Opine Donje	96	Privatno	Dio parcele	255	17.59	6.90%	Ne	Šuma	Šiblje, drveće, trešnja, uzgoj krompira i luka	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište i za uzgoj životinja
223	Opine Donje	98	Privatno	Dio parcele	220	216.4	98.36%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Ne	
224	Opine Donje	97	Privatno	Cijela parcela	320	320	100.00%	Ne	Njiva	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
225	Opine Donje	100	Privatno	Cijela parcela	180	180	100.00%	Ne	Pašnjak	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
226	Opine Donje	99	Privatno	Dio parcele	1140	1069.33	93.80%	Ne	Pašnjak	Šuma	Ne	Ne	
227	Opine Donje	101	Privatno	Dio parcele	200	113.55	56.78%	Ne	Njiva	Šiblje, drveće i nar	Ne	Ne	
228	Opine	1/1	Državno	Dio parcele	1547221	91522.02	5.92%	Ne	Pašnjak	Šiblje	Ne	Ne	

R. br.	Katastarska općina	Broj parcele	Državno/Privatno	Vrsta učinka	Ukupna površina parcele (m2)	Ukupna površina pogođene parcele (m2)	% pogođenosti	Objekat (komercijalni ili stambeni)	Vrsta parcele	Ostala i movina na stečenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na stečenom zemljištu (pomoćni objekti)	Ekonomsko / fizičko raseljenje	Komentar
	Donje												
229	Opine Donje	271	Državno	Dio parcele	3552	1610.03	45.33%	Ne	Pašnjak	Šiblje	Betonsko korito za protok vode i makadamski put	Ne	
230	Opine Donje	255	Državno	Dio parcele	2880	310.84	10.79%	Ne	Pašnjak	Šiblje	Betonsko korito za protok vode i makadamski put	Ne	
231	Opine Donje	256	Državno	Dio parcele	3781	1548.81	40.96%	Ne	Krš	Šiblje	Ne	Ne	
232	Opine Donje	259	Državno	Dio parcele	2781	322.1	11.58%	Ne	Krš	Šiblje	Ne	Ne	
233	Opine Donje	297	Državno	Dio parcele	201	188.87	93.97%	Ne	Pašnjak	Livada i drveće	Ne	Ne	
234	Opine Donje	265/1	Privatno	Dio parcele	4165	1290.65	30.99%	Ne	Pašnjak	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
235	Opine Donje	355	Državno	Dio parcele	3939	469.97	11.93%	Ne	Pristupni put	Ne	Pristupni put	Ne	
236	Opine Donje	293	Privatno	Dio parcele	1469	1072.85	73.03%	Ne	Pašnjak	Livada i drveće	Ne	Ne	
237	Opine Donje	294	Privatno	Dio parcele	609	443.37	72.80%	Ne	Voćnjak	Livada i drveće	Ne	Ne	
238	Opine Donje	295	Privatno	Dio parcele	1277	1253.76	98.18%	Ne	Šuma	Livada i drveće	Ne	Ne	
239	Opine Donje	296	Privatno	Dio parcele	719	17.59	2.45%	Ne	Pašnjak	Livada i drveće	Ne	Ne	
240	Opine Donje	277	Privatno	Dio parcele	5471	3839.32	70.18%	Ne	Pašnjak	Livada i žbunje	Ne	Ne	
241	Opine Donje	292	Privatno	Cijela parcela	196	196	100.00%	Ne	Vinograd	Livada i drveće	Ne	Ne	
242	Opine Donje	291	Privatno	Dio parcele	377	235.52	62.47%	Ne	Livada	Livada, drveće, nar	Ne	Ne	
243	Opine Donje	287	Privatno	Dio parcele	342	81.89	23.94%	Ne	Vinograd	Livada, drveće, nar	Ne	Ne	
244	Opine Donje	286	Privatno	Dio parcele	361	25.91	7.18%	Ne	Njiva	Livada i drveće	Ne	Ne	
245	Opine Donje	289	Privatno	Dio parcele	830	400.37	48.24%	Ne	Vinograd	Livada, drveće, nar	Ne	Ne	
246	Opine Donje	290	Privatno	Dio parcele	723	320.74	44.36%	Ne	Livada	Drveće, nar, šipak	Ne	Ne	
247	Opine Donje	288	Privatno	Dio parcele	291	290	99.66%	Ne	Njiva	Livada i drveće	Ne	Ne	
248	Opine Donje	354/1	Državno	Dio parcele	17204	926.18	5.38%	Ne	Potok	Ne	Ne	Ne	
249	Opine Donje	278/1	Državno	Dio parcele	3866	393.68	10.18%	Ne	Pašnjak	Šiblje	Makadamski put	Ne	
250	Opine Donje	276	Privatno	Dio parcele	2361	245.37	10.39%	Ne	Pašnjak	Šiblje	Ne	Ne	
251	Gnojnice Donje	2953	Državno	Dio parcele	8682	782.99	9.02%	Ne	Pristupni put	Ne	Pristupni put	Ne	
252	Gnojnice Donje	521	Državno	Dio parcele	1670	300.36	17.99%	Ne	Pristupni put	Ne	Pristupni put	Ne	
253	Gnojnice Donje	2954	Državno	Dio parcele	2218	1537.01	69.30%	Ne	Pristupni put	Ne	Pristupni put	Ne	
254	Gnojnice Donje	2955	Državno	Dio parcele	19795	696.96	3.52%	Ne	Pristupni put	Ne	Pristupni put	Ne	

R. br.	Katastarska općina	Broj parcele	Državno/Privatno	Vrsta učinka	Ukupna površina parcele (m ²)	Ukupna površina pogođene parcele (m ²)	% pogođenosti	Objekat (komercijalni ili stambeni)	Vrsta parcele	Ostala i imovina na stečenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na stečenom zemljištu (pomoćni objekti)	Ekonomsko / fizičko raseljenje	Komentar
255	Gnojnice Donje	317	Državno	Dio parcele	46845	3039.27	6.49%	Ne	Pašnjak	Krš	Ne	Ne	
256	Gnojnice Donje	318	Državno	Dio parcele	4567	2293.2	50.21%	Ne	Kamenolom	Krš	Stub električne energije	Ne	
257	Gnojnice Donje	314	Privatno	Dio parcele	5929	2204.85	37.19%	Ne	Pašnjak	Krš	Rezervoar sa vodom i ograda sa betonskim stubovima i žicom	Ne	Rezervoar se koristi za vinograde koji se nalaze ispod puta
258	Gnojnice Donje	545	Privatno	Dio parcele	2601	284.93	10.95%	Ne	Građevinsko zemljište	Voćnjak	Rezervoar	Ne	Rezervoar se koristi za vinograde koji se nalaze ispod puta, Koristi se kao poljoprivredno zemljište
259	Gnojnice Donje	313	Privatno	Dio parcele	4687	1581.54	33.74%	Ne	Pašnjak	Krš	Stub električne energije	Ne	
260	Gnojnice Donje	308	Privatno	Dio parcele	18870	2191.42	11.61%	Ne	Pašnjak	Šiblje	Pješačka staza	Ne	
261	Gnojnice Donje	326/1	Privatno	Dio parcele	3415	187.96	5.50%	Stambeni objekat	Vinograd, kuća i zgrada	Voćnjak (trešnje)	Ne	Fizičko raseljenje	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
262	Gnojnice Donje	543/6	Privatno	Dio parcele	1018	154.13	15.14%	Ne	Vinograd	Voćnjak	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
263	Gnojnice Donje	543/5	Privatno	Dio parcele	1008	177.1	17.57%	Ne	Vinograd	Voćnjak	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
264	Gnojnice Donje	543/4	Privatno	Dio parcele	1101	218.74	19.87%	Ne	Vinograd	Voćnjak	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
265	Gnojnice Donje	543/2	Privatno	Dio parcele	647	201.15	31.09%	Ne	Voćnjak	Voćnjak	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
266	Gnojnice Donje	543/7	Privatno	Dio parcele	410	142.82	34.83%	Ne	Voćnjak	Voćnjak	Pomoćni objekat	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
267	Gnojnice Donje	543/1	Privatno	Dio parcele	2758	464.57	16.84%	Ne	Voćnjak	Voćnjak (smokva, trešnja) i obrađena njiva	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
268	Gnojnice Donje	553/3	Privatno	Dio parcele	304	250.62	82.44%	Stambeni objekat	Kuća, zgrada i dvorište	Ne	Ne	Fizičko raseljenje	
269	Gnojnice Donje	553/4	Privatno	Cijela parcela	304	304	100.00%	Stambeni objekat	Kuća, zgrada i dvorište	Ne	Ne	Fizičko raseljenje	
270	Gnojnice Donje	553/5	Privatno	Dio parcele	92	60.48	65.74%	Ne	Pristupni put	Ne	Pristupni put	Ne	
271	Gnojnice Donje	553/6	Privatno	Cijela parcela	32	32	100.00%	Ne	Pristupni put	Ne	Pristupni put	Ne	
272	Gnojnice Donje	553/1	Privatno	Dio parcele	1003	761.5	75.92%	Ne	Pašnjak	Šiblje, drveće, nar, smokva	Ne	Ne	
273	Gnojnice Donje	552	Privatno	Dio parcele	2881	332.98	11.56%	Ne	Pašnjak	Voćnjak	Pomoćni objekat	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
274	Gnojnice Donje	581/17	Državno	Dio parcele	1021	125.81	12.32%	Ne	Pašnjak	Nepodno zemljište	Garaža	Ne	
275	Gnojnice Donje	2947/1	Državno	Dio parcele	94505	20159.17	21.33%	5 stambenih objekata	Pašnjak	Mnogo stabala i drugih biljnih vrsta	Pomoćni objekat	Fizičko raseljenje	Državna zemlja data na korištenje fizičkim licima, pretežno ratnim invalidima i braniteljima tokom rata iz '90, legalizacija u toku
276	Gnojnice Donje	2947/10	Državno	Dio parcele	761	759.81	99.84%	Stambeni objekat	Pašnjak	Voćnjak sa oko 20 stabala trešnje i 2 stabla masline, njiva i loza	Ne	Fizičko raseljenje	Državna zemlja data na korištenje fizičkim licima, pretežno ratnim invalidima i braniteljima tokom rata iz '90, legalizacija u toku, Koristi se kao poljoprivredno zemljište
277	Gnojnice Donje	2947/3	Državno	Dio parcele	528	155.18	29.39%	Ne	Građevinsko zemljište	Šiblje i drveće	Ne	Ne	Državna zemlja data na korištenje fizičkim licima, pretežno ratnim

R. br.	Katastarska općina	Broj parcele	Državno/Privatno	Vrsta učinka	Ukupna površina parcele (m ²)	Ukupna površina pogođene parcele (m ²)	% pogođenosti	Objekat (komercijalni ili stambeni)	Vrsta parcele	Ostala i imovina na stečenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na stečenom zemljištu (pomoćni objekti)	Ekonomsko / fizičko raseljenje	Komentar
													invalidima i braniteljima tokom rata iz '90, legalizacija u toku
278	Gnojnice Donje	2947/6	Državno	Dio parcele	350	11.36	3.25%	Stambeni objekat sa privatnim biznisom	Građevinsko zemljište	Voćnjak sa oko 10 stabala	Ne	Fizičko i ekonomsko raseljenje	Državna zemlja data na korištenje fizičkim licima, pretežno ratnim invalidima i braniteljima tokom rata iz '90, legalizacija u toku, Koristi se kao poljoprivredno zemljište
279	Gnojnice Donje	2947/20	Državno	Dio parcele	580	112.44	19.39%	Stambeni objekat	Građevinsko zemljište	Livada i voćnjak sa 5 stabala	Ne	Fizičko raseljenje	Državna zemlja data na korištenje fizičkim licima, pretežno ratnim invalidima i braniteljima tokom rata iz '90, legalizacija u toku
280	Gnojnice Donje	2947/21	Državno	Dio parcele	570	11.67	2.05%	Stambeni objekat	Građevinsko zemljište	Stablo oraha i 2 stabla jasena	Ne	Fizičko raseljenje	Državna zemlja data na korištenje fizičkim licima, pretežno ratnim invalidima i braniteljima tokom rata iz '90, legalizacija u toku
281	Gnojnice Donje	2947/5	Državno	Dio parcele	355	179.39	50.53%	Stambeni objekat	Građevinsko zemljište	Voćnjak i poljoprivredni proizvodi	Ne	Fizičko raseljenje	Državna zemlja data na korištenje fizičkim licima, pretežno ratnim invalidima i braniteljima tokom rata iz '90, legalizacija u toku, Koristi se kao poljoprivredno zemljište
282	Gnojnice Donje	2947/4	Državno	Dio parcele	300	59.66	19.89%	Ne	Građevinsko zemljište	Nepodno zemljište	Ne	Ne	Državna zemlja data na korištenje fizičkim licima, pretežno ratnim invalidima i braniteljima tokom rata iz '90, legalizacija u toku
283	Gnojnice Donje	2947/95	Državno	Dio parcele	600	84.48	14.08%	Stambeni objekat	Građevinsko zemljište	Voćnjak (trešnje, smokve i šljive)	Ne	Fizičko raseljenje	Državna zemlja data na korištenje fizičkim licima, pretežno ratnim invalidima i braniteljima tokom rata iz '90, legalizacija u toku, Koristi se kao poljoprivredno zemljište
284	Gnojnice Donje	2947/97	Državno	Dio parcele	591	57.27	9.69%	Stambeni objekat	Građevinsko zemljište	Voćnjak (grožđe, šljive šipak, orah, dunja) i njiva sa usjevima (luk, krompir, paradajz, paprika)	Ograda i garaža	Fizičko raseljenje	Državna zemlja data na korištenje fizičkim licima, pretežno ratnim invalidima i braniteljima tokom rata iz '90, legalizacija u toku, Koristi se kao poljoprivredno zemljište
285	Gnojnice Donje	2947/110	Državno	Dio parcele	586	60.22	10.28%	Stambeni objekat	Građevinsko zemljište	Nepodno zemljište	Ne	Fizičko raseljenje	Državna zemlja data na korištenje fizičkim licima, pretežno ratnim invalidima i braniteljima tokom rata iz '90, legalizacija u toku
286	Gnojnice Donje	2947/90	Državno	Cijela parcela	600	600	100.00%	Stambeni objekat	Građevinsko zemljište	Voćnjak (trešnje, smokve i šljive) i njiva sa usjevima (krompir i kupus)	Garaža	Fizičko raseljenje	Državna zemlja data na korištenje fizičkim licima, pretežno ratnim invalidima i braniteljima tokom rata iz '90, legalizacija u toku, Koristi se kao poljoprivredno zemljište
287	Gnojnice Donje	2947/15	Privatno	Dio parcele	750	48.95	6.53%	Stambeni objekat	Građevinsko zemljište	Nepodno zemljište	Garaža	Fizičko raseljenje	
288	Gnojnice Donje	2947/16	Privatno	Dio parcele	750	702.99	93.73%	Stambeni objekat	Građevinsko zemljište	Nepodno zemljište	Vanjski boks za psa i garaža	Fizičko raseljenje	
289	Gnojnice Donje	562/3	Privatno	Dio parcele	500	458.33	91.67%	Ne	Šuma	Šiblje, drveće, nar, smokva	Ne	Ne	
290	Gnojnice Donje	562/4	Privatno	Dio parcele	1000	720.16	72.02%	Ne	Šuma	Šiblje, drveće, nar	Ne	Ne	
291	Gnojnice Donje	554	Privatno	Dio parcele	3001	611.4	20.37%	Ne	Pašnjak	Šiblje	Ne	Ne	
292	Gnojnice Donje	563	Privatno	Dio parcele	1382	3.83	0.28%	Ne	Pašnjak, kuća i zgrada	Šiblje, drveće, nar	Ne	Ne	
293	Gnojnice	555	Privatno	Dio parcele	2000	809.34	40.47%	Ne	Vinograd	Šiblje	Ne	Ne	

R. br.	Katastarska općina	Broj parcele	Državno/Privatno	Vrsta učinka	Ukupna površina parcele (m ²)	Ukupna površina pogođene parcele (m ²)	% pogođenosti	Objekat (komercijalni ili stambeni)	Vrsta parcele	Ostala i imovina na stečenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na stečenom zemljištu (pomoćni objekti)	Ekonomsko / fizičko raseljenje	Komentar
	Donje												
294	Gnojnice Donje	562/2	Privatno	Dio parcele	8964	4211.76	46.99%	Stambeni objekat	Šuma, kuća i zgrada	Šiblje	Pomoćni objekat, oko 50 košnica pčela	Fizičko raseljenje	
295	Gnojnice Donje	556	Privatno	Dio parcele	405	296.51	73.21%	Ne	Livada	Voćnjak sa oko 10 stabala i loza	Ograda	Ekonomsko raseljenje	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
296	Gnojnice Donje	558	Privatno	Dio parcele	230	14.93	6.49%	Stambeni objekat	Kuća, zgrada i dvorište	Dvorište, drveće, nar	Pomoćni objekat i ograda	Fizičko raseljenje	
297	Gnojnice Donje	562/1	Privatno	Dio parcele	7360	4196.77	57.02%	Ne	Šuma	Šiblje	Ne	Ne	
298	Gnojnice Donje	557	Privatno	Dio parcele	28	2.59	9.25%	Stambeni objekat	Kuća i zgrada	Voćnjak sa oko 10 stabala nara i 4 bora	Ne	Fizičko raseljenje	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
299	Gnojnice Donje	572	Privatno	Dio parcele	420	135.34	32.22%	Stambeni objekat	Kuća, zgrada i dvorište	Njiva (krompir, luk, salata) i drveće	Potporni zid i ograda sa metalnim stubovima	Fizičko i ekonomsko raseljenje	Koristi kao poljoprivredno zemljište
300	Gnojnice Donje	573	Privatno	Cijela parcela	110	110	100.00%	Stambeni objekat	Kuća, zgrada i dvorište	Drveće	Ne	Fizičko raseljenje	
301	Gnojnice Donje	574	Privatno	Dio parcele	120	117.68	98.07%	Stambeni objekat	Kuća, zgrada i dvorište	Drveće	Ne	Fizičko raseljenje	
302	Gnojnice Donje	575	Privatno	Dio parcele	4161	2609.87	62.72%	Ne	Šuma	Šuma	Ne	Fizičko raseljenje	
303	Gnojnice Donje	576	Privatno	Dio parcele	4321	1069.65	24.75%	Ne	Pašnjak	Šuma	Stare zidine	Fizičko raseljenje	
304	Gnojnice Donje	498	Privatno	Dio parcele	353	346.43	98.14%	Ne	Dvorište i zidine	Šuma	Stare zidine	Fizičko raseljenje	
305	Gnojnice Donje	497	Privatno	Cijela parcela	865	865	100.00%	Ne	Livada	Šuma	Ne	Fizičko raseljenje	
306	Gnojnice Donje	496	Privatno	Dio parcele	5268	2499.43	47.45%	Ne	Šuma	Livada i šuma	Ne	Fizičko raseljenje	
307	Gnojnice Donje	495	Privatno	Dio parcele	9940	414.03	4.17%	Stambeni objekat i temelji stambenog objekta u izgradnji	Livada	Dvorište, drveće, voćnjak	Potporni zid sa metalnom ogradom	Fizičko raseljenje	
308	Gnojnice Donje	478	Privatno	Dio parcele	1272	141.57	11.13%	Ne	Pašnjak	Livada i drveće	Ne	Ne	
309	Gnojnice Donje	479	Privatno	Dio parcele	1431	885.34	61.87%	Ne	Njiva	Livada	Ne	Ne	
310	Gnojnice Donje	795/1	Privatno	Dio parcele	1990	713.63	35.86%	Ne	Livada	Voćnjak sa oko 20 stabala	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
311	Gnojnice Donje	795/2	Privatno	Dio parcele	3318	1765.05	53.20%	Ne	Livada	Voćnjak sa oko 20 stabala	Oko 20 košnica pčela	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
312	Gnojnice Donje	795/3	Privatno	Cijela parcela	217	217	100.00%	Ne	Pristupni put	Ne	Pristupni put	Ne	
313	Gnojnice Donje	480	Privatno	Dio parcele	497	493.55	99.31%	Ne	Livada	Voćnjak sa 10 stabala s mokve, loza i njiva	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
314	Gnojnice Donje	481	Privatno	Dio parcele	765	596.7	78.00%	Ne	Vinograd	Voćnjak sa oko 10 stabala trešnje, loza i njiva	Potporni zid sa metalnom ogradom	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
315	Gnojnice Donje	482	Privatno	Dio parcele	1610	699.25	43.43%	Ne	Voćnjak	Voćnjak, njiva, vinova loza	Potporni zid sa metalnom ogradom	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
316	Gnojnice Donje	477	Privatno	Dio parcele	747	10.61	1.42%	Ne	Voćnjak	Voćnjak sa oko 10 stabala tršnje	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište

R. br.	Katastarska općina	Broj parcele	Državno/Privatno	Vrsta učinka	Ukupna površina parcele (m ²)	Ukupna površina pogođene parcele (m ²)	% pogođenosti	Objekat (komercijalni ili stambeni)	Vrsta parcele	Ostala i imovina na stečenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na stečenom zemljištu (pomoćni objekti)	Ekonomsko / fizičko raseljenje	Komentar
317	Gnojnice Donje	476	Privatno	Dio parcele	2160	688.93	31.89%	Ne	Vinograd	Voćnjak sa oko 20 stabala trešnje	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
318	Gnojnice Donje	475	Privatno	Dio parcele	722	79.05	10.95%	Ne	Njiva	Voćnjak sa oko 15 stabala trešnje	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
319	Gnojnice Donje	451	Privatno	Dio parcele	1543	127.6	8.27%	Ne	Mezarje (harem)	Ne	Zid koji okružuje mezarje	Ne	
320	Gnojnice Donje	450/2	Privatno	Dio parcele	1000	92.04	9.20%	Ne	Livada	Livada	Ne	Ne	
321	Gnojnice Donje	450/3	Privatno	Dio parcele	500	101.27	20.25%	Ne	Livada	Livada	Ne	Ne	
322	Gnojnice Donje	450/1	Privatno	Dio parcele	2667	246.1	9.23%	Ne	Livada	Ne	Ne	Ne	Livada pretvorena u Građevinsko zemljište
323	Gnojnice Donje	796	Privatno	Dio parcele	1708	1368.24	80.11%	Poslovni objekat	Poslovni objekat i dvorište	Ne	Potporni zid sa metalnom ogradom	Ekonomsko raseljenje	Proizvodnja PVC materijala
324	Gnojnice Donje	799	Privatno	Dio parcele	743	128.01	17.23%	Ne	Pristupni put	Ne	Ne	Ne	
325	Gnojnice Donje	797	Privatno	Dio parcele	150	148.14	98.76%	Ne	Pristupni put	Ne	Ne	Ne	
326	Gnojnice Donje	798/2	Privatno	Cijela parcela	1350	1350	100.00%	Ne	Njiva	Voćnjak sa oko 30 stabala (maslina, smokva, nar)	Potporni zid sa metalnom ogradom	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
327	Gnojnice Donje	798/1	Privatno	Dio parcele	1164	436.24	37.48%	Ne	Njiva	Njiva i voćnjak sa oko 10 stabala	Pomoćni montažni objekat i potporni zid sa metalnom ogradom	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
328	Gnojnice Donje	449/1	Privatno	Dio parcele	3067	725.66	23.66%	Temelji novog objekta u izgradnji	Pašnjak	Ne	Građevinsko zemljište sa građevinskim materijalom	Ne	Na parceli se nalaze temelji i stubovi od započetog građevinskog objekta
329	Gnojnice Donje	449/2	Privatno	Cijela parcela	278	278	100.00%	Ne	Pašnjak	Ne	Ne	Ne	Parcela pretvorena u građevinsko zemljište
330	Gnojnice Donje	819/2	Privatno	Dio parcele	2735	1722.37	62.98%	Ne	Vinograd	Livada i drveće	Potporni zid	Ne	
331	Gnojnice Donje	828	Privatno	Dio parcele	3976	538.62	13.55%	Ne	Voćnjak i pristupni put	Smilje	Pristupni put	Ne	
332	Gnojnice Donje	823	Privatno	Dio parcele	2557	1915.04	74.89%	Ne	Groblje	Ne	Potporni zid sa metalnom ogradom	Ne	
333	Gnojnice Donje	820/4	Privatno	Dio parcele	2620	1126.4	42.99%	Ne	Vinograd	Livada i drveće	Ne	Ne	
334	Gnojnice Donje	1078	Privatno	Cijela parcela	465	465	100.00%	Ne	Njiva	Voćnjak sa oko 10 stabala	Ograda od žice sa betonskim stubovima	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
335	Gnojnice Donje	1077	Privatno	Dio parcele	535	340.99	63.74%	Stambeni objekat	Kuća, zgrada i dvorište	Voćnjak sa oko 10 stabala (nar, trešnja)	Pomoćni objekat	Fizičko raseljenje	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
336	Gnojnice Donje	1079/2	Privatno	Dio parcele	632	564.99	89.40%	Ne	Njiva	Voćnjak sa oko 30 stabala (maslina, smokva)	Ne	Ne	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
337	Gnojnice Donje	1079/1	Privatno	Dio parcele	732	68.99	9.42%	Stambeni objekat	Kuća, zgrada i dvorište	Voćnjak sa oko 10 stabala	Potporni zid sa metalnom ogradom	Fizičko raseljenje	Koristi se kao poljoprivredno zemljište
338	Gnojnice Donje	2947/23	Privatno	Cijela parcela	743	743	100.00%	Stambeni objekat	Građevinsko zemljište	Ne	Potporni zid	Fizičko raseljenje	
339	Gnojnice	2947/91	Privatno	Dio parcele	380	172.75	45.46%	Ne	Građevinsko	Šiblje i drveće	Ne	Ne	

R. br.	Katastarska općina	Broj parcele	Državno/Privatno	Vrsta učinka	Ukupna površina parcele (m2)	Ukupna površina pogođene parcele (m2)	% pogođenosti	Objekat (komercijalni ili stambeni)	Vrsta parcele	Ostala i imovina na stečenom zemljištu (prirodni objekti)	Ostala imovina na stečenom zemljištu (pomoćni objekti)	Ekonomsko / fizičko raseđenje	Komentar
	Donje								zemljište				
340	Gnojnice Donje	1360	Privatno	Dio parcele	9091	3390.91	37.30%	Ne	Voćnjak	Vinograd	Dva pomoćna objekta	Ekonomsko raseđenje	Zemljište u koncesiji od kompanije za proizvodnju vinove loze. Koristi se kao poljoprivredno zemljište
341	Gnojnice Donje	1359	Privatno	Dio parcele	14219	5081.97	35.74%	Ne	Vinograd	Vinograd	Ne	Ekonomsko raseđenje	Zemljište u koncesiji od kompanije za proizvodnju vinove loze. Koristi se kao poljoprivredno zemljište
342	Gnojnice Donje	1355	Privatno	Dio parcele	1990	353.7	17.77%	Ne	Pristupni put	Ne	Pristupni put	Ekonomsko raseđenje	Zemljište u koncesiji od kompanije za proizvodnju vinove loze.
343	Gnojnice Donje	1356	Privatno	Dio parcele	5925	1525.07	25.74%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ekonomsko raseđenje	Zemljište u koncesiji od kompanije za proizvodnju vinove loze.
344	Gnojnice Donje	1357	Privatno	Dio parcele	13039	478.89	3.67%	Ne	Vinograd	Vinograd	Ne	Ekonomsko raseđenje	Zemljište u koncesiji od kompanije za proizvodnju vinove loze. Koristi se kao poljoprivredno zemljište
345	Gnojnice Donje	1362	Privatno	Dio parcele	1800	549.55	30.53%	Ne	Pristupni put	Ne	Pristupni put	Ekonomsko raseđenje	Zemljište u koncesiji od kompanije za proizvodnju vinove loze.
346	Gnojnice Donje	1364	Privatno	Dio parcele	1345	236.07	17.55%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ne	Ekonomsko raseđenje	Zemljište u koncesiji od kompanije za proizvodnju vinove loze.
347	Gnojnice Donje	1363	Privatno	Dio parcele	860	251.45	29.24%	Ne	Šuma	Šiblje i drveće	Ograda od žice	Ekonomsko raseđenje	Zemljište u koncesiji od kompanije za proizvodnju vinove loze.
348	Gnojnice Donje	1365	Privatno	Dio parcele	39640	3983.79	10.05%	Ne	Vinograd	Livada	Ne	Ekonomsko raseđenje	Zemljište u koncesiji od kompanije za proizvodnju vinove loze.
349	Gnojnice Donje	1358	Privatno	Dio parcele	13579	3682.51	27.12%	Ne	Vinograd	Vinograd	Ne	Ekonomsko raseđenje	Zemljište u koncesiji od kompanije za proizvodnju vinove loze. Koristi se kao poljoprivredno zemljište
350	Gnojnice Donje	1372	Privatno	Dio parcele	19079	1841.98	9.65%	Ne	Šuma, kuća i zgrada	Šiblje i drveće	Dva objekta, ograda, pristupni put	Ne	
351	Gnojnice Donje	1373	Privatno	Dio parcele	800	290.96	36.37%	Ne	Pristupni put	Šiblje i drveće	Ne	Ne	
352	Gnojnice Donje	1342	Privatno	Dio parcele	3795	1039.85	27.40%	Ne	Šuma	Dvreće	Dvorište od škole	Ne	Osnovna škola udaljena je 30 m od trase autoputa. Na ovom dijelu diionice autoceste trasa prolazi kroz tunel "presjeci i pokrij".
353	Gnojnice Donje	1341	Privatno	Dio parcele	8400	2376.27	28.29%	Ne	Kuća, zgrada i dvorište	Drveće	Parking od škole, ograda, objekt	Ne	Osnovna škola udaljena je 30 m od trase autoputa. Na ovom dijelu diionice autoceste trasa prolazi kroz tunel "presjeci i pokrij".
354	Gnojnice Donje	1347	Privatno	Dio parcele	1650	94.49	5.73%	Ne	Kuća, zgrada i pristupni put	Ne	Pristupni put	Ne	
355	Gnojnice Donje	1351	Privatno	Dio parcele	4645	4.46	0.10%	Ne	Njiva	Ne	Igralište, 4 stuba rasvjete i ograda	Ne	Preli minarna linija eksproprijacije pokriva samo mali ugao ove parcele, a igralište je udaljeno 10 m od trase autoputa. Na ovom dijelu diionice autoceste trasa prolazi kroz tunel "presjeci i pokrij".
356	Gnojnice Donje	2959	Državno	Dio parcele	60887	939.09	1.54%	Ne	Lokalni put	Ne	Glavna cesta M 6.1	Ne	
357	Gnojnice Donje	1302	Državno	Dio parcele	294221	368.65	0.13%	Ne	Njiva	Šiblje	Ograda	Ne	
358	Gnojnice Donje	1301	Državno	Dio parcele	40076	28.81	0.07%	Ne	Neplodno zemljište	Šiblje	Ograda	Ne	

H. Fotografije imovine pod utjecajem projekta

Slika 21: Kuće pod utjecajem projekta u Kutilivaču

Slika 22: Primjer parcela pod utjecajem projekta u Kutilivaču

Slika 23: Primjer parcela pod utjecajem projekta u Vrapčićima

Slika 24: Primjer parcela pod utjecajem projekta u Opinama

Slika 25: Parcele sa košnicama i rezervoarom pod utjecajem projekta u Gnojnicama

Slika 26: Parcele sa kućom i poljoprivrednim zemljištem pod utjecajem projekta u Gnojnicama